

పూటలు - మంత్రాలు

2వ భాగం

146
2-92

ACC/11/0. 20279

కర్త :

డాక్టరు మోపిదేవి కృష్ణస్వామి

ఎం.ఎ.సి హెచ్.డి.

ప్రచురణ

ది యూనివర్సల్ హ్యూమానిటేరియన్

ఎడ్యుకేషన్ ట్రస్ట్

విశాఖపట్నం - 17

ప్రథమ ముద్రణ

1991 వసంత నవరాత్రులు

కొర్పు :

మంత్రి

ACC No. 20279

అన్ని హక్కులు గ్రంథకర్తచే

వెల : 14-00

20279

ప్రతులకు :

ది యూనివర్సల్ హ్యూమానిటేరియన్

ఎడ్యుకేషన్ ట్రస్ట్

1-99

మంజులూరు-521366.

బంటుమిల్లి మండలం, కృష్ణాజిల్లా
ఆంధ్రప్రదేశ్, ఇండియా.

ముద్రణ :

గాయత్రీ ప్రింటర్స్

మారుతీనగరం, ఫోన్ : 74525

విజయవాడ-520 004.

స మ ర్పణ

ఈ మాటలు మంత్రాలు

నాకు సచ్చాయి నాన్నా

అందుకే ఈ పుస్తకాన్ని

నా వద్దే ఉంచుకొంటాను”

అంటూ అమితంగా మురిసిన అమ్మకు

అమ్మతాళీస్సులను అందించిన అమ్మకు

మోపిదేవి కృష్ణస్వామి

1. మాస్టర్ ఇ. కె - మనం 1
2. సహచరులు - సరిదారి 31
3. మాత్రల పై ద్యం - మాటల పై ద్యం 45
4. సమాజము - సంస్కరణ 51
5. అత్మవిద్య - అసలు రూపం 79

మాటలు కావు, ముత్యాల మాటలు

మంత్రాలు మాటలలోనే వుంటాయి. అయితే, మంత్రాలనేవి సంస్కృతం మాటలలోనే ఎక్కువగా కనిపిస్తాయి. మన మంత్రాలన్నీ సాధారణంగా సంస్కృతంలోనే వుంటాయి. అందువల్లనే, మంత్రాలు సంస్కృతం రానివారికి, సామాన్యులకు, ఏవో తంత్రాలుగానే కనిపిస్తాయి. ఇప్పుడెప్పుడు ఆ మంత్రాల అర్థం తెలియని వారు వాటిని కుతంత్రాలని కూడా అంటున్నారనుకోండి !

కాళిదాసు నోటి వెంట ఏ మాటవస్తే, అదే కవిత అయ్యేదంటారు. అలాగే “వికటకవీంద్రుడు” తెనాలి రామకృష్ణుడు కాళీపర ప్రసాదుడు కాబట్టి, తాను ఏ మాట అంటే ఆ మాటనే కవితగా చెల్లించుకున్నాడు.

అయితే, తెలుగులో మాటలు మంత్రాలు కాలేవు. వాటిని సంస్కృతం మూసలో పోస్తేనే మంత్రాలవుతాయి.

తెలుగులో మంత్రాలవంటి మాటలు సృష్టించే ఒక రామకృష్ణుడున్నాడు. ఆయన తెనాలి రామకృష్ణుడుకాదు - మోపిదేవి కృష్ణుడు ! అయితే వికటకవి కారు.

అయినా, అలవోకగా ఆయన ఏ మాట అన్నా, అది కవితగానే వినిపిస్తుంది; భాసిస్తుంది. మనిషినుంచి మనిషి పుట్టినట్టే మాటనుంచే మాటను పుట్టిస్తారు. ఆయన ఏ మాటఅన్నా అందులో కవితార్థం వుంటుంది. అందులోనే పరమార్థం వుంటుంది.

మాటనుంచి కొత్తమాటను - కొత్తఅర్థంతో కూడిన మాటను - పరమార్థంతో కూడిన మాటను - ఆయన ఎంత మాత్రం శ్రమ పడకుండా, ఆలోచించుకోకుండానే, అరక్షణమైనా ఆలస్యం చేయకుండానే పుట్టిస్తారు.

ఆ శక్తి ఆయనకు దైవదత్తం. అది అనుకరిస్తే వచ్చేది కాదు; కుస్తీ పడితే వచ్చేదికాదు. ఇందులో ఆయనకు సాటి ఎవ్వరూ లేరు; పోటీని ఆయన కోరుకున్నా, ఎవ్వరూ కలేరు కూడా. ఆయనకు ఆయనే సాటి !

ఈ మాటలు అతిశయోక్తులు కావు. ఆత్మనుంచి వచ్చినవి. ఆయనతో అయిదు నిమిషాలు మాట్లాడితే, ఎన్నో మాటలు మాటల నుంచి ఆయన మంత్రాలను సృష్టిస్తారు. అదొక అద్భుతమైన ఆనందానుభూతి. ఏమాటనుంచి ఏ పరమార్థాన్ని సృష్టిస్తారో మనం పూహించలేము.

ఉదాహరణక., చూడండి—

— “మనకు కావలసింది నినాదం కాదు — నాదం”

— “హరి ఓమ్ అనగానే ఈ శరీరం హరికి హోమ్‌గా మారిపోతుంది”

— “మాత్రం పైద్యమే చాలదు, మాటల పైద్యం కూడా కావాలి”

— “రోగ్‌లు లేరు, వున్నది రోగులే !”

— “నాన్న బ్రహ్మన్ (మనందరి సృష్టి కర్త బ్రహ్మ దేవుడు) అయితే నాన్ బ్రాహ్మిన్ ఎక్కడ ?”

— “వృత్తివిద్యలు — వృత్తివిద్యలు”

— “మీరు పెనుక బడిన జాతులుకారు, వెన్నెముక జాతులు”

— “నినాదం చాలదు, నిర్మాణం కావాలి”

— “తిరుగుబాటు కాదు, తిరిగిబాట కెక్కించడం కావాలి”

— “ఆ పరిస్థితికి మనం తట్టుకోవాలి అంటే మనల్ని మనం “తట్టు”కోవాలి. కాని తిట్టుకుంటూ కూర్చుంటే లాభంలేదు”

— “వీలు చూసుకుని కాదు, వీలు చేసుకునిరండి”

— మారచ్చడంకాదు, మలచడం జరగాలి”

— “స్పర్థయా వర్ధతే విద్యా కాదు, శ్రద్ధయా వర్ధతే విద్యా”.

డాక్టర్ మోపిదేవి కృష్ణస్వామిగారి నోటవెలువడే మంత్రాల వంటి ఇలాంటి మాటలు ఎన్నెన్నో :

మంత్రాలవంటి వారి మాటలతో కూర్చిన ఈ పుస్తకం ఆ శీర్షికతో వెలువడిన రెండవభాగం.

ఎంతో పరమార్థ ద్యోతకాలైన ఆయన మాటల మాటలను విప్పితే కాని వాటి సుగంధాలు పరిమళించవు. ఈ పుస్తకం విప్పి చదవండి - అలాంటి మాటల ముత్యాల మాటలు ఎన్నో కనిపిస్తాయి !

విజయవాడ

20-3-91

}

తుర్లపాటి కుటుంబరావు

ఈ మంత్రాలు ఆపారమేయాలు

ఈ మాటలు - మంత్రాలు ముందు చదువుతా నాన్నా !
నాకు ఇవంటే చాలా ఇష్టం. అంటూ ముచ్చటపడ్డారు జిల్లా శాసనసభా
మూడి అమ్మ. 19-2-1985 న సాయం వేళలో, స్వామి జిల్లా శాసనసభా
మూడిలో అమ్మతో గడుపుతున్న ఆ మధురక్షణాలలో మాటలు
మంత్రాలు మొదటి భాగాన్ని తిరగేస్తూ. అక్కడక్కడా చవి
చూస్తూ, చదివిచూస్తూ పురిసిపోతున్నది అమ్మ. ఆమె నోటి
నుండి వెలువడేవి మాటలు - మంత్రాలే కదా మరి ! ఆ సమాన
ధర్మాన్ని గమనిస్తూ, తల పంకిస్తున్నదామె.

క్షణాలు అనుభూతి ప్రదంగా నడుస్తున్నాయి. అమ్మ
వీక్షణాలు మాటలు - మంత్రాలనే గమనిస్తున్నాయి. అలా గమని
స్తూనే, తలనుపంకిస్తూనే ఇలా అన్నది అమ్మ: దాదాపుగా
ఇక్కడ ఉన్న విద్యార్థులంతా నీ పుస్తకాలన్నింటినీ శ్రద్ధగా
చదువుతున్న వాళ్లేనాన్నా ! వీళ్ళందరికీ నీ వన్నా, నీ పుస్త
కాలన్నా వల్లమాలిన అభిమానం. ఇప్పుడు నీ విచ్చిన
ఈ గ్రంథాలను కూడా నేనొకసారి చదువుకొని వీళ్ళ
గ్రంథాలయంలోనికే పంపిస్తాను. ఈ మాటలు - మంత్రాలు
మాత్రం నాతోనే ఉంచుకుంటాను. సరేనా ! జాతి పునర్ని
ర్మాణం గురించి, దేశమంతటా నీ ప్రవచనాలు జరుగుతున్నా
యట ! ఇక్కడ వీళ్ళంతా చాలా ఇదిగా చెబుతున్నారు. ఆ జాతి
పునర్నిర్మాణానికి కావలసిన మంత్రాలు ఇవే కదా నాన్నా !
అందుకే నాకు ఇవంటే ఇష్టం.

అమ్మ స్వామిపైపు చూస్తున్నది : ఇలాంటి మాటలు-
మంత్రాలు ఇంకా ఇంకా కావాలిన్నా ! ఈ జాతికి బీజసం-
హోయడానికి ! అన్నట్లుగా చూస్తున్నది. ఆ చూపునకు ప్రతి-
ఫలమే అన్నట్లుగా ఇప్పుడు మాటలు-మంత్రాలు రెండవభాగం
రూపుద్భవకొని మీ కందుకూ ఉన్నది.

ఆదాలగోపాలాన్ని ఇంతగా ఆనందింపజేస్తున్న ఈ
మాటలు - మంత్రాలు అనే రచనా స్రక్రియకు రూపరల్పన
ఒకగడానికి వెనుక ఒక చిత్రమయినగాథ ఉన్నది. మాస్టర్
ఇ.కె. నుండి శ్రీమద్భాగవతానికి రహస్య స్రవకాశరచన దీక్షగా
సాగుతున్న రోజులవి. స్వామి నిత్యచృత్యాంక దోసూ మిగిలిన
సమయమంతా మాస్టర్ ఇ.కె. తోనే గడుపుతున్నారు. ఒక రోజు
మద్యాహ్నం ఇ.కె. మాస్టరుగారు తప్పనిసరై పనిమీద ఎక్క-
డికో వెళ్ళారు. స్వామి రాధా మాధవంలోని లైబ్రరీలో పనిచేసు
తుంటున్నారు. ఇంతలో నడివయస్కుడొకాయన స్వామి ఎదుట
నిలబడి నమస్కరించాడు. తమది విశాఖసట్టణమే అయినా వృత్తి
రీత్యా భీలాయ్ నగరంలో ఉంటున్నాననీ, ఇప్పుడక్కడినుండే
వచ్చాననీ పరిచయంచేసుకున్నాడు.

ఒక్క క్షణం ఆగి ఇలా అన్నాడాయన: 'మీ మాటలు మా-
మనస్సులలో నిరంతరం మెదులుతూనే ఉంటాయి. మమ్మల్ని
నడుపుతూనే ఉంటాయి. నిజానికి అవి మా పాలిటి మంత్రాలే !
మొన్నటికి మొన్న గురుపూజలలో ప్రవచనం చేస్తూ మీరొక
మాట చెప్పారు. మంచిపని చేయవంలో భారతీయుడినీ, పాశ్చా-
త్యునినీ తేడా ఉంది. భారతీయుడు 'వీలును' బట్టి చేస్తున్నాడు.
పాశ్చాత్యుడు 'జీలు'ను బట్టి చేస్తున్నాడు. అని

గురుపూజలయిపోయినాయి. మరునాడు ఇక్కడే, మా ఇంటిదగ్గర ఒక సన్నివేశం. మోటారుచెడిపోయింది. నూతిలో కొంచెం లోతుగానే ఉన్నాయి నీళ్ళు. తోడటానికి బొక్కెనలేదు. ఒక కాగులాంటిదానికి తాడుకట్టి తోడటం మొదలుపెట్టాడు తమ్ముడు. 'అన్నయ్యా బొక్కెన ఉంటే బాగుండేదే' అన్నాడు ఒకటికి రెండుసార్లు. నేనన్నాను: అన్నీ కుదిరితే అందరూ చేస్తారరా, కుదరనప్పుడు కూడా చేయగలగాలి. కృష్ణస్వామిగారు వీనున్నారా. 'భారతీయుడు వీలును బట్టి చేస్తాడు. పాశ్చాత్యుడు 'జీలు'ను బట్టి చేస్తాడు' అన్నారుకదా అని. అంతే! మా వాడిక నీళ్ళు తోడాడండి, ఆ కాగుతో. ఆ వేగం, ఆ ఉత్సాహం వాణ్ణి అలా చూస్తుంటే నాకు చాలా ముచ్చటేసింది. మంత్రం అంటే ఇదిరా అనిపించింది. ఇలాంటి ప్రవచనాలు విన్నప్పుడల్లా ఆ ప్రవచనాలలో వచ్చే మంత్రాలను వ్రాసుకుంటూ ఉంటాను. వాటిని నా విషయంలోనూ, నా చుట్టూ ఉన్నవారి విషయంలోనూ సద్వినియోగంచేస్తూ ఉంటాను. భిలాయ్లో నేను పని చేసే చోటకూడా సందర్భాన్ని బట్టి మిత్రకూటమిపైన ఈ మంత్రాలను వ్రాయొగిస్తూ ఉంటాను. అవి మంచి ఫలితాలనిస్తూ ఉంటాయి. ఈ నా అనుభూతిని ఎప్పటినుండో మీకు చెప్పాలని ప్రయత్నం. ఇప్పటికి అవకాశం కుదిరింది.

‘అయ్యా! మీ మాటలు — మంత్రాలయి దశదశల వ్యాపిస్తూ. జాతిని జాగృతం చేస్తున్నాయి. చిరకాలం వర్ధిల్లాలి. ఇలాంటి మంత్రాలను వందలూ, వేలుగా మా బోటివారికి అందిస్తూ ఉండాలి. మంత్రాల రూపంలో ఎప్పుడూ మీరు మా వెంట ఉండాలి’ అంటూ పాదాలకు నమస్కరించి మాటలే మంత్రా

లుగా వెలువరిస్తున్న ఆ గొంతుతో, ఈ సామాన్యుణ్ణి ఒక్కసారి
అశీర్వాదించండి. అన్నాడు.

‘మీరు సహృదయులు. మీ జీవితం తప్పక సార్థకమవు
తుంది.’ అంటూ స్వామి అతణ్ణి లేవనెత్తి అక్కున చేర్చుకున్నారు
అతడొక పసిపాపలా స్వామి కౌగిట వదిలిపోయాడు. జాతి ఇలా
కోరి పిచియోగించుకుంటున్న మంత్రాలను ఒక ప్రత్యేకమయిన
ప్రక్రియారూపంలో వెలువడేటట్లుగా చూస్తే బాగుంటుందని,
అతడు తమ కౌగిట వదిలిన క్షణంలో స్వామికి అనిపించింది. ఆ
సంకల్పమే అటుపైన చక్రపాణిగారి మీదుగా మాటలు-మం
త్రాలు మొదటి భాగంగా రూపుధరించింది.

మాటలు-మంత్రాలు మొదటి భాగానికి మాష్టర్ ఇ.తె
తమ ఆశీః పూర్వకమయిన అభినందనలందచేశారు. స్వామి
నుండి వెలువడుతున్న ఈ మాటలు మంత్రాలు అపొరుషేయా
లన్నారు. స్వామి శరీరం అందుకొక దివ్యమయిన వాహికగా పని
చేస్తున్నదన్నారు. ఈ వాహికను భద్రంగా చూసుకోవడంలో
స్వామి పరివారిం శ్రద్ధవహించాలన్నారు. స్వామిలోని ప్రవర్తను
మొదటిసారిగా దర్శింపచేసిన ఆ దివ్యగ్రంథాన్ని 13-1-84 న
విశాఖలో గురుపూజా వేదికపైన తాముగా అంకితం చేశారు.

ఇలా ఎందరెందరి హృదయాలనో చూరగొన్న మాటలు-
మంత్రాలు ఇప్పుడు రెండవ భాగంగా కూడా రూపుదిద్దుకొని మీ
ముందుకు రావడమన్నది ఎనలేని ఆనందాన్ని కలిగిస్తూ ఉన్నది.

మాటలు మంత్రాలు రెండవ భాగంలో అయిదు అధ్యాయాలున్నాయి. మొదటి అధ్యాయం 'మాస్టర్ ఇ.కె.- మనం. ఈ అధ్యాయం కొంచెం బరువుగా సాగుతుంది. అయితే మహానీయుల జీవితాల యెడల మనకన్ను ఎలా విచ్చుకోవాలో, మన మనస్సు ఎలా విప్పారాలో, మన హృదయం ఎలా ప్రతి కలపాలో ఈ అధ్యాయం అద్భుతంగా తెలియజేస్తుంది. మన గుండెలలో మనకు తెలియని లోతులను కూడా ఈ అధ్యాయం స్పృశిస్తుంది.

రెండవ అధ్యాయం 'సహచరులు- సరిదారి.' తనతో నడుస్తున్న వారిని దగ్గరగా తీసుకొని, వారిలోపలకుచూస్తూ, వారిలో జరగవలసిన సర్దుబాట్లకుగాను స్వామి ఉపదేశించిన మంత్రాలు ఇందులో ఉన్నాయి. స్వామి తనను దగ్గరగా తీసుకొని, తన జీవితాన్ని తడిమిచూస్తూ, అందులో జరగవలసిన మార్పులు, చేర్పులకుగాను తగిన మంత్రాలను ఉపదేశిస్తున్నట్లుగా చదువరికి అనుభూతి కలుగుతుంది ఈ అధ్యాయాన్ని అధ్యయనం చేస్తున్న పేజీలో.

మాటల వైద్యం, మాత్రల వైద్యం అనే మూడవ అధ్యాయం సమాజానికి స్వస్థతను చేకూర్చడంలో స్వామి మాత్రలతో పాటు మాటలనుకూడా ఎలా వినియోగిస్తారన్నది తెలియజేస్తుంది. ఆహ్లాదకరమయిన అధ్యాయమిది. ఆ ఆహ్లాదంతో పాటుగా, ఒక అవగాహన, ఒక సందేశం, ఒక సంస్కరణ నడిచిపోతూ ఉంటాయి. 'మేం వస్తున్నదికేవలం మీ మాత్రల కోసం అనుకుంటున్నారా, ఇదిగో మీ నుండి వెలువడుతూ ఉండే ఈ మాటలకోసమే ఈ మంత్రాలకోసమే ! అంటూ మురిసిపోతూ

ఉంటారు రోగార్తులు గా వచ్చేవాళ్లేందరో, ఎందరెందరో ! వైద్య సేవ జరిగే వేళ, స్వామి సన్నిధిలో మూలుగులుండవు. మురి పాలుంటాయి. నిట్టూర్పులుండవు. నిండయిన నవ్వులుంటాయి. అలా వ్యాధి గ్రస్తులలోని వ్యాధులను కూడా నవ్వించి, పంపించి వేస్తూ ఉంటారాయన. ఆ పంపిస్తున్న క్షణాలలో, ఆ పంపించడానికిగాను, ఆయననుండి వెలువడే సరసమయిన మంత్రాలున్నాయే, వాటిని రుచి చూపించడానికే ఈ అధ్యాయం రూపుదిద్దుకున్నది. చదువుతున్నామని మీ కనిపించేలోపునే అయిపోయే అధ్యాయమిది. అరే ! అప్పుడే అయిపోయిందా మరీకాసినే మంత్రాలిచ్చారు. మరీ కాసిని మంత్రాలిస్తే వీళ్ళ సొమ్మేం పోయింది. అని మీ కనిపిస్తుంది.

నాల్గవది అయిన సమాజము- సంస్కరణ అనే అధ్యాయం. నేడు మనజాతిలో జరగవలసి ఉన్న నిజమయిన సంస్కరణ ఏమిటి అన్నది సూటిగా, సూక్ష్మంగా తెలియచేస్తున్నది. సరళంగా స్పష్టంగా వివరిస్తున్నది. అనుష్ఠాన పరులయిన సంస్కరణాభిలాషులకు ఈ అధ్యాయం నిజంగా ఒకకల్పవృక్షమే ! వారికి ఏకోణంలో పరిష్కారంకావలసివచ్చినా, ఈకల్పవృక్షాన్ని వెంటనే సమీపించవచ్చు. సంప్రదించవచ్చు.

అయిదవ అధ్యాయం. ఆత్మవిద్య- అసలురూపం. ఆత్మవిద్యయొక్క అసలురూపాన్ని ఈ అధ్యాయం లలితంగా తెలియచెబుతుంది. పరిభాషలూ, పడికట్టు రాళ్ళతో నిమిత్తం లేకుండా సత్యదర్శనాన్ని సూటిగా అందిస్తుంది. ఆత్మవిద్యను నిత్య జీవితంలో మెదిపి అందిస్తుంది. ఇంతవరకూ ఆధ్యాత్మికత

పేరులో మనం వింటూ వస్తున్న అంశాలు ఎన్నో మనకు ఇందులో అర్థమవుతాయి. అనుభవానికి వస్తాయి. పర్వతానికి శిఖరం ఎలాంటిదో, ఈ గ్రంథానికి ఈ అధ్యాయం అలాంటిది. నదికి సంగమస్థానం ఎలాంటిదో, ఈ గ్రంథానికి ఈ అధ్యాయం అలాంటిది.

ఇలా అయిదు అధ్యాయాలుగా కూర్చుచేయబడిన ఈ మాటలు- మంత్రాలు నిత్యజీవిత నిర్వహణలో ఎల్ల రకూ అక్కరకు వస్తాయని, పరిపూర్ణత వైపునకు అందరినీ నడిపిస్తాయని విశ్వసిస్తున్నాను.

మంత్ర

1. మాస్టర్ ఇ. కె - మనం

1. స్వరపేటిక కాదిది-గురుపేటిక
2. వారి తర్జాతగాదు-వారితో బాటుగా
3. తట్టుకోవాలి అంచే-మనని మనం తట్టుకోవాలి
4. పరిసమాప్తం కాదిది-పని ప్రారంభం
5. ఇది మన నిర్లక్ష్యానికి పడినశిక్ష
6. చెట్టుగా కాక-తోటగా
7. మౌనం హాటించడం కాదు-ధ్యానం చేద్దాం
8. దేహానికి దేహమే బదులు
9. ఆక్రమణ ఉండదు-ఆ క్రమమే ఉంటుంది
10. కాబోయే కులపతికి-కాలమే రూపుదిద్దుతుంది

స్వరపేటిక కాదిది-గురుపేటిక

‘మీ మాటలువింటుంటే అచ్చం ఇ.కె. మాస్టరుగారుమాట్లాడుతున్నట్లే ఉంటుంది. ఆ ఉచ్చారణ, ఆ మాధ్యమేషన్, ఆ వొంపులు, సొంపులు అంతా ఇ.కె. మాస్టరుగారే. ఏ మాత్రం తేడా లేదు’ అన్నారొక మిత్రులు.

ప్రేమగా చూస్తూ స్వామి ఇలా అన్నారు: తేడా ఎందుకు ఉంటుంది. గొంతు ఆయనదే అయినప్పుడు. నా దృష్టిలో ఈ గొంతుగా ఇక్కడ ఉన్నదే ఇది స్వరపేటికకాదు గురుపేటిక. ఈ గురుపేటికకు వినియోగపడటానికే ఉన్నది మిగిలిన ఈ శరీరమంతా. ఈ అంశాన్ని మాటలు—మంత్రాలు చెందటిభాగానికి పుండ:మాట వ్రాస్తూ అందులో మాస్టరుగారే సూచించారు. ఇది వారి అనుగ్రహం. వారి దివ్యసంకల్పం.

మీరన్నది అక్షరాలానిజం. ఇది ఎక్కిరాలగళం. మానవులందరూ చైతన్యవంతులై ఎక్కి వచ్చేటట్లుగా పిలుపునిచ్చేటందుకై ఆయన తానుగా తీర్చిదిద్దుకున్న రథం ఈ శరీరం.

ఆ మిత్రులు హారవశ్యంలో పునిగిపోతూనే ఇలా అన్నారు ఇది ఈ భూమి చేసుకున్న అదృష్టంఅని నాననిపిస్తున్నది. ఎక్కిరాలవారుతామతలపెట్టిన లోకహితార్థమైనకృషినిరాటంకంగా కొనసాగడానికై తాముగా చేసుకున్న ఏర్పాటే ఇది అని నా మనస్సునకు భాసిస్తున్నది. మీరు ధన్యులు. మీనుండి ఆ గొంతును వినగలుగుతున్న మేము ధన్యులం. పదికొలాలపాటు మీరు వర్ధిల్లాలి అని పదే పదే ఆ దైవాన్ని కోరు

చూస్తారు ఇ. తె - మనం

కుంటున్నాను. ఈ గురుపేటిక నుండి వెలువడే మాటలు - మంత్రతాలకోసం మానవజాతి ఎప్పుడూ ఎదురుచూస్తూ ఉంటుంది.

అంటూ స్వామి పదములకు సమస్కరించివారు వెలపు తీసుకున్నారు.

వారి తరువాత కాదు-వారితో బాటుగా

‘కృష్ణస్వామిగారూ : మిమ్మల్ని ప్పటినుండో ఒక మాట అవగాలనుకుంటున్నాను. ఇ. తె చూస్తూగాదు ఇంత కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తున్నారుకదా! మరి వారి తరువాత ఈ కార్యక్రమం మాజేమిటి ? అన్నారొకాయన.

సూటిగా చూస్తూ స్వామియిలా అన్నారు: చూస్తూగాని విషయంలో తరువాత అన్న ప్రశస్తిలేదు. ఎందుకనంటే వారితో బాటుగా పనిచేయగలిగిన వారిని తెక్కకు మిక్కిలిగా తయారు చేసుకుని ఉన్నవారు వారు. వారిలా పనిచేసేవారు వారితోబాటుగ ఇప్పుడే పనిచేస్తున్నప్పుడు వారి తర్వాత ఏమిటి అన్న ప్రశస్తి ఎందుకు వస్తుంది ?

‘మనీ పవర్ కన్న మ్యాన్ పవర్ నాకు ముఖ్యం’ అన్నారాయన. ‘ఒక గ్రంథాన్ని రచించడంలోకన్న ఒకవ్యక్తిని తీర్చిదిద్దడంలో ఎక్కువ సంతృప్తి దొరుకుతుంది నాకు అన్నారాయన. చంచాలను తీసుకుని, మనుషులను చదిలిపెయడం ఆయనకు నచ్చని పద్ధతి. దగ్గరయిన మనుషులను చక్కచరచడంకోసం, తనను తాను నిశ్శేషంగా సమర్పించుకొంటారాయన. మరి అలా

తీర్చిదిద్దబడిన వ్యక్తులు ఆయన చేసిన 'సజీవమైన' రచనలపైతాట కదా ! కనుక వారి కార్యక్రమానికి కాలంసాగుతున్న కొద్దీ వేగం పెరుగుతుంది. అది చిరంజీవమైన కార్యక్రమం.

అవతల వ్యక్తి తృప్తిగా చూశారు: మీరు మాట్లాడిన ఈ కాసేని మాటలలోనే వారి కార్యక్రమపై భవం కొల్లగా వెల్లడి అవుతోంది. మీరన్నట్లు అది నిజంగానే తిరుగులేని కార్యక్రమం అంటూ మురిసిపోయారాయన.

తట్టుకోవాలి అంటే - మనని మనం తట్టుకోవాలి

ఈ ఘట్టాలు ఇలా జరుగుతూ ఉండగా 1984 మార్చి 16 వ తేదీ రాత్రి మాస్టరు ఇ.కె తమ భౌతిక కాయాన్ని విడిచి పెట్టడం జరిగింది. వారికది లీలాప్రాయమేకావచ్చు. సోదర బృందానికి ఆ వార్త పడుగుపాటుకన్నమించినది. పదిహేడవతేదీ అంతా స్వామి, ఇ.కె మాస్టరుగారి భౌతికకాయం దగ్గర, ఆ పాదాలచెంత అలా నిలబడి ఉన్నారు. అంతిమయాత్ర వేళకు స్వామి దేహానికి ఇక ఏ మాత్రం శక్తి ఉన్నట్లులేదు. మిత్రులొకరు వచ్చి తమకారులో కూర్చోబెట్టుకోవడంతో ఆయన ఆ అంతిమ యాత్రను అనుసరించగలిగారు.

మహాభూమిలో మరిక మామూలుగా కనబడని స్థితికి మళ్ళి పోతున్నది మాస్టరు ఇ.కె దేహం. అలా ఒక ప్రక్కగా విలవిలలాడుతున్న దేహంతో నిలబడి ఉన్నారు స్వామి. దేహం కలి

పోతున్నప్పటికంటే మించినబాధ అది కన్నులకు కనబడనిది మాటలకుఅందనిది.

ఇంతలో అక్కడి బృందంలోనుండి సోదరులు మర్రిపూడి వీరయ్యగారుస్వామిని సమీపించి ఆత్మీయతను కురిసిస్తున్న కళ్ళతోచూస్తూ 'మీరుకూడా ఇలా అయిపోలే ఎలా చెప్పండి ? అన్నీ తెలిసినవారు మీరు తట్టుకోవాలి. మాకొకనై నా మీరు తట్టుకోవాలి' అన్నారు

పెగలేకపోతున్న గొంతుతో కన్నీళ్ళ మధ్యలోనుండి చూస్తూ 'అవును తట్టుకోవాలి. తట్టుకోవాలి అంగే మనలో ఒకళ్ళ నొకళ్ళు ఇలా తట్టుకోవాలి. అప్పుడే మనంతట్టుకోవడం సాధ్యం.' అంటూ ఆయన్ని కౌగిలించుకున్నారు స్వామి.

'చూశారా మనం మాట్లాడుకొనే మామూలు మాటలకే మీ నోటినుండి కలుషదేటప్పటికి ఎలాంటి శక్తి వస్తున్నదో వచ్చే స్తున్నదో !' అన్నారాయన.

'ఆవును అది మాస్టరుగారి దివ్యశక్తి. మనం తట్టుకునే బట్టు చేయగలిగిందదే' అన్నారుస్వామి.

పరిసమాప్తం కాదిది-పని ప్రారంభం

అక్కడ జరుగవలసిన కార్యక్రమం పూర్తికాగానే ఒక పెక్కిన గుండెలతో, సాగలేకపోతున్న పాదాలతో తప్పదుకదా ! అని ఇంటి ముఖం నట్టారు సోదరబృందం. ఆ మరుభామినుండి ఇవతలకు వస్తూ ఉండగా సోదరులలో ఒకరన్నాడు స్వామితో: 'ఇవాళ్టితో కథపూర్తయిపోయింది' అని.

స్వామి వారినివారిస్తూ ఇలా అన్నారు: 'పరిసమాప్తంకాదు ఇది పని ప్రారంభం. పని పూర్తి కాకుండా కథ ఎలా అవుతుంది ? స్పష్టికథ మలుపుతిరగవలసి వచ్చినప్పుడల్లా పురాణపురుషుడు దేహధారియైదిగివస్తాడు, సృష్టికథ మలుపుతిరిగి ఒక స్థాయికి రాగానే ఇక ఇలాసాగుతుందనిసరిచూచుకొని, అప్పటికాదేహన్ని త్యజిస్తాడు, మలుపుతిరిగిన సృష్టికథకు అది ఒక ప్రారంభం లాంటిదే అది సమాప్తమెలా అవుతుంది ? సృష్టికథకు అయి పోవడమంటూ ఉండదు. ఇలా కొంతకాలం సాగుతుంది. మళ్ళీ మలుపుతిరగవలసి ఉంటుంది. అప్పుడు మళ్ళీ ఆయన దిగి వస్తాడు. ఈ లోపల ఆయన దగ్గరశిక్షణ పొందినవారు డీలా పడి పోతుండా ఆ అడుగుజాడలవెంట సృష్టికథను సాగెట్లుగ చూడాలి. అలా చూడటంకోసమే ఆయన దగ్గరకు చేరే అపురూపమైన అదృష్టం వారికి లభించిందని వారు గ్రహించాలి. ఆయన దగ్గర పొందిన శిక్షణను సద్వినియోగం చేయాలి. ఏమంటారు. పరి సమాప్తంకాదిది, ప్రారంభం, పని ప్రారంభం.

ఆ సోదరులు అవునన్నట్లు తలపంకించారు. 'చాలా బాగా గుర్తుచేశారు, ఏమరుపాటు చెందుతున్న మనస్సుకు ఎరుకను కలిగించారు.' అంటూ చేతులు జోడించారు.

ఇది మన నిర్లక్ష్యానికి పడిన శిక్ష

అది మాస్టరు ఇ.కె దేహం విడిచిపెట్టిన తర్వాత పద
 మూడవరోజు. చిన్న పుసిడివాడలోని మాస్టరు గారి ఇంటి
 ప్రాంగణం. ఎక్కడెక్కడి వారు వచ్చి చేరుకున్నారు. జరిగ
 వలసిన క్రతువు జరుగుతూ ఉన్నది. సోదర బృందంవారు
 బృందాలు బృందాలుగా రూపొంది మాస్టరుగారిని గూర్చిన
 వివిధాంశాలను మననం చేసుకుంటున్నారు. ఒక బృందం
 మధ్యలో స్వామికూర్చుని ఉన్నారు. వాళ్ళందరూ చెయితూ
 వస్తున్న మాటలు వినీ వినీ స్వామి ఇలా అన్నారు: సేనార్కమాట
 చెప్పనా? ఆయన దేహంతో ఉన్నప్పుడు మన ప్రసర్తనలను
 గూర్చి ఒక్కసారి గుర్తుచేసుకోండి. ఆయనదేహన్ని గురించి
 గాని, దేహస్థితిని గురించిగాని, ఆ దేహానికి కావలసిన విశ్రాంతిని
 గురించిగాని, అది పని చేయటానికి కావలసిన సాధనాలను
 గురించిగాని మనలో పట్టించుకున్న వారందరూ? ఎవరికి వాళ్ళు
 మనపని పూర్తయిపోతే చాలనుకున్నాం. ఆయన నుండి మనసుని
 చేయించుకొని బయటపడేది ఎలాగ? అని మాత్రమే చూసు
 కొన్నాం. ఆయనకూడా అన్నం తినాలి అనుకోవలసిందన్న, మన
 పనికూడ చూసి అప్పుడు అన్నంతింటే కాగుండును అని అను
 కున్నవాళ్ళమే ఎక్కువమందిమి. మాస్టరుగారూ భోజనానికి
 లేస్తున్నట్లున్నారే! అంటూనే గంటల తరబడి మనం ఆయన్ను
 తినేసేవాళ్ళం. మాస్టరుగారూ మీకు నిద్రపస్తున్నట్లుగా ఉంటుంది.
 అంటూనే వస్తున్న నిద్రప అడ్డంపడి మన సమస్యలన్న ఆయన
 కుండు పెట్టి ఆయనకు నిద్రలేకుండా, అప్పుడే అది ఆ ఛాయలకు

రాకుండా చూసేవాళ్ళం. రైల్వే ఆయన ఏదైనా ఊరు వెళ్తున్నాడంటే ప్రాంతీయ డిగ్రీ ఆయనని అపి మందులు వ్రాయించుకోవడంతోనే సరిపెట్టకుండా మరదళ్ళ పెళ్ళిసంగతి, మనవళ్ళ వడుగుసంగతి ఆయన్నే నిర్ణయించమని చెప్పి ఆయన ఓపికనంతా పెండుకుని, మిగిలిన భాగాన్ని పిప్పిలా ఇప్పటికిలా వదలుతున్నామన్నట్లుగా రైలుకు వదిలిపెట్టేవాళ్ళం. చివరకు ఆయన బాతరూంకు వెళ్తున్నా అడ్డుపడి మా బాధలు విని చిరకాలం అన్నవారు ఉన్నారు మనలో ఏమంటారు ? నేను చెబుతున్న ఈ అంశాల్లో అతిశయోక్తి లేమయినా ఉన్నాయంటారా ? నేను చెప్పిన విషయాలు చాలా చిన్నవినుమా ! చివరకు ఆయన ఆరోగ్యం ప్రమాదస్థితిపై పునకు ఒక ప్రక్క పయనిస్తూ ఉండగా అలాంటి స్థితిలో విశాఖ చేరుదామని ఆయన బయలుదేరితే మధ్యన ఒక ఊళ్ళో ఆపి, కూర్చోనటానికి కూడా శరీరం సహకరించని స్థితిలో ఉన్న ఆయన బలవంతాన కుర్చీలో కూర్చోబెట్టి, మనకున్న బలమంతా ఆయనకు పొదనమస్కారాలు చేయడం చేసినవాళ్ళం. ఒక ప్రక్క దేహానికి దారుణస్థితి ప్రాప్తిస్తోంది. కనుకెత్తి చూడలేకపోతున్నారాయన. మగత ఆయన కనురెప్పల్ని నొక్కేస్తుంటే మాస్టరుగారూ : వీడూ మా అబ్బాయి. ఇది మాకోడలు. ఇటు చూడండి. వీడే మా మనవడు అని మానుకుపోతున్న ఆ కనురెప్పలను పైకెత్తి మరీ చూపించినవాళ్ళం మనం. సోదరులారా ఏమి చెప్పను మన చర్యలను గురించి ? ఆయన దృష్టిలో మనం పడాల్సి అనుకున్నంతప్పు మనదృష్టి కనీసం ఆయన దేహం మీదపై నా పడలేదు. ఆయనను వినియోగించుకోవాలన్న ఆత్మతపోపడి మనమాయన దేహాన్ని పట్టించుకోనేలేదు. అయినా అది కొన్నాళ్ళు మనమధ్య పెనుగులాడింది ఆయన మీదున్న అను

మాస్టరు ఇ. కె - మనం

రాగంతో. మన నిర్లక్ష్యానికి తట్టుకోలేక మనవై పుచూసి చూసి, మనలో ఇక ఎదుగుదలరాదని గమనించి 'మీకుకావల్సిందాయనె కదా ! నేను మీకు అక్కరలేదుకదా ! అందుకే నేనిక తప్పుకుంటున్నాను. మీరిక ఆయననుచూసుకోండి అని తప్పనిసరై దానుతప్పు పుంది. తప్పుకుంటేనేగాని మనకు దాని విలువ తెలియలేదు. ఇప్పుడు విలువ తెలిసింది ఏం లాభం ? ఏదై నా ఇంతేనేమో ! ఉన్నప్పుడు విలువ తెలియడం కష్టం. ఉన్న నాడు, విలువ తెలిసి వర్తించ గలిగితే, మానవుడు ఇక ధన్యుడే ! ఏంచేద్దాం ఇప్పుడు చెప్పండి ! ఇది మన నిర్లక్ష్యానికి పడిన శిక్ష. ఇప్పటికై నా మనతో అన్నాళ్ళు చేసినందుకు అదేహానికి కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుందాం. అంతకన్నా చేయగలిగిందిలేదు.

ఆ బృందమంతా అశ్రునయనాలతో అత్మపరిశీలన చేసి కొంటూ కూర్చుండిపోయింది అలా.

చెట్లగా గాక - తోటగా

ఆ పదమూడవరోజునే సాయంత్రం రిగంటలకు విశాఖ లోని ప్రేమసమాజం చాల్లో నోదరబృందం సమావేశమయింది. నోదరబృందంలోని ప్రముఖులు ఒక్కొక్కరే వేదికపైకివచ్చి తగు మాత్రంగా జరిగిన, జరుగవలసిన అంశాలను గురించి తమ అభిప్రాయాలను విధంగా మాట్లాడి దిగిపోయారు. ఇంతలో స్వామి వంతు వచ్చింది.

సోదరబృందమందరినీ ఒక్కసారిగా కలియజూచి స్వామి ఇలా అన్నారు: మాస్టరుగారు మనకందించినవి అప్పగించినవి ండు. ఒకటిసేవ. ండు సందేశం. ఆ ండింటి విషయంపోను మనం మరింత శ్రద్ధపెట్టవలసి ఉందిప్పుడు. ఎందువల్లనంటే వాటిలోనే మనం మాస్టరుగారిని చూడగలం కనుక. నిజంకూడా అంతే. వాటినెచూచే మనం మాస్టరుగారికి దగ్గరయ్యాం. వాటిని చూచే మనం వారు మాస్టరుగారని మోకరిల్లాం. మళ్ళీ ఇప్పుడు వాటి నిర్వహణలోనే మనం వారిని సాక్షాత్కరించజేసుకోవలసి ఉంది. అయితే ఇక్కడో చిత్రమంది. వారిసేవాసందేశాల సంగతి లోకానికంతటికీ తెలిసిందే. వారి స్వరూపాలే అవి! అనికూడా ప్రజలెందరికీతెలుసు, అయితే వాటిమీదుగా, వారికి దగ్గరైన మనం ఎటువంటి దివ్యప్రేమను అనుభవించామా మనకు మాత్రమేతెలుసు. నిజానికదివ్యప్రేమవల్లే ఈ సేవా, సందేశాలకు ఇంతటి విస్తృతి, ఇంతటి ప్రయోజనాలు ఏర్పడ్డాయి. కనుక సేవా, సందేశాలను కొనసాగించడం అంటే మామూలుగా కొన సాగించటంకాదు. మామూలుగ కొనసాగిస్తే అవి ఎంతోకాలం సాగవు. అలాంటి దివ్యప్రేమతో మనం కొనసాగించగలిగినపుడే ఈ సేవా సందేశాలు నేలనాలుగు చెఱగులావ్యాపించి, ఈ విశ్వ రూపాన్ని మాస్టరుగారి నిజస్వరూపంగా మనకు చూపించగలుగు తాయి. కనుక ఇప్పుడుమనం ఆయన మనయెడలచూపిన ప్రేమను నిరంతరం స్మరించుకుంటూ మనమే ప్రేమగా రూపొందవలసి ఉన్నది. నిజానికి మన నిజస్వరూపమదే ! మాస్టరుగారు మనకు రుచి చూపిందీ, తెలియజెప్పిందీ, అనుభవించజేసిందీకూడా అదే. ఆయన నడిపిన శిక్షణ తరగతులు, చేసిన శాస్త్రబోధలు అన్నీ ఆ ప్రేమమహాసముద్రంనుండి పైకిలేచినకెరటాలే! ఆయనమననుండి

మాస్టరు ఇ. కె - మనం

ఏమీ కోరలేదు, మనసు తనకన్న ఎన్నడూపేరుగా చూడలేదు. మనలో తనను చూచుకుంటూ, మననితానుగా తీర్చిదిద్దుకుంటూ వచ్చాడాయన. ఈ సత్యాన్ని ఎందుకు గుర్తుచేస్తున్నానంటే మన తోటివారితో మనం అలాంటిఆత్మీయతతో మెలగగలగాలని తెలియ జెప్పటానికి, ఇప్పుడు మాత్రమే ఆయననుండి వ్యక్తమైన సేవా సంజ్ఞలు మనద్వారా విస్తృతమైంది మనజీవితాలను పునీతం చేస్తాయని నేను మరల మరల మనవి చేస్తున్నాను. సోదర రాల్లా ! మళ్ళీ మళ్ళీ గుర్తు చేసుకోవలసిన మాటలివి. మళ్ళీ మళ్ళీ గుర్తుచేసుకోవలసిన దివ్యస్థితిఇది. దీనిపడల మనల ఏ మాత్రం ఏమరుపాటు చెందకుండుముగా త !

నాకుముందు మాట్లాడిన మిత్రులలో కొందరు వారు చెప్పిన అంశాల్లో భాగంగా 'మాస్టరుగారికి ప్రత్యేకించి వారసులులేరు. అంతా వారే నడుపుకుంటారు అని చెబుతూ వచ్చారు. ఈ విషయమై నేనొక చిన్నమాటచెబుతాను. వారు చెప్పింటే మన దానికి బాగానే ఉందిగాని, క్రియారూపంలో అలా జరగడానికి అవకాశంలేదు. మాస్టరుగారు తమ ప్రణాళికను నిర్బహించడానికి కొన్ని ఉపాధులను తప్పక ఎంచుకుంటారు. కొన్నింటిని ఇప్పటికే ఎంచుకుని ఉన్నారు. ఇంకొన్నిటిని కాలక్రమంలో ఎంచుకుంటారు. మాస్టరు సి.వి.వి అలాగే చేచారుకదా ! చేస్తున్నారదా ! మాస్టరుగారికథా అంతే ! అలాగే మాస్టరుగారిని దేవంలో చూడటానికి అలవాటుపడిన సోదరబృందం ఆ దేవం తప్పుకన్న కరదాన ఇప్పుడు తీవ్రమైన విరహవేదనను అనుభవిస్తున్నారు. వారు తప్పకుండా మనలో కొందరిలో మాస్టరుగారిని చూసుకోవలసి యున్నం చేస్తారు. ఇప్పటికే చేస్తున్నారదానికి మనం అడ్డం

పెట్టకూడదు. అడ్డుపెట్టడానికి మనమెవరం ? చిత్రమేమంటే రమ్య ప్రణాళికను వ్యర్థంచేయడానికి మాస్టరుగారు స్వీకరించిన ఉపాధులూ సృజన ఆయనను చూచుకోవడానికి ఎంచుకునే ఉపాధులూ ఒకటే అవుతాయి. కథ అలా జరుగుతుంది.

మరోమాట. మనీషికి ఒక వయసు వచ్చినతరువాత వివాహమవుతుంది. బిడ్డలు పుట్టగలరు. ఆ కలిగిన బిడ్డలు అమ్మ, నాన్నలని పిలుస్తూ చుట్టూతిరుగుతారు. అది సహజం. అలా జరుగుతున్నందుకు ఆశ్చర్యపడవలసిందిగాని, గర్వించవలసిందిగాని ఏమీ లేదు. అలాగే మననుండి లోకహితార్థమైనకార్యక్రమం వ్యక్తమవుతున్న కొద్దీ దానిఎడల అభిరుచి కలిగిన కొందరు మనకు దగ్గరకావడం, మనలో తమకు కావలసిన గురుస్వరూపాన్ని చూసుకోవడం, దానికి శరణాగతిచేంది తాముశిష్యులై శిక్షణపొందడం జరుగుతూ ఉంటుంది. తల్లిదండ్రుల బిడ్డలకథ ఎలాంటిదో ఇవీ అలాంటిదే. ఈవిషయంలోకూడఆశ్చర్యపడవలసిందిగాని, గర్వించవలసిందిగాని ఏమీలేదు. ఈ సత్వాన్ని తెలుసుకుంటే మనం సాఫీగా ముందుకు సాగిపోగలుగాం. అలాకాక ఆశ్చర్యపడినా, గర్వించినా, అలా పడడంకోసం మనం మన ప్రయాణాన్ని ఆపి వేయవలసివస్తుంది. కనుక భవిష్యత్తులో ఈ అంశాలను సోదర బృందంలోని ప్రముఖులు నిరంతరం గుర్తుపెట్టుకోవడం ఎంతైనా అవసరం.

చివరిగా ఇంకొక్కమాట. మనలో ఎవరి స్వభావం వారి కుంటుంది. ఒకరిలా ఇంకొకరు పని చేయడంగాని, ప్రవర్తించడంగాని సాధ్యంకాదు. అలాజరుగవలసిన అవసరమూలేదు. ఎవరి స్వభావానికి అనుగుణంగా వారు మాస్టరుగారి ప్రణాళికలో పని

చేయవచ్చు. పనిచేస్తాంకూడా. అలావనిచేస్తున్నప్పుడు మనమధ్య ఉన్న తారతమ్యాన్ని పైరుధ్యంగా గాక పైవిధ్యంగా మాస్టరు గారి దివ్యపై భవంగా మనం దర్శించవలసిచూచింది. ఈ సృష్టిలోని చిత్రమొకటి చెయితాను చూడండి. ఒక తోట ఉన్నది. ఆ తోటలో రకరకాల మొక్కలున్నాయి. ఆ మొక్కలు పెరిగి చెట్లువుతాయి. ఆ రకరకాలచెట్లు తమకు తగినట్లుగానే ప్రపత్తిస్తాయికదా ! ఒక్కొక్క రకంఒక్కొక్క విధంగా పూస్తాయి. ఒక్కొక్క కాలంలో కాస్తాయి, ఫలిస్తాయి. అలా జరగడం వల్ల ఆ తోటకు అంగ చందాలు పెరుగుతున్నాయే తప్ప ఇబ్బంది ఏం రావడంలేదు కదా ! ఇన్నిరకాలచెట్లు, ఇన్ని రకాలుగా పూయటం, కాయటం, జరుగుతుండడంవల్ల అన్ని కాలాల్లోనూ ఆ తోట పై భవం పెరుగు చూనే ఉన్నది. సోదరులారా ! మనమిప్పుడు అలాంటి తోటగా మారాలి. మనలో ఎవరి స్వభావాలు వారికుండవచ్చు. ఎవరి అభిరుచులు వారికుండవచ్చు. ఎవరి కార్యక్రమాలు వారికుండ వచ్చు. కాని మనమందరం ఒకటే అని మనకు గుర్తుంచాలి. మన పృథ్వీకమవుతున్న పైవిధ్యమంతా మాస్టరుగారిదేనని మాస్టరుగారి ప్రదాశికలోనిదేనని మనం గ్రహించగలగాలి. తోటలో ఉన్నవి నిజానికెట్లా కాని చెట్లక్కడ ఉన్నాయి అనడంలేదు మనం, ఇక్కడతోటఉన్నది అంటున్నాం. ఏకవచనాన్ని ప్రయోగిస్తున్నాం అలాగే పై వయోగాన మనం బహుధా ప్రపత్తించినప్పటికీ, ఏకవచనమనేది మనచేత నిరంతరం అనుభవించబడాలి. చెట్లు అనబడే స్థితిలో కాకుండా తోట అనబడే స్థితిలో మనం ఎప్పుడూ ఉండాలి. 'పేస్! ఇట్ ఈజ్ మాస్టర్స్ గార్డెన్' మాస్టరుగారిది. మాస్టరుగారి ఈ తోట. మనం చెట్ల వంటివాళ్ళం. మనద్వారా పృథ్వీకమవుతున్న ఉయ్యత తోటవంటివారు. ఈ సత్యం మనకు గుర్తున్నంత వరకు

మనలో ఎవరెవరం ఎక్కడున్నా ఏంచేస్తున్నా ఒకనొక దివ్యానుభూతి అనుభవానికొస్తుంది. ఆ అనుభూతీ మన మాస్టరుగారు.

సభ మాస్టరుగారి స్వరూపమై ధ్యానముద్రలో నిలబడి సత్తున్నది.

మౌనం పాటించడం కాదు - ధ్యానం చేద్దాం

మాస్టరు ఇ. కె. దేహాన్ని ఏడిచిపెట్టిన కొద్దిరోజులకే శ్రీరామ నవమి వచ్చింది. ఆ సందర్భంగా విశాఖ ఇండస్ట్రియల్ కాలనీలోని రామాలయంలో స్వామి ప్రసంగించవలసివచ్చింది. ఏటా శ్రీరామనవమి రోజుల్లో ఏదో ఒకరోజున మాస్టరు ఇ. కె. స్వామిని కలుపుకొని ఆ రామాలయంలో ప్రసంగించడం అనేది ఒక ఆచారంగా వస్తోంది. ఈ సంవత్సరం బరువెక్కిన గుండెతో ఆలానే స్వామి ఆ ఆచారాన్ని ఒక్కరుగా కొనసాగించవలసి వచ్చింది.

ఇ. కె. మాస్టరుగారికి ఆ రామాలయమన్నా ఆ రామాలయ నిర్వాహకులన్నా ఒక ప్రత్యేకమైన అనురాగం. దానికి కారణం కొర్మికులు, శ్రమజీవులు కలసి మెలసి స్వయంగా ఆ రామాలయాన్ని నిర్మించుకోవడమే ! నిర్మించుకోవడమే కాకుండా, చక్కగా దాన్ని నిర్వహించుకోవడం. నిర్మాణం ప్రారంభమైనప్పటినుండి ఆ దేవాలయంతో ఇ. కె. మాస్టరుగారికి విడదీయరాని అనుబంధముంది. నిర్మాణ సందర్భంలో ఆ శ్రామికులను ఆశీర్వాదిస్తూ ఆయన ఇలా అన్నారు : ఈ పని మీ వల్ల ఆవు

తుందా అని. మీరు భయపడవలసిన పనిలేదు. ఆనాడు వారి ధి
ఁజ్ఞిన వానరులు ఎలాంటివారో ఇప్పుడు మీరూ అలాంటివారే, ఆనాటి
నుండి రాముడు తన ఆలయాలను ఇలాసాసాస్కలను బృందాలుగా
త్రొక్కిదిద్దే నిర్మింపజేసుకుంటున్నాడు. కావాలంటే మీరు పరిశీలించ
వచ్చు. మిగిలిన దేవతామూర్తుల గుడులు ఎవ్వరైనా నిర్మించి
ఉండవచ్చు కాని రామమందిరాలు మాత్రం చాదాపుగా అన్ని
శ్రమజీవులు, సామాన్యులు బృందాలుగా ఏర్పడి ఏర్పాటు చేసు
కున్నవే. కనుక ముందుకు సాగండి. మీ మీ పృథ్వి విద్యులను
రామాలయ నిర్మాణంలో వినియోగించి ధన్యులుకండి : మీ వెంట
నేనెప్పుడూ ఉంటాను.

అలా ఆయన వెన్ను తట్టడంతో రామాలయ నిర్మాణం
చకచక సాగిపోయింది. అప్పటినుండి ఆ శ్రమజీవులకు రామా
లయాన్ని చూచినపుడల్లా మాష్టరుగారి సూటలే గుర్తుకొస్తుంటా
యిట. వారు తరచు చెబుతుంటారు.

అలాంటిచోట స్వామి ప్రపంచనం ప్రారంభం కాబోతున్న
వేళ అది. ఆ కార్యక్రమ నిర్వాహకులలో ప్రధానుడైన పృథ్వి
లేచి మాష్టరు ఇ. కె. దివ్యవైభవాన్ని స్మరించుకొని 'అంతటి
వారు శరీరాన్ని విడిచిపెట్టారు కనుక మన మండరమిప్పుడు
రెండు నిఘుషాలు మౌనాన్ని పొటిద్దాం' అన్నాడు. వెంటనే
స్వామి మైకు అందుకుని ఇలా అన్నారు. సోదరీ సోదరులారా :
చిన్న సవరణ, రెండు నిఘుషాలపాటు మనం మౌనం పొటించ
వలసిన సందర్భంకాదీది. ఆ మహనీయురూర్తిని గూర్చి ధ్యానం
చేసుకోవలసిన సమయం. మామూలుగా జీవించిన పృథ్వులు

మరణించినప్పుడు కొద్దిసేపు మౌనం పాటిస్తాం. వారికి శాంతి కలగాలని దైవాన్ని ప్రార్థిస్తాం. కాని భూమిపై న దైవస్వరూపులుగా వెలుగొందిన మహితాత్ములు తమ శరీరాన్ని విడచిన వేళ వారిని స్మరించుకుంటాం. ధ్యానంచేస్తాం. వారిస్పర్శననుభవిస్తాం. మనం చిత్తశాంతిని పొందుతాం ఇది అనాదిగా వస్తున్న సంప్రదాయం. కనుక మౌనం స్థానంలో ధ్యానం చేసుకుందాం వారి అనుగ్రహానికి పాత్రులమౌదాం. అంటూ స్వామి ధ్యాన నిమగ్నులైనారు. సభమొత్తం ధ్యానంలోనికి ప్రవేశించింది. ఇ. కె. మాష్టరుగారి దివ్యతేజం ప్రాంగణ మంతటా పరచుకొన్నట్లుగా గోచరించింది.

దేహానికి దేహమే బదులు

కృష్ణాజిల్లా అవనిగడ్డలో మాష్టరు ఇ. కె. దివ్య సంస్కరణ సభ ఏర్పాటు చేయబడింది. ప్రముఖులు ఎందరో తరతీ వచ్చారు అంజలి ఘటించడానికి. మాష్టరు ఇ. కె. నుండి వ్యర్తమైన దివ్యపై భవాన్ని నోరార కీర్తిస్తూ, అలాంటి మహనీయులు శరీరాన్ని విడిచిపెట్టడం తమని తీరని వేదనకు గురిచేస్తున్నదని చెప్పారు. సభఅంతా గాఢమైన విషాదానుభూతిని పొందుతోంది.

ఇక స్వామి లేచారు లేచి ఇలా అన్నారు పెద్దలెందరో ఇ. కె. మాష్టరుగారిని గూర్చి, వారి కృషిని గూర్చి ప్రస్తుతించారు. అకాలంగా వారు దేహాన్ని విడిచిపెట్టడం తమను తీవ్రమైన వేదనకు గురిచేసిందని చెప్పారు. నిజమే ! అనుకోకుండా

భూకంఠమొస్తే ఎలా ఉంటుంది. జల ప్రళయం వస్తే ఎలా ఉంటుంది ? ఇదీ అలాంటిదే. తట్టుకోవడం చాలా కష్టంగానే ఉంది, కాని ఈ సందర్భంలో నాదొక్కమాట. ఇప్పుడు ఇక్కడ చేరిన మనందరం ఎందుకు బాధపడుతున్నాం. వారులేరని కాదు కదా ! వారున్నారు, శాశ్వతస్వరూపులై ఎప్పుడూ ఉంటారు అని మనకు తెలుసు. అయితే మనం ఎందుకు ఈ బాధంతా ? వారికి దేహం లేదని, దేహంతో వారు మనకు కనబడటం లేదని! అంతేనా ? అదే మన బాధయినప్పుడు మన మొకపనిచేద్దామా? నాదృష్టిలో ఆయన ఎడల మనకు గల విశ్వాసానికి, ప్రేమకు, భక్తికి మనం చేయ దగినది, చేయగలిగినది, చేయవలసినది కూడ అదే. నా కనిపిస్తుంది కదా ! అసలాయన అందుకే మనలనుచేరదీశారని. దేహం అన్న తరువాత ఎప్పటికై నా విడిచిపెట్టక తప్పదు. ఆ విడిచిపెట్టే లోపున మరిన్ని దేహాలను ఆ పనికి సిద్ధం చేయడం జరిగినప్పుడు ఇక ఆ కార్యక్రమం ఆగదు. గురువునకు శిష్యులుగాని, తల్లిదండ్రులకు బిడ్డలుగాని అందుకే ఏర్పడుతున్నారు. ప్రకృతి ఆ విర్పాటు అందుకే చేస్తున్నది. కొందరు తల్లిదండ్రులు ఈ సత్యాన్ని దర్శించలేక ఈ పిల్లలు పెరిగి పెద్దవాళ్ళై వృద్ధాప్యంలో మనని చూడటానికి పనికివస్తారు అనుకుంటారు. అలా చూడాలని కోరు తుంటున్నారు కోరిక బాగానే ఉందికాని కొంత స్వార్థంతో చూడు తుని ఉంది. అసలు ప్రకృతి మనకు పిల్లల్నిచ్చింది మనం సమాజానికి ఏ పని చేసిపెడుతున్నామో, ఆ పనిని వాళ్ళు మన తర్వాత కూడా కొనసాగించాలని. చూడరా ! ఈ సత్యాన్ని గమనించి చిట్టల్ని తీర్చిదిద్దే ఎంత బాగుంటుంది. అలాంటిదే గురు శిష్యసంబంధంచూడాలి. గురువు తన శ్రమిని కొనసాగించబానికే

శిష్యులను రూపుదిద్దుతున్నాడు. కనుక సోదరులారా ! ఈ దేశులను ఆయనకు చురొక్కసారి మనస్ఫూర్తిగా అప్పగించుకుందాం. ఇన్ని దేహాలనూ తనవిగా స్వీకరించి బోకహితార్థమై జరుగుతున్న కృషిని కొనసాగించమని వారిని వేడుకుందాము. ఆ సమర్పణకు కావలసిన ప్రేరణ నందుకొనడానికే ఇప్పుడు ఈ దివ్య సంస్మరణ.

సభలోని విశాదచ్ఛాయలు స్వామిలేచి నిల్చున్నప్పటి నుండే కరగి పోవడం మొదలు పెట్టాయి. సందేశం పూర్తయ్యే టప్పటికి సభ స్ఫూర్తిని పొంది, కర్తవ్యోన్ముఖమై ఇ. కె. మాస్టరుగారివైపు సమర్పణ భావంతో చూస్తున్నట్లుగా భాసించింది.

అక్రమణ ఉండదు - అక్రమమే ఉంటుంది

విశాఖలోని తానస్పేజీలో వైద్యసేవలో ఉన్నారు స్వామి. మధ్యలో ఒక పెద్దాయన వచ్చారు. ఇ. కె. మాస్టరుగారి కార్యక్రమాలంటే ఆయనకు వల్లమాలిన అభిమానం.

మాటల మధ్యలో ఆయన అడిగారు స్వామిని “కృష్ణహార్యులవారు శరీరం విడిచిపెట్టారాకదా ! మరి ఇప్పుడు ఆ స్థానాన్ని ఎవరు అక్రమిస్తారు ?” అని.

సూటిగా చూస్తూ స్వామి ఇలా అన్నారు : ఇ. కె. మాస్టరుగారు ఒక క్రమంలో తమ అంతేవాసుల్లో కొందరిని ఎప్పటినుండో

మాస్టరు ఇ. కె - మనం

తీర్చిదిద్దుకుంటూ వస్తున్నారు. ఇప్పుడు కూడ ఆ ఆక్రమ మే ఉంటుంది. ఇక ఆక్రమణకు అవకాశమెక్కడిది ? ఆ అవసరం మాత్రమెక్కడుంటుంది ?

అవతలి వ్యక్తి బోధపడినట్లే తృప్తిగాచూశారు.

కాబోయే కులపతికి కాలమే రూపుదిద్దుతుంది

మరొక రోజున వైద్యసేవలో ఉన్న స్వామి దగ్గరకు కొందరు పరామర్శించడానికని వచ్చారు. పరిస్థితులను గూర్చి ప్రస్తావించుకుంటూ ఉండగా అందులో ఒకాయన మధ్యలో అడిగాడు. ఇ. కె. మాస్టరు గారు శరీరాన్ని వదిలిపెట్టారు కదా ! మరి ఇప్పుడు కాబోయే కులపతి ఎవరు ? అని.

వారిపైపు సూటిగా చూస్తూ స్వామి ఇలా అన్నారు : ఇ.కె. మాస్టరు గారిని కులపతిగా రూపొందించింది ఎవరు? కాలం. కాలమే ఆయనకు ఆ రూపమిచ్చింది. ఆయనలా రూపుదాల్చి పనిచేసి పెట్టాలని కోరుకున్నది. ఆయన అలా పనిచేసి పెట్టారు. ఇక ముందు కూడా కాలమే తనకు తగిన వారిని ఎంచుకొని కులపతిగా రూపుదిద్దుకుంటుంది. కనుక ఎవరూ కలవర పడనక్కరలేదు. కాలం వరించకుండా ఎవరైనా తాము కులపతులమని భావించినా, భావించి ఊరుకోవడమెందుకని తమపేర్లముందు అలా తగిలించుకున్నా ఒరిగేదిగాని, జరిగేదిగాని ఏమీ ఉండదు. ఆ పదం

కూడా వారి పేరులో భాగంగా మిగిలిపోతుంది. సోమయాజులని పేరు పెట్టుకునే వాళ్ళులేరా ? శాస్త్రి అని పేరు పెట్టుకునేవారు లేరా ? అలాంటివే ఇది కూడా అవుతుంది. కనుక కాలం వరించ వలసిన విషయంలో మరొకరు వివరించవలసిందేమంటుంది ?

మాష్టరు సి.వి.వి. గారి సంప్రదాయానికి చెందినవారిలో ఎక్కువమంది మొదట్లో ఇ. కె. మాష్టరుగారిని సి.వి.వి.గారి పరం పరలో ఒకరిగా గుర్తించడానికి ఇష్టపడలేదు. తరువాత ఆయన విజృంభించి ఉద్యమ రూపం ధరిస్తున్నవేళల్లో కూడా అందరూ ఆయన్ని మాష్టరుగారని పిలుస్తున్నా వాళ్ళు మాత్రం మీడి యుంట్లో ఒకరిగా అంగీకరించలేక పోయారు. అయినా కాలం వీరెవరినీ లక్ష్యపెట్టలేదు. మాష్టరు సి.వి.వి.గారు కూడా వీరెవరి మాటా వినిపించుకోలేదు. ఇ. కె. మాష్టరు గారి ద్వారా మాష్టరు సి.వి.వి.గారి సంప్రదాయం విశ్వవ్యాప్తమైంది. సనాతన ధర్మం యొక్క నిజస్వరూపం నేల నాలుగు చెరగులా ఆయన నుండి వెదజల్లుబడింది. కాలం ఆయనను వరించింది. కులపతిగా ఆయనను అభిషేకించింది. సర్వసంప్రదాయాలవారికి కావలసిన సమన్వయాన్ని ఆయన ద్వారా వ్యర్తం చేసింది. కనుక ఇకముందు కూడా జరుగవలసిన కథను ఆ కాలమే నిర్ణయిస్తుంది.

ఆ పింటున్నవారు ఔనాను అంటూ తలవూపుతున్నారు. అవును, కాలపురుషుడు చేసే నిర్ణయానికి ఎవరైనా తలవూప వలసిందే కదా !

2. సహచరులు - సరిదారి

1. గంటల కొలది
2. గుంపిగల వాళ్ళిప్పుడు కొవాలి
3. లైట్ గా తీసుకోవడంకాదు-లైటుగా తీసుకో
4. ఆర్ట్ - కిల్
5. వ్రీ కాదది పెత్తి
6. ఖాళీ లేదు అంటే-మన పనే ఖాళీ అవుతుంది
7. వీలు చూసుకొనిగాదు-వీలు చేసుకొని రండి
8. తీరిక లేదు అంటే - తీరు ఇక లేదు అని
9. ఆకర్షించడం కాదు-ఆరా ధించడం జరగాలి
10. విల్లును ఎక్కు పెట్టండి
11. మార్బడం కాదిది మలచడం
12. అడుగు పెడితే అడుగు తగలాలి
13. శ్రద్ధనూ వర్ధతే విద్యా

గంటల కొలది

మేం మెట్లు దిగుతున్నాం స్వామి. అప్పుడే అక్కడొక సభ జరిగింది. చేరిన వారందరూ ఇంక ఆ అనుభూతిలోనే మునిగి తేలుతున్నారని వాళ్ళను చూస్తేనే తెలుస్తోంది. స్వామితో బాటుగా దిగుతున్నాంక పెద్దాయన, హింగుకొస్తున్న అనుభూతిని తనలో ఇముడ్చుకొనలేక పోతున్నాం కాబోలు స్వామి చేతులు పట్టుకొని, 'మాట్టబాగా' మిరివాళ మరీ కాసేపే మాట్లాడారు మరీ అంతలోనే ముగించేస్తే ఎలా ? ఇది నా మాటగాదు ఇక్కడ చేరిన వారందరి మాట, మనలో మాట. అసలు అందరూ వచ్చేది మీ మాటలు విందామనే కదా ! ఈ సారికి ఏదో ఇలా అయిపోయింది వచ్చేసారై నా మీరెక్కువసేపు మాట్లాడాలి. గంటల కొలది మాట్లాడాలి' అన్నారు.

చిరునవ్వుతో ఇలా అన్నారు స్వామి : ఏమిటి ! గంటల కొలది మాట్లాడాలా ? మనకున్న గంటలే కొలది కదా ! ఈ కొలది గంటలు మాట్లాడటానికే అయిపోతే ఇంక మనం పనిచేసే దెప్పుడు ?

'అదిగో చెలుకు వేశారు మీరు ! అసలా చెలుకు అ కోసమే కదా మిమ్మల్ని పదలలేని స్థితిలో మీ వెంట మేముండి పోయేది, అయితే నాదొక చిన్న పెన్నపం ! మాటలాడటానికే సమయాన్ని కేటాయిస్తే ఇంక పని ఎప్పుడు ? అన్నారు మీరు ! మామూలు అర్థంలో మీరిన్నమాట కర్రకై. మీ విషయంలో మాత్రం చెప్పవలసింది చేరేఉంది. మీరు మాటలాడటం కూడా పని చేయడమే అవుతుంది. చూడండి మీ మాటలు మా మీదెంతగా

పనిచేస్తుంటాయో ! వందలవేలమందిని కత్తబొప్పిన్నులులను చేసే మాటలు కదా మీవి, మరి ఆ మాటలాడటం కన్నసని ఇంకే షుంటుంది చెప్పండి, అసలు మాటలాడటమే మీ నిబంధన పని. ఎందుకనంటే ఈ మాటలు శతాబ్దాల తరబడి మానవాళిమీద పని చేస్తూనే ఉంటాయి కనుక. మానవాళిపేత పనిచేయిస్తూనే ఉంటాయి కనుక.

‘బాగా చెప్పారే !’ అంటూ ఆయన భుజాన్ని చిన్నగా తట్టి ఇలా అన్నారు స్వామి ‘చిన్నమాట ! ఆ మాటలకొ శక్తి ఎక్కడుండి వచ్చిందంటారు. పని చేస్తూచెబుతున్నాము కనుక ! అందుకే అంత శ్రద్ధగా వింటున్నారు. అంత శ్రద్ధగా వింటున్నప్పుడు ఏం మాట్లాడాము అన్నది ముఖ్యం తప్ప ఏం అంటే మాట్లాడామన్నది ముఖ్యంకాదు కదా ! ఇది చికిత్సకదంచడంకాదు వైత్తనాఅను చల్లడం. ఏమంటారు ? వైత్తనాలు ఎంతదాగున్నా క్షేత్రానికి సరిపడే చల్లకుంటాము కదా !

‘మాస్టరుగారూ ! మీమల్ని మాటలలో జయించగలవారెవరు ? మీమల్ని జయించటం మాటలా ? చెప్పండి. ఇదిగో ఈ మాటలు, మీ మాటలు నాడై రీలోకి వెళ్ళిపోతున్నాయి అన్నారాయన ఆనందంగా, డై రీని జేయలోనుండి పైకిపెట్టా.

‘డై రీలోకేకాదు డై లీ లైఫ్ (Daily life) లోకి చూడాలెళ్ళిపోతాయుప్’ అన్నారు స్వామి.

‘అందుకేగా మాస్టరుగారూ చెప్పలు పెద్దపెద్దనుకొని మేమంతా మీ చెంత నిలిచేది’ అంటూ ఆ పెద్దాయన పారపశ్యంతో చేతులు జోడించి, శిరస్సువంచి, నమస్కరించి శలవుతీసుకున్నారు.

గుండిగల వాళ్ళిప్పుడు కావాలి

‘మీరిక్కడే ఉండిపోతున్నారు. అన్నిపైపులకు కడలి రావలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈ మాట మీకు మేము పేరుగా చెప్పనక్కరలేదనుకోండి, కానిమనవి చేసుకుంటున్నాము. చెమ్మడిగానైనా మీరాలోచించాలి. మమ్మల్ని కూడా అనుగ్రహించాలి. ఈ విజయవాడ ఇంత అదృష్టానికి నోచుకున్నందుకు మాత్రంతో అనందంగా ఉంది. మా ప్రాంతాలకు కూడా ఈ అదృష్టంపట్టాలని మా కోరిక.

నాడేమంది ‘అది మీ చేతులలోనే ఉంది’ అన్నారు స్వామి చెరునప్ప నవ్వుతూ.

అంతవరకూ అభ్యర్థిస్తూ వస్తున్న అవతలి వ్యక్తి కొంచెం ఆశ్చర్యంగా ముఖంపెట్టి స్వామి పైపు అలా అలా చూస్తున్నారు.

కొద్ది క్షణాల మౌనం తర్వాత ఇలా అన్నారు స్వామి : అది మీ చేతులలోనే ఉంది. మీరు గట్టిగా నిలబడితే తప్పకుండా జరుగుతుంది. చనబడినపుడు, మనస్సు పులకించినపుడు మాత్రం ఇలా జరగాలని కోరుకుంటూ, ఆ తర్వాత మరచి పోకూడదు. ఇలా జరగడానికి కావలసిన విధంగా మిమ్మల్ని మీరు చులచు కుంటూ ఉండాలి. ఆ చులచుకోవడం నిరంతరంగా సాగాలి.

ఇక్కడ కొంతమంది గట్టివాళ్ళు నిలబడ్డారు. ఇక్కడ పని జరుగుతున్నది. ఎక్కడ నిలబడితే అక్కడ పని జరుగుతుంది. మీరు గుండిగలతో ఎవరు పెట్టుండి. ఎవరు తెళ్ళేనాటికి చిరాయ్

వేయడానికి తప్పక వస్తాను. మీరు గుండిగలనే పెట్టలేకపోతే నేలలాగాలను ? కాబట్టి మీ కోరికను కృషిగా మార్చండి. ఆ కృషి తప్పక ఫలిస్తుంది. గుండిగల వాళ్ళిప్పుడు కావాలి. గుండె గల వాళ్ళిప్పుడుకావాలి, ఏమంటారు ?

స్వామి వదనం సరస గంభీరంగా ఉంది.

అవతలి వ్యక్తి కొద్ది క్షణాలపాటు అలాగే ఉండిపోయాడు, కొంత సేపటికి తేరుకుని 'అలాగే మీరన్నట్లుగా గుండిగలవాళ్ళుగా, గుండెగలవాళ్ళుగా రూపొందే ప్రయత్నంలో ఉంటామని మమ్మల్ని ఆశీర్వాదించండి' అన్నాడు.

మంచి పనికి ఆశీస్సులు ఎప్పుడూ ఉంటాయి. అని వెన్ను తట్టారు స్వామి.

స్వామి నుండి శైలపునండుకొని బయలు దేరాడాయన. ముందుకు అడుగులు వేస్తూ తనను సాగనంపుతన్న సోదరునితో అంటున్నాడు 'అదిగో ఆ మాటల కోసమేనండి ఇంతదూర మొచ్చేది, చూశారా ! ఒక్కమాటను మలుపు తిప్పుతూ మన జీవితాలనే మలుపు తిప్పుతున్నారాయన. అందుకే అన్నారు ఈ మాటలను మంత్రాలని.

లైట్ గా తీసుకోవడం కాదు లైటుగా తీసుకో

‘ఏం అలా చూస్తున్నావు ? ఇంతభూటగా మాట్లాడుతున్నా రేమిటినా ? తల్లిదండ్రులు కూడా ఎప్పుడూ ఇలా అనలేదే. మరి ఈయనిలా అంటున్నాడేమిటా అనా ?’ అంటూ స్వామి ఎదురుగా తలవంచుకుని చూస్తున్న యువకునిపై పు చూస్తున్నారు.

కొంతసేపు నిశ్శబ్దంగా నడిచింది. ఆ నడచినకాలం చాలా భారమనిపించింది. ఆ నిశ్శబ్దాన్ని చేలుస్తూ ‘ఏం? మాట్లాడవేం ?’ అన్నారు స్వామి.

‘లేదండీ నేనేమి అనుకోవడంలేదు. మీరు ఎప్పుడు ఏమన్నా నేను లైట్ గానే తీసుకుంటాను. అంతలోనే చురచిపోతానండ’ అన్నాడాయువకుడు తానేదో మంచిపని చేస్తున్నట్లు.

చురుక్కుమన్నట్లు చూస్తూ ఇలా అన్నారు స్వామి ‘అవే సీతో వచ్చిన ఇబ్బంది. లైట్ గా తీసుకుంటావు తప్ప ‘లైటుగా ఎందుకు తీసుకోలేవు ? అంతలోనే మరచి పోతావు తప్ప అన్నవె గుర్తుంచుకొని నిన్ను నీవెందుకు మలచుకోలేవు ?’

కొంతసేపు మళ్ళీ నిశ్శబ్దం. ఆ నిశ్శబ్దంలో కొంతప్రశాంతత. స్వామి మళ్ళీ ఇలా అన్నారు: అర్థమైందా ? నీవెక్కడ పప్పులో కాలుపేస్తున్నావో ! మాస్టరుగారు తిడుతున్నా నేను పడుతున్నాను, అందరిలా నేను పట్టించుకోవడంలేదు అనుకుంటున్నావు తప్ప, ఎందుకు తిడుతున్నారని ఎప్పుడైనా ఆలోచించావా ? ఒక్కసారి మందలించినప్పుడు కారణాన్ని గమనించి నీవు సర్దుకుంటే

మాస్టరు ఇ. కె - మనం

మళ్ళీ మళ్ళీ మందలించవలసిన అవసరం ఎందుకొస్తుంది ?
 అందుకే అన్నది లైట్ గా అంటే తేలికగా తీసుకోవద్దు లైట్ గా
 అంటే వెలుగుగా తీసుకోమని నేనన్నమాటలు. సిపా లిటి వెలుగై
 సేతు దారి గోచరించినవేళ ఇక మరచి పోవడముండదు. పులచు
 కోవడమే ఉంటుంది ఏమంటావ్ ?

‘నిజమే మాస్టారూ !’ అన్నాడతడు చెప్పబడిన నిజంలోనికి
 మేల్కొంటున్నట్లుగా కనబడ్డాడు.

వీపు మీద చిన్నగా తట్టి చిరునవ్వుతో అన్నారు స్వామి:
 అమ్మయ్య ! గ్రహించావుకద. ఈ సత్యాన్ని నీవెప్పటికి గ్రహి
 స్తావా ? అని చూస్తున్నాను. ఇక నా మాట నీ బాట కావాలి. ఇలా
 నానోటి వెంట మాటవస్తే అది అలా నీ కనులముందు బాటై నీవు
 ముందుకు సాగాలి. అందుకు ఇంకా చెప్పింది.

ఆ యువకుడు స్వామి పాదాలపై వ్రాలిపోయాడు. అతని
 కనులు అనుభూతి బాష్పాలతో ఆ పాదాలను కడుగుతున్నాయి.

ఆ ర్థ కి ల్

‘ఇన్నాళ్ళికా మీరు కనబడేది. ఇంతకీ మీ ఆర్థికల్ తెచ్చారా? సావనీర్ పని పూర్తయిపోతోంది. మీరేమో కనబడరు. వెతికినా దొరికరు’ అన్నారు స్వామి ఎదుటనున్న మిత్రుణ్ణి మందలీంపులో ప్రేమను మేళవించి.

‘క్షమించాలిమాస్టారు! నా సంగతి మీకు తెలియందేముంది? ఈ సంస్థలు, సంస్థల సభలు, సభలకు వక్తలు, ఆ వక్తలకోసం తిరగడాలు ఇలా తిరగడానికే దైమంతా ఖర్చైపోతోంది. ఈ హడావిడుల్లోపడి మీకిచ్చిన మాట నిలుపుకోలేక పోయాను. నిలుపుకోలేక పోయాను కదా అన్న సిగ్గుతో మధ్య మధ్యలో కొద్దిపాటి అవకాశాలు దొరికినా మీ ముందుకు రాలేకపోయాను. ఒక వారం గడువివ్వండి. అన్నప్రకారం ఆర్థికల్ తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తాను!’ అన్నాడాయన బ్రతిమాలుతున్నట్లుగా సలుకుతున్న గొంతుతో.

సరస గంభీరంగా అతని పైపు చూస్తూ స్వామి ఇలా అన్నారు : ఆర్థికల్ సంగతి సరే, ఈ ఏటికి కాకపోతే వచ్చే ఏటికి వ్రాస్తారు. నా బాధంతా ఏమిటంటే అర్థంలేని ఈ తిరుగుళ్ళలో పడి మీలోని అర్థ్ అంతా కిల్ అయిపోతుందే అని ! భగవంతుడు మీకిచ్చిన అర్థ్ను ఇలా సంస్థలనీ, పదవులనీ తిరుగుళ్ళనీ అంటూ కిల్ చేయవచ్చునా ? చివరికి మిగిలిపోయేది అదేనండి ఆ ఆర్థ్ ! ఈ సంస్థలు, పదవులు అన్నీ కాలగర్భంలో కలిసిపోతాయి ఏమంటారు ?”

“నిజమే మాస్టరు, మీరన్నది. అక్షరాలా నిజం. ఇదీవల ఇవన్నీ తగ్గించుకోవడానికే ప్రయత్నిస్తున్నాను. మీకు దగ్గరై నప్పటినుండి ఏది నిలిచేదో, ఏది నిలువనిదో తెలుస్తూనే ఉంది మనస్సుకి, కాని అభ్యాసదోషం కొంత, చుట్టూ ఉన్న వాతా వరణం కొంత, పనిచేయడంలో నాకింకా లంగరు అందడం లేదు. ఇదిగో ఇవాళ మీరు నాపైన సంధించిన బాణాలతో నా మనస్సుకు మరింతస్థాయి చిక్కి ఇక లంగరు అందుతుంది అని పిస్తోంది. అందుకు మీ ఆశీస్సులు కావాలి.” అన్నారాయనచేతులా జోడిస్తూ.

‘ఇప్పటిదాకా అందింపబడినవేమిటి ?’ అన్నారు స్వామి తృప్తిగా చూస్తూ.

“అర్థమైంది ఇంతకంటే ఆశీస్సులు ఇంకేనుంటాయి. నేనదృష్టవంతుణ్ణి. మీ మనస్సులో నాకామాత్రం చోటు దొరికి నందుకు. నేను దగ్గరకారేక పోతున్నా మీరు మాత్రం నా గురించి ఆలోచిస్తూనే ఉన్నారు. అది నా అదృష్టం” అన్నారాయన విని ప్రశంస.

“అవును ఆలోచిస్తూనే ఉంటాను. ఆ ఆలోచన మీరెంత చూరాలన ఉన్నా మిమ్మల్ని చుట్టుకొని, గట్టిగా పట్టు కొని మిమ్మల్ని నా దగ్గరకు తీసుకువచ్చి వడవేస్తుంది. ఇది తప్పదు. ఏమంటారు ?”

స్వామి విచ్చిన తన్నులతో చూస్తున్నారు. ఆత్మవంతులై భాసిస్తున్నారు. ‘అవునవును. ‘ఇది మాకు స్వామిభవమేకదా ! అన్నాడొమిత్రుడు. అదో విధమైన అనుభూతి చెందుతూ, లోలోన గిలిగింతలు పొందుతూ.

వ్రీ కాదది వెరి

‘ఏమితో ఈ మధ్య కనబడటం తగ్గించావ్ ?’ అన్నారా
స్వామి తమను సమీపిస్తున్న ఒకామెనుచూస్తూ

“ఏమింది మాస్టారూ మనసంతా వ్రీగాఉంది. ఎటూ
కదలబుద్ధికాక అల్లాగే ఉంసేపోయాను.” ఇంట్లో అన్నదామె.

‘బాగుంది ఎందుకంత వ్రీపాపం.’ అన్నారుస్వామి

మీకు తెలియనట్లుడుగుతారేమిటి మాస్టరుగారు. నేను
మళ్ళీ మళ్ళీ చెప్పాలా ? ఏమిచెబితేమాత్రం ఏం లాభం ?
ఆయనలో లేశమాత్రమైనా మార్పురావడంలేదు. రాకపోగా ఇది
వరకటికన్నా ఇంకా దిగజారుతున్నారనిపిస్తోంది. ఇక మనసంతా
వ్రీగాక ఏమవుతుంది ? చెప్పండి. అన్నదామె.

సూటిగా ఆమె కనులలోనొకి చూస్తూఇలా అన్నారుస్వామి:
దీనిని వ్రీ అనరు. వెరి అంటారు’

ఆమె అవేదనతోకూడిన ఆశ్చర్యంతో స్వామిపై ప
చూస్తున్నది. కొంచెంసేపు ఆమెనలాచూడనిచ్చి, స్వామి ఇలా
అన్నారు: అతను నన్ను అర్థం చేసుకునేపరిస్థితుల్లోలేడు. నీవు
అతనిస్థాయికి దిగలేవు. నీ స్థాయికి అతన్ని పెంచలేవు. పట్టించుకో
కుండా ఉండమంటే ఉండలేవు. దానితో ప్రతిదానికి ఘర్షణ. దాని
ఫలితం ఈ వ్రీ. వెరి’.

‘అయితే ఏం చేయమంటారు’ అన్నట్లుగాచూసిందామె ఆ
చూపునంశుకొని స్వామి ఇలా అన్నారు: ముందుపట్టించుకోవడం
తగ్గించు. దానితో ఘర్షణతగ్గుతుంది. నువ్వుపట్టించుకుంటున్నావు
కాబట్టి అతను మరి మరి ననపెడుతున్నాడు. పట్టించుకోవడం
తగ్గించావనుకో ఎన్నాళ్ళని ననపెడతాడు ? ఎవరైనా ఉడికి
వాళ్ళనే ఉడికిస్తారు. మనపప్పులిక్కడ ఉడకవు అని తెలిసిన

తర్వాత వాళ్ళే సర్దుకుంటారు. అతడికి కావల్సింది చేసిపెట్టు. అతడంటున్నది మాత్రంకొనబోకు. అప్పుడు ఘర్షణలుండవు. ఈ వ్రరీలుండవు.

వినిపించుకోకుండా ఉండటం ఎలా సాధ్యం ? అని నీవడుగ వచ్చు. మనస్సును 'హ్యూర్ పర్పస్' వైపుకు మళ్ళించు. ఒక ఉన్నతమైన ఆశయానికీ, ఉత్తమమైన సేవాకార్యక్రమానికి నివంకితమైననాడు ఇక అవన్నీ నీవు పట్టించుకోమన్నా పట్టించు కోవు. కనుక, అవి సర్దుకున్న తర్వాత ఈ మంచి పనులు చేద్దామనుకోబాక. మంచిపనులుచేయడం మొదలుపెట్టు. శ్రద్ధతో చేస్తూఉండు. పరిస్థితులిక అవే దారిలోకివస్తాయి.

ఎలా వస్తాయి ? అని చూస్తున్నావుకదా ? ఎప్పుడైతే నీవు సత్కర్మాచరణకు అంకితమయ్యావో అప్పుడు క్రమంగా నీరూపు లైఖలు మారిపోవడం మొదలుపెడతాయి. వాళ్ళిక సతాయిద్దామనుకున్నా సతాయింపలేట. అలా వారిని వారించగలిగినట్టి దివ్య తేజస్సు నీనుండి వ్యక్తమవుతుంది. అప్పుడిక వాళ్ళు అందామని ఉన్నా అనలేరు. మరి కుసంస్కారులైతే ఎదురుగా అనలేని స్థితిలో ఉన్నారు గనుక చాటుగా గింజుకుంటారు. హాని, గింజుకోసి, మనకెమీ ఇబ్బందిలేదుకదా ! ఘర్షణలకు అపకాశంలేదు కదా ! అందుకే నీవుపడుతున్న వ్రరీని నేను 'వెర్ర' అన్నాను. ఇంత చక్కటి మార్గమండగా వ్రరీపడుతున్నావంటే వెర్రగాక మరి ఏమిటి ?

ఆ మాటలకు ఆమె తేరుకున్నది. ఆమె ముఖంలో తిరిగి ప్రశాంతత నెలకొన్నది. చెప్పినట్లు చేద్దామనే నిర్ణయం ఆమెలో కనబడుతున్నది.

ఖాళీలేదు అంటే మన పనే ఖాళీ !

డిస్పెన్సరీకి ఆ మధ్య రెగ్యులర్ గా వచ్చేదానివి. ఈ మధ్య కనబడటం మానేశావేమిటి ? సీలోకూడా మనజాతి లక్షణం పైకుబికినట్లుంది. “ఆంధ్రులు ఆరంభశూరులు” అని పెద్దలు మనకొక సర్టిఫికేట్ ఇచ్చారు. పెద్దలమాటను వమ్ముచేస్తే ఎలా ? అన్నట్లుగా ఉంటుంది మనవాళ్ళ ప్రవర్తన. నీవూ ఆ జాబితా లోనికేజారుకున్నట్లున్నావు ! అన్నారన్నామి.

‘ఎక్కడ మాష్టారూ ! ఎంతప్రయత్నించినా అసలుఖాళీనే దొరకడం లేదండీ’ అన్నదామె.

‘నువ్వుచెప్పిందితప్పు. ప్రయత్నిస్తే నీకు ఖాళీదొరికేదే. నీవు ప్రయత్నించడంలేదు. అయ్యో ! వెళ్ళలేకపోతున్నానే ! అని మాత్రం అనుకుంటున్నావు. అదైనా అస్పృహ. ఆ అనుకోవడాన్నే నీవు ప్రయత్నమంటున్నావు. ధృఢసంకల్పంతో మనం ప్రయత్నించాలేగాని, ఆ మాత్రం ఖాళీదొరక్క పోతుందా ?

‘చూడు మనం చేయనంత మాత్రం చేత ఏ పని ఆగదు. చేయగలిగితే ఆ తృప్తి మనకు దొరుకుతుంది. ఖాళీలేదు అంటే మన పనే ఖాళీఅవుతుంది.’ అన్నారన్నామి.

ఆమె సిగ్గుతో తలవంచుకుంది.

వీలు చూసుకుని కాదు-వీలుచేసుకునిరండి

వైద్యశిక్షణ తరగతులు జరుగుతున్నాయి. ఒక రోజున రాను పూర్తి కాగానే స్వామిఇలా అన్నారు విద్యార్థులనుద్దేశించి: కేస్ షీట్ ఎలా తయారుచేయాలి అన్నది మీకు చెప్పబడింది. రేపటినుండి కార్యాలయంలోని వైద్యాలయంలో మీరు కేస్ షీట్లు తయారుచేయవచ్చు. ఈ సందర్భంలో నేనొక మాట చెబుతాను. ఈ శిక్షణ తరగతులలో మీరెలా పాల్గొంటున్నారో, వైద్యాలయాలలోకూడా మీరు అలాంటి సేవ చేయవలసి ఉంటుంది. వీలు దొరికినప్పుడు వద్దామనుకోకండి. అలా అనుకున్న వారికది కనబడదు. వీలుచేసుకొని రండి. వీలు చేసుకోవడం అలవాటుచేసుకోండి. అప్పుడు మాత్రమే మీరు రాగలుగుతారు, లేకపోతే ఈ కలశక్రమున్నదే అదే డైమ్ అనే వీల్. అది గిర్రున తిరిగిపోతుంది. మనకు మాత్రం వీలు దొరక్కదు. కనుక వీలుచూసుకుని కాక వీలుచేసుకొనిరమ్మని సోదరులకు నేను సవివరంగా చెబుతున్నాను.

ఆ మాటలు వారికి నచ్చాయి. ఎందువల్లనంటే మానవ జీవితాలలోని సూక్ష్మశాస్త్రాలనుపట్టిచూపి, ఆచరణకు కావలసిన పలుకును అందిస్తున్నాయి కనుక :

తీరిక లేదు అంటే తీరు ఇక లేదు అని

‘పదిమందికి పనికివచ్చే మంచిపనిని పదిమందికలసి చేసుకుందాం రండి !’ అని పెద్దలయినవారు దిగివచ్చినప్పుడల్లా ప్రజలకు పిలుపునిస్తూనే ఉన్నారు, పిన్నవాళ్ళల్లో చాలామందికి ఆ మాటలు నచ్చుతూనే ఉన్నాయి. కాని, ఆ బాటలో మాత్రం ఎక్కువమంది నడవలేకపోతున్నారు. కారణం, మాటలు నచ్చడానికి కాస్తంత సహృదయంఉంటేచాలు. ఆ బాటలో నడవడానికి మాత్రం బోలెడంత తయారీకావాలి. దృఢసంకల్పంఉండాలి. గాఢవిశ్వాసంకలగాలి. నిరంతరం అభ్యాసం జరగాలి. ఇవన్నీ ఎక్కడినుండి తెచ్చుకుంటాం. ఇలాంటివి ఎన్నని అలవరచుకుంటాం !’ అని బద్ధకించి, మనిషి, ‘మంచిపనికి రావయ్యా.’ అన్నప్పుడల్లా ‘ఎక్కడండీ, తీరికలేదు.’ అంటాడు.

చూడండి : తీరికలేదు అంటే, తీరు ఇకలేదు. ఇక ఇప్పుట్లో రాదు. దానినంతత్వరగా మేమురానివ్వం. అని అర్థం. చూశారా! అతడుంటున్న మాటలలోనే అతడుంటున్నస్థితికూడా ఉన్నది. అది అలా అతడినుండి అప్రయత్నంగా పలుకబడుతున్నది. సరస్వతి ఉన్నదే, ఆమెచాలా చిత్రమైనది సుమా :

కనుక, ఈ మాటలు వింటున్న మీరు పిలుపు వినబడినప్పుడు తీరికలేదని ఇంకెప్పుడూ అనరని నేను అనుకుంటున్నాను. తీరికదొరకాలి అంటే, మన తీరు ఇక మారాలి. పైన చెప్పిన అన్ని లక్షణాలనూకోరి మనం అలవాటుచేసికోగలగాలి! అంటూ సోదరబృందాన్ని మృదువుగా మందలించారు. సున్నితంగా హెచ్చరించారు. నాజుకుగా నచ్చచెప్పాడుస్వామి ఒక నొక శుభ సందర్భంలో.

ఆకర్షించడం కాదు ఆరాధించడం జరగాలి

సాయం సమయం. కార్యకర్తల మధ్య స్వామి కూర్చొని ఉన్నారు. కార్యక్రమాల విస్తృతిరై తీసుకొనవలసిన మెలుకు వలను గూర్చి ప్రస్తావన జరుగుతోంది.

ఒకరిలా అన్నారు ! మన కార్యక్రమాల పోనికి యువ కులను పెద్దసంఖ్యలో ఆకర్షించాలి. దానికి కావలసిన చర్యలను పనం పేగంగా చేపట్టాలి.

స్వామి ఇలా అన్నారు: ఆకర్షించాలి అన్న పదం అంత మంచిది కాదు. ఆకర్షించే ప్రయత్నమూ అంత మంచిదికాదు. జరుగవలసింది. ఆకర్షించడంకాదు ఆరాధించడం.

మాట్లాడుతున్న వానితోపాటు మిగిలిన వారు కూడా తాము అనుకుంటున్నది తప్పు అని తెలుసుకుంటూ నాలుక కరుచు కున్నారు.

కొద్ది క్షణాల తర్వాత స్వామి ఇంకా ఇలా అన్నారు : ఆకర్షించడం అన్నది మనిషిలో దాగి ఉన్న స్వార్థాన్ని సూచిస్తుంది. ఆరాధించడం అన్నది మనిషిలో వెలుగుతున్న పరమార్థాన్ని సూచిస్తుంది. అవతలివ్యక్తి నుండి ఏదయినా ఆశించి చేరదీసినప్పుడు అది ఆకర్షించడం అవుతుంది. అవతలి వ్యక్తి కూడా ఈ యజ్ఞార్థ కర్మలో పాలుపంచుకొని ధన్యత పొందాలని చేరదీసినప్పుడు అది ఆరాధన అవుతుంది. అందాకా ఎందుకు ? మీరందరూ ఇక్కడకు ఎలా చేరారు ? మిమ్మల్ని వీరంతా

ఆకర్షింపబడ్డారు అనవచ్చునా ? అలా అనబడడానికి మీరు అంగీకరించగలరా ? మరి మిగిలినవారిని ఆకర్షించాలని మీరెలా ఆసగలుగుతున్నారు ?

నాకు తెలుసు, మీ మనస్సులోని ఉద్దేశం అది కాదని. తెలియకనే ఆ పదం అనేశారని. కాని తెలియకనే కూడా వాడవలసిన పదంకాదది, అందుకనే ఇంతగా తెలియజెప్పవలసి వచ్చింది.

‘ఇక యువకులు పెద్ద సంఖ్యలో చేరరావాలి అన్నది మీ కోరిక. అదెలా జరుగుతుందో వివరిస్తాను వినండి. ఇప్పటికి చేరవచ్చిన యువకులున్నారు కదా : వారి విషయంలో మనం బాధ్యతపడి, వారిని తీర్చిదిద్దడమనేది జరిగినపుడు చేరవచ్చే యువకుల సంఖ్య ఆటోమేటిక్ గా పెరుగుతుంది. అంటే మనం చేస్తున్న కృషికి ప్రకృతిమాత మెచ్చి మరింతమంది యువకులను మనకు అప్పజెబుతుంది. ఏమంటారు :

కనుక ఇప్పుడు మన కర్తవ్యం మన ఎదురుగానే ఉన్నది. ఎప్పుడైతే నా అంతే : ఎవరి కర్తవ్యం వారి ఎదురుగా ఉంటుంది. దానిని శ్రద్ధతో నిర్వహించినకొద్దీ మరిన్ని బాధ్యతలను అనగా లోకహిత కార్యక్రమాలను ప్రకృతిమాత వారికి అప్పగిస్తుంది. చేయవలసినదేమిటో అని ఎదురు చూడవలసినపనిలేదు. ఎదురుగా చూస్తే చాలు మనం చేయవలసినది మన ఎదుటనే ఉంచబడుతున్నదనీ, అది చేసినపుడే మరొకటి మనకు అప్పగించబడుతుందని మనం గుర్తించవలసి ఉంది.

కాబట్టి మనతో ఉంటున్న యువకులపై పు దృష్టిని పెట్టండి. వారిశక్తియుక్తులకు పదును పెట్టండి. వారిని అన్ని విధాలా ప్రయోజకులను చేయండి. ఆత్మవిశ్వాసం కలిగి వాళ్ళకాళ్ళమీద వాళ్ళు నిలబడి తమకు, తమకుటుంబానికీ, ఈ సమాజానికీ పనికి వచ్చేవాళ్ళుగా వారిని తీర్చిదిద్దండి. ఈ కృషిలో మనముండగా అలా తీర్చిదిద్దబడవలసిన యువకులను స్రవ్యతిమాతే పెద్ద సంఖ్యలో మన చెంతకు ప్రవేశపెడుతుంది.

చుట్టూ ఉన్న సోదరులందరూ స్వామిపై పుతృప్తిగా చూస్తున్నారు.

‘ఒండిని వీ మాత్రం పట్టాలు తప్పనివ్వరు మన స్వామి’ అన్నట్లుగా ఉన్నాయి వారి చూపులు

విల్లునం ఎక్కు పెట్టండి

“ఈ మధ్య క్రొత్త టాడ్యతలు దిన చర్యను ఆక్రమించడంతో ఇక్కడకు అంతగా రాలేకపోతున్నాను. కానీ మనసంతా ఇక్కడే ఉంటుంది. అవకాశం ఉన్నంతలో మీరు నాకప్పగించిన పనిని చేస్తూనే ఉన్నాను. కాని మరింతగా కార్యక్రమాల్లో పాలు పంచుకోలేకపోతున్నానే అన్నబాధ మనసుకు కలుగుతూనే ఉంది, కాలమే మళ్ళీ వీలును కల్పించాలని ఎదురుచూస్తున్నాను.” అంటూ సోదరబృందంలోని ఒకామె తమ పరిస్థితిని వివరించ సాగారు.

కొద్దిక్షకాల నిశ్శబ్దం తర్వాత ఆ నిశ్శబ్దాన్ని శబ్దంగా రూపొందిస్తూ ఇలా అన్నారూ స్వామి : 'నీ కొక చిన్న సూక్ష్మం చెబుతాను. ఒకప్పుడు మన కార్యక్రమాలకై మనం ఎక్కువ సమయాన్ని వెచ్చించగలిగి ఉండవచ్చు. మరొకప్పుడు అనుకున్నంత సమయాన్ని వెచ్చించలేకపోవడం జరగవచ్చు. అయినప్పటికీ ఎల్లప్పుడూ ఒకే రకమయిన శ్రద్ధ మన ఉద్యమం ఎడల పునకుండాలి. శ్రద్ధ మానసికమైనది. అది వ్యక్తంకావడానికి ఏ అడ్డూ ఉండదు. భౌతికంగా అవకాశమున్న మేరకు వాళ్ళు దాచుకోకుండా పనిచేస్తూనే మానసికంగా నిరంతరమైన శ్రద్ధా, దీక్షలను మనం కలిగిఉండాలి. అలా మనం కలిగిఉన్నపుడు భౌతికంగా మనం కార్యక్రమంలో లేకపోయినా మన సంకల్పం ఆ కార్యక్రమానికి దోహదంచేస్తూనే ఉంటుంది. నీకు తెలుసునో తెలియదో ! దినచర్యలో చునకిక్కడ పెద్దగా కనిపించకుండానే ఈ ఉద్యమం విశ్వవ్యాప్తం కావాలనీ, చిరకాలం వర్ధిల్లాలని దృఢంగా సంకల్పించి, కనబడకుండానే మనతో చేతులు కలుపుతున్నవారు ఎందరో ఉన్నారు. వారు గుర్తుకువచ్చినప్పుడల్లా నాకనిపిస్తూ ఉంటుంది. 'వారందరిసంకల్ప బలమే ఈ సత్కర్మాచరణమనే యజ్ఞానికి తగిన వాతావరణాన్ని మనకు కల్పిస్తూ ఉన్నదని. కనుక సంకల్పం ముఖ్యం, సంకల్పమున్నపుడు పని చేసేటందుకు దారులుకూడా వాటికవిగా రూపుదిద్దుకుంటూనే ఉంటాయి.

ఇంకొకమాట చెప్పనా ? మానసికంగా ఉద్యమం ఎడల భక్తిశ్రద్ధలు దృఢ సంకల్పం లేకుండా మొహమాటానికో లేక ఏదైనా ప్రయోజనాన్ని ఆశించో రోజువారీ కార్యక్రమాల్లో నలుగురికి కనపడేటట్లు పాల్గొనేవారికన్నా నేను పైనచెప్పిన కేటగిరి

ఉన్నారే వాళ్ళవల్లే ఉద్యమానికి ఎక్కువ ప్రయోజనం
చేకూరుతూ ఉంటుంది.

ఏతా, వాతా తేలిందేమంటే మానసికమైన కమిట్ మెంట్
ముఖ్యం. ధృఢసంకల్పం అంటే ఇంగ్లీషులో పునమంటామే విల్
పవర్ అని. అది కలిగి ఉండడం ముఖ్యం. కనుక పునమెవరం
ఎక్కడఉన్నా మనముద్దేశించిన ఉద్యమంకోసం పునలోని విల్లు
(విల్)ను ఎక్కువెట్టి ఉండటం ముఖ్యం. కనుక ఆ విల్లును ఎక్కు
పెట్టండి.' అని ఆమెను ఆశీర్వాదించిపంపారు స్వామి.

మార్చడం కాదది మలచడం

ఇక్కడకు ఒక్కరోజు రాకపోయినా నా కేమిటోగా ఉంటుంది
ఇక్కడకు వచ్చి కొంత సేపయినా పనిచేసివెళితే ప్రాణానికి
ఏమిటో హాయిగా ఉంటుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు అనిపిస్తూంటుంది
నన్ను మీరెంతగా మార్చేశారని.

అలా అంటున్న ఆమెపై పు చూస్తూ స్వామి ఇలా అన్నారు:
ఇక్కడ మార్చడం ఉండదు. మలచడమంటుంది. శిలను
శిల్పంగా తీర్చిదిద్దే శిల్పి ఏం చేస్తున్నాడు? ఆ శిలను శిల్పంగా
మలుస్తున్నాడు. ఇదీ అలాంటిదే. శిల్పంలో ఉన్నది కూడా శిలే.
శిల్పి క్రొత్తగా తెచ్చిపెట్టింది ఏమీలేదు. కానీ తన పనితనం
వల్ల శిలను మలచిన శిల్పి ఆ శిల్పం నుండి ఎన్ని అందచందా
లను ఒలికింపజేస్తున్నాడు. గురుశిష్య సంబంధం కూడా సరిగా
అలాంటిదే !

ఒకప్పుడు నా విషయంతో అనుకున్న వారికి కూడా ఇదే జవాబు చెప్పాను. మాస్టరుగారి పరిచయం తర్వాత నన్ను చూసి 'మాస్టరుగారు మిమ్మల్నెంతగా మార్చేశారండి !' అనేవారు స్నేహితులు. ఇది మార్చబడటంకాదు. మలచబడటం అని జవాబు చెప్పేవాడిని ఎందువల్లనంటే మాస్టరుగారు ఏం చేస్తున్నారన్నది నాకు తెలుసును కనుక ! ఆయన నా సిద్ధాంతాలను మార్చుకోమని నాకు చెప్పలేదు, తన సిద్ధాంతాలను ఏ మాత్రం నా మీద రుద్దలేదు. నా జీవితంలో నేనేం కావాలని కోరుకున్నానో అలా పుధరించేటట్లుగా చేశారు. అది కూడా నా కోరిక మేరకు.

ఈ సందర్భాన్ని నాకిలా చెప్పాలనిపిస్తూ ఉంటుంది. దేశరక్షణ కోసం, తపనపడుతూ ముందుకు సాగుతున్న ఒక యువకుని చేరదీసి, అతన్ని సైనికుడిగా తీర్చిదిద్ది, దేశాన్ని రక్షించుకోవడానికి కావలసిన ఆయుధ సామగ్రిని కూడా అతనికి ఇచ్చి, వెన్ను తట్టి పంపించడం ఎలాంటిదో సరిగా నా గురువు నా విషయమై చేసిందలాంటిదే. నాలో పెల్లుబుకుతున్న తపనకు కావలసిన శిక్షణ నిస్తున్నారు. జాతి పునర్నిర్మాణానికి వనికి వచ్చే ఉపకరణాల నిస్తున్నారు. ఆశించినదానిని సాధించగలగిన స్థితిలో నన్ను నిలబెడుతున్నారు. ఇప్పుడు చెప్పండి. దీన్ని మార్చడమంటారా ? మలచడమంటారా ? అని నేను వాళ్ళకు చెప్పేవాడిని. అదే విషయం నీకు కూడా చెబుతున్నాను.

జరుగుతున్నది ఆమెకు బోధపడుతున్నది. ఆమె ఆ వెలుగునకు మరింత దగ్గరగా జరుగుతున్నట్లుగా కనబడుతున్నది.

అడుగు పెడితే అడుగు తగలాలి

చేసేది ఏదో పూర్తిగా చేయండి. దిగేది ఏదో పూర్తిగా దిగండి. అడుగు పెడితే అడుగు తగలాలి. అడుగు తగలకుండా మధ్యలో ఆగితే తెలియని అశాంతి ఏర్పడుతుంది. ఏమిటా ఇలా ఉంది ? అనిపిస్తుంది. ఇప్పుడేం చేయాలి ? అనిపిస్తుంది. ఏమీ చేయనక్కరలేదు. ఆ అడుగు క్రిందకు దింపండి. అడుగు తగులుతుంది. మీ అశాంతి తొలగిపోతుంది. జీవితంలో పట్టుకుందూరుతుంది. నగమిటు, నగమిటుగా వద్దు. అది మరీ దుర్బలస్థితి. అవో ఇవో తేల్చుకొని మరీ దిగండి. పూర్తిగా అటున్నా, పూర్తిగా ఇటున్నా ఫరవాలేదు. మధ్యలో నిలబడి అటూ ఇటూ చూస్తున్నప్పుడే ఇబ్బంది.

మీకి పద్ధతి నచ్చిందే సూటికి సూరుపాళ్ళూ దీనికి తగినట్లు ప్రవర్తించండి. నచ్చలేదూ : నచ్చనట్టే ఉండిపోండి. అప్పుడు పెద్ద ఇబ్బంది ఏం ఉండదు. మధ్యలో మాత్రం నిలబడవద్దు. దైలమా అనలు వద్దు. కొంత నచ్చి కొంత నచ్చకపోయినా ఇబ్బందే. అంతా నచ్చి కూడా నచ్చినట్లుగా బ్రతకడానికి సరైన ప్రయత్నం లేకపోయినా ఇబ్బందే. ఇది మనకు నచ్చిందే అన్నప్పుడు దానికి తగిన ప్రయత్నం మననుండి జరగాలి నిరంతరం జరగాలి. మనం దాని వాళ్ళముగా బ్రతకాలి.

మనం ఈ ఉద్యమానికి సంబంధించిన వాళ్ళం అనుకున్నప్పుడు ఏ పనులైనా ఉద్యమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయాలి. అది చిన్న పని అవనీయండి. పెద్దపని అవనీయండి. ఉద్యమానికి చిన్నా పెద్దా తారతమ్యంలేదు. ఉద్యమం అనుమతించడాన్ని బట్టి మన జీవిత సన్నివేశాలన్నీ రూపుదిద్దుకోవాలి. అప్పుడే మనం ఉద్యమకారులం కాగలుగతాం. అలా జరుగనినాడు మనకు మంచి ఉద్దేశం ఉంటుంది తప్ప అది మంచి ఉద్యమంగా రూపుకట్టదు, కనుక సోదరులారా ! ఉద్దేశం ఉద్యమ రూపం ధరించేవరకు మనం విశ్రమించకూడదు. అలా ఉద్యమరూపం ధరించేందుకుగాను మన జీవితాన్నే ఒక దీక్షగా స్వీకరించవలసి ఉంటుంది.' అంటూ స్వామి ప్రభోదితుల సోదర బృందసమావేశంలో ఒకసారి.

‘శ్రద్ధయా వర్జితే విద్యా’

లోకంలో ఒక నానుడి ఉంది. ‘స్పర్ధయా వర్జితే విద్యా’ అని. స్పర్ధ వలన విద్య వృద్ధిపొందుతుంది అని అర్థం. అందుకే ఒకరి ఎడల ఒకరికి స్పర్ధ కలగడంతో పోటీపడి, తృప్తిచేసి విజ్ఞానముపై న వాళ్ళు ఆయా విద్యలలో రాటు తేలుతున్నారని దీని భావం. అంటే కాంపిటీషన్ అనేది ఏర్పడటం వృద్ధిలోనికి రావడానికి కారణమవుతోందని దీనిలోని భావన. మామూలుగా చూస్తే ఇది నిజమేననిపిస్తుంది. కొంచెం లోతులకు వెళ్ళి చూస్తే దాని కన్న చుంచి దారి ఒకటి కనబడుతుంది.

పోటీపడే స్వభావం కలిగి ఉండటం వలన విద్యలో రాటుదేలవచ్చుగాని అవతల వ్యక్తులపైన రాగ ద్వేషాలు మదా అదే సమయంలో పెరుగుతున్నాయన్న సత్యం మనం మర్చి పోకూడదు. దీనితో ఇప్పటి కాలేజీలూ, విశ్వవిద్యాలయాలూ కూడా ఒక విద్యార్థిని మరొక విద్యార్థి పరాయిగా చూడటం ఒకళ్ళ నోట్సులు ఒకరికి చూపించక పోవడం తోటి విద్యార్థులు పడుకనేవరకు వాళ్ళకు కబుర్లు చెప్పి, అప్పుడు వచ్చి కూర్చుని తాను చదువుకోవడం ఇట్లాంటి లక్షణాలన్నీ వస్తున్నాయన్నమాట. ట్రైబరీ పుస్తకాలు ఇంకొకరికి దొరకనీయక పోవడం, ఆ పుస్తకాలలోని కొన్ని చాప్టర్స్ ని చింపిసుకొని పోవడం మొదలగు

అవలక్షణాలు కూడ ఎన్నో వ్యక్తిత్వానికి ఒక రూపు దిద్దుకోవలసిన ఆ వయస్సులో ఏర్పడుతున్నాయి.

అలాకాక ఇంకొకదారి ఉన్నది అని చెప్పాను కదా ! దాన్ని విపరిస్తాను చూడండి. ఈ విద్యను మనం శ్రద్ధతో అభ్యసించాలి. నేర్చిన విద్యతో ఈ లోకాన్ని మనం సేవించాలి. అన్న భావంతో విద్యను సమీపించడం జరగాలి. ఎప్పుడైతే లోకహితానికి ఉపయోగిస్తాము అన్న ప్రమాణం మనం మానసికంగా చేస్తున్నామో, అప్పుడు ఆ విద్య మనకు అరచేతి ఆమలకం అవుతుంది. అనగా మనలను అనుగ్రహిస్తుంది. మనను ఉపాధిగా స్వీకరించి, అది వెలుగై వెలుగుతుంది. కనుక సోదరులారా ! విద్య ఎడల పవిత్రమైన భావనను కలిగి ఉండండి. నిరంతరమైన శ్రద్ధతో ఆ విద్యను అభ్యసించండి. అభ్యసించడంలో ఎంత శ్రద్ధ పెడుతున్నారో దానిని సద్వినియోగం చేయడంలోను అంతగానూ శ్రద్ధ పెట్టండి. స్పర్థయా అన్న స్థానంలో శ్రద్ధయా అని వ్రాసుకోండి. అప్పుడు శ్రద్ధయా వర్ధతే విద్యా అన్నది మన పుంత్రమవుతుంది. అంటూ సరిదారి చూపారు స్వామి సోదర బృందానికి ఒకానొక ప్రసంగంలో.

3. మాటల వైద్యం - మాత్రల వైద్యం

1. ఆవ- యావ
2. కంపెనీ సేక్-కంపెనీ షేక్
3. చుట్టపెడితే-చుట్టబెడుతుంది.
4. సరదా-జరదా.
5. జ్వరంకొదది వరం
6. కురుపులు కాపవి తలుపులు
7. కలవరంగాఉందా ! కల వరంగా ఉందా !
8. తరిగితే-తరుగుతుంది.
9. చెప్పమని చెప్పారు.
10. బార్లీనీళ్ళు-బార్లీనీళ్ళు.
11. అవసరాన్ని గమనించగలం- అవసర్వాన్ని గ్రహించలేం.
12. ఆ మదం పనికిరాదు.

ఆవ - యావ

తనకు మందు వ్రాసిన తరువాత కూడా ఒకామె పెళ్ళిబోతూ
చుళ్ళీ ఆగింది.

‘ఏమిటన్నట్లు చూశారు స్వామి

కొత్తి మీర తినవచ్చునాండి ? అన్నదామె

మితిమీరి తినకూడదు’ అన్నారు స్వామి.

‘ఆవ తగలవచ్చునాండి’? చుళ్ళీ అడిగిందామె.

‘ఆవపై యావ పనికిరాదు’. అని చెప్పారు స్వామి.

‘మరి అల్లం ?’ అన్నదామె క్వశ్చెస్ మార్కు ముఖంపెట్టి

‘బెల్లంతో కలుపుకుంటే పరవాలేదు’ అన్నారు స్వామి.

‘ములగకాడ’ అన్నదామె అదేమార్కు ముఖంతో.

‘మునిగిపోయిందిలేదు. ఇదివరకు నిన్ను ఇట్టే పెట్టక
పోతే ఇప్పుడూ తీసుకోవచ్చు’

‘ఇంకేమయినా కావాలా’? అన్నట్లు చూశారు స్వామి

‘సరిపోయింది’ అన్నట్లు నవ్వుతూ సాగిపోయిందామె.

కంపెనీ సేక్ - కంపెనీ షేక్

పేషంటుగా కూర్చున్నాయన ఒక బ్యాంకు మేనేజరు శ్రద్ధగా మందుపుచ్చుకుందామనే ప్రయత్నంలో ఉన్నవాడు. మందు వ్రాయటం పూర్తయింది.

‘మాస్టరుగారూ ! ఎగ్ తీసుకోవచ్చునాండీ’ : అని అడిగాడాయన.

‘ఎగ్, తీసుకోవచ్చు ఫరవాలేదు. కాని పెగ్ మాత్రం తీసుకోకూడదు ప్రమాదం ఉంది’. అన్నారస్వామి.

ఆయన కొంచెం షాక్ తిన్నట్లయ్యాడు. ముఖం కొంచెం వివర్ణమయింది. తనకు పెగ్ అలవాటు ఉన్నదన్న విషయం మాస్టరుగారు ఇట్టే పట్టికారే అనుకుని సిగ్గుతో తలదించుకున్నాడు.

‘క్షమించండి మాస్టారూ ! చేసినపాపం చెబితే పోతుంది. నాకు విడిగా అలవాటులేదుకానీ ఎప్పుడైనా కంపెనీ సేక్ పుచ్చుకుంటుండేవాడిని. మనమందు మొదలుపెట్టిన తరువాత మానేసే ప్రయత్నంలో ఉన్నాను. ఇప్పుడు మీ నోటినుండి వచ్చిన నూటతో ఇక మానేస్తున్నాను, ఎగ్ కూడా మీరు తీసుకోమండేనే తీసుకుంటాను. మరీ అంత ఇదేంలేదు’. అన్నాడాయన.

స్వామి ఇలా అన్నారు. ‘చూడండి మీరు తప్పదని కంపెనీ సేక్ కని తీసుకున్నా ఈ కంపెనీ అంటే చునబాడిషేక్ అయి పోతుంది సుమా ! అందుకనే దానిని వదిలేయండి. ఇక గ్రుడ్డు అంటారా ఉడికిన గ్రుడ్లవరకూ శుభ్రంగాతినవచ్చు. మసాలాలు మాత్రం తగలనీయవద్దు’. అంటూ ఆయనను వెన్ను తట్టిసాగనంపారు.

చుట్టబెడితే-చుట్టబెడుతుంది

అది విశాఖలోని డిస్పెన్సరీ, ఎదురుగా ఒక జాలరతను పేషెంట్ గా కూర్చునిఉన్నాడు.

మందు వ్రాయడం పూర్తయింది.

‘నీకు చుట్ట అలవాటుందా’ ? అడిగారుస్వామి.

‘ఉందండి’ అన్నాడతను.

‘చుట్టనీకు చుట్టమైనా, ఈ మందుకు అది శత్రువే మరి’ ! అన్నారు స్వామి.

‘చెప్పినారండి. ఏం చేస్తామండి’. చుట్టమానేస్తామండి అన్నాడతను.

‘ఏమంటున్నావ్ ? చుట్టమానేస్తామనా ? చుట్టమా‘నేస్తమనా అడిగారు స్వామి.

కొద్దిక్షణాలకుగాని ఆ మాటలలోని విరుపు అతనికి బోధ పడలేదు. బోధపడగానే మాత్రం నవ్వునాపుకోలేకపోయాడు. ‘ఒలేవారండి మీరన్నట్టు నేస్తమే అనుకోండి. మరేంచేస్తాం. మానేస్తాను. అయ్యా ; బాధ తగ్గాలిగదండీమరి. మాగురించే కదండీ మీరు చెప్తా. చెప్పింది చెప్పినట్లు ఇనుకోవాలి కదండీ. అంతే గదండీమరి, అన్నాడతను వినమ్రమతతో.

కొన్నిక్షణాలు గడిచాయి. అతనికేదో అనిపించినట్లుంది. ‘బాబయ్యా ! మధ్యలో ఏదన్నా పొరబాటున నోట చుట్టబెడితే

ఏమవుతుంది ? ఊరికే తెలుసుకుందామని అడుగుతున్నా అంతే'.
అన్నాడతను.

ఏమిటి ? ఎప్పుడైతే నా చుట్టబెడితే ఏమవుతుందనా ? మళ్ళీ
మధ్యలో ఎప్పుడో నన్ను చుట్టబెట్టావో వ్యాధిమొత్తం చుట్టబెట్టిందన్న
మాటే ! నువ్వు చుట్టబెడితే అదీ చుట్టబెడుతుంది. ఇదిగోతాతా !
సీకసలే గంగమీద పెంగేపా ! చేపకూడా తగలకూడదు సుమా !
మందు పుచ్చుకునే అలవాటుంటే అదీ మానేయాలి' అన్నా రు
స్వామి.

ఇయన్ని ఇందాక సెప్పినారండి. అన్నింటికీ అచ్చుకునే
మందుకొచ్చినానండి. ఏదో బాబయ్యా ! నీ సేతిసలువ. ఈ బాధ
నుండి బైటదేయండి. అంతేశాన. మా దంతాలందుకోండి. మరి
నేనెప్పుడైతే ను' అంటూశలపు తీసుకున్నాడతను.

సరదా - జరదా

ఒక నడివయస్కుడు మందు వ్రాయడం అయిపోయిన
కర్వాతకూడా ఇంకా ఏదో నాన్చుతున్నట్లుగా ఉన్నాడు. అవత
లింకా చూడబడవలసినవాళ్ళు చాలామంది ఉన్నారు.

‘ఏమిటి ! అన్నట్లు చూశారు స్వామి.

మందు వాడుతుండగా వక్కతగలవచ్చునాండి ? అన్నా
డతను.

‘వక్క ఒక్కటే అయితే వాడవచ్చు. ఒకారులో దొరికే వక్క
పాడి అయితే మాత్రం ఆలోచించాల్సిందే !’

వివరణ కొవాలన్నట్లు చూశాడతను.

‘మరివాటిల్లో సుగంధద్రవ్యాలు తగులుతాయికదా !

ఘాటైన రుచులు, వాసనలు, ఈ మందుకు పనికిరావుకదా!

అన్నారు స్వామి.

‘మరి కిళ్ళీ సంగతండి’ అన్నాడతను.

ఏం కిళ్ళీ ? సరదానా ? జరదానా ? సరదా అయితే పేసుకోవచ్చు. అదైనా ఎప్పుడన్నా జరదా మాత్రం పనికిరాదు. అన్నారు స్వామి.

తలఁచుతూ, నవ్వుకుంటూ సాగిపోయాడతను.

జ్వరం కాదది వరం

పిల్లవాడికి ఉన్నట్టుండి జ్వరమొచ్చేసిందేమిటండి. అన్నాడొక నడివయస్కుడు.

‘జ్వరం కాదయ్యా అది వరం ! ఎన్నాళ్ళనుండి అణగబ్రాక్కొంటి ఉందో అది లోపల, ఇప్పుడు బయటకు వస్తోంది. అంటే పట్టిన గ్రహణం విడుస్తోందన్నమాట. ఇది సం తో షిం చ వలసనసమయం. ఫీవర్ ఇట్ ఈజ్ ఫర్ అవర్ ఫేవర్. అన్నారు స్వామి.

‘అమ్మయ్యా ! ఇప్పుడు ధైర్యమెచ్చితిదండి. ఏమిటో అనుకున్నాను నేను. ఇచ్చినమందు వేస్తాననుకోండి. మరి ఆహారమేమి పెట్టమన్నారు ? అన్నాడు అతడు.

‘ఏమింది జ్వరం తగ్గేంతవరకు బ్రెడ్ అండ్ టెడ్ అండ్’! అన్నారు స్వామి.

అతడు నవ్వుకుంటూ సాగిపోయాడు.

కురుపులు కాపవి-తలుపులు

‘ఏమిటి మాస్టారూ ! ఈ కురుపులెంతటికీ తగ్గటంలేదు. ఒక ప్రక్క తగ్గాయనుకుంటే, ఇంకో ప్రక్క వచ్చేస్తున్నాయ్. ఈ రెండు రోజులు నిదానించాయి. అనుకుంటే వచ్చేరెండు రోజులు అవి విజృంభిస్తున్నాయి. వాటికిక అంతం లేదంటారా’ తట్టు కోవడం కష్టంగాఉంది. బయట తిరగడం కూడా కష్టంగాఉంది వీటితో అంటూ దీనంగా చెప్పాడొక యువకుడు.

‘కొంచెం ఓర్పు పట్టాలి తప్పదు. కొంతకాలంపాటు అవి అలా వస్తూ పోతూనే ఉంటాయి. నీకు ఎలాంటి దా రు ణ మై న వ్యాధి తగ్గిందో గుర్తుందికదా ! అన్నారుస్వామి.

ఎంతమాట మాస్టారూ ! ప్రాణం పోసి మళ్ళీనన్ను నిల బెట్టారండి. అసలా ఆస్తమా ఈ జన్మకు తగ్గుతుందనుకోలేదు. తగ్గుతుందని ఏ డాక్టరూ చెప్పలేదుకూడా. అట్లాంటిది మీ చేతి చలువవల్ల తగ్గిపోయింది. ఇక కురుపులోకటున్నాయంతే. ఇవి కూడాతగ్గిపోతే ఇక నేను బయటపడిపోయినట్లే అన్నాడతను.

స్వామి ఇలా అన్నారు: ఆస్తమాలాంటి దారుణవేదనలు తగ్గినప్పుడు ఈ కురుపులులాంటి రూపంలో ఆ చెడంతా బహిష్కరింపబడకతప్పదు. అది అవసరం కూడాను. ఈ కురుపులు కురుపులుకావు. వ్యాధితాను వెళ్ళిపోయేటందుకుగాను తెరుచుకుంటున్న తలుపులు, వ్యాధివెళ్ళిపోంగానే ఈ తలుపులు వాటికపిగా మూసుకుపోతాయి. అప్పుడిక నీకు తిరుగుండడు.

ఇప్పుడు బరువంతా దిగిపోయింది మాస్టారూ ! మీతో ఇలా కాసేపు మాట్లాడే అవకాశం దొరికితే చాలు. నేనెంతో హాయిని ఫీల్ వుతూ ఉంటాను.' అంటూ నమస్కరించి శెలవు తీసుకున్నాడతను.

కలవరంగా ఉందా ? - కల వరంగా ఉందా ?

'ఈ మధ్య రోజు ఏదో ఒక కల వస్తోంది మాస్టారూ.' అన్నాడొక యువకుడు.

'అలాగా కలవరంగా ఉందా ? కల వరంగా ఉందా ?' అన్నారు స్వామి.

కొన్ని క్షణాలకుగాని యువకుడి పెదవులు విచ్చుకోలేదు. విచ్చుకున్న తర్వాత అవి ఇక ఆగలేదు. నవ్వుతూనే ఉన్నాయి. మరీనవ్వుతే పొగుండదని మర్యాదకోసం అపు చేసుకుంటున్నాడతను.

'కల వరంగాలేదండీ ! కలవరంగానే ఉంది. అందుకే మీకు చెప్పాల్సివచ్చింది' అన్నాడతడు నవ్వుకుంటూనే.

'అలాగా ! మరో వారం రోజుల్లో అన్నీ సర్దుకుంటాయితే' అని ప్రార్థన చెప్పి పంపించారు స్వామి.

తరిగితే - తరుగుతుంది

వనిపూర్తయిపోయిన తర్వాత కూడా ఒకామె అలా నిలబడి ఉంది.

‘ఏమిటి’ ? అన్నట్లు చూశారు స్వామి.

“ఉల్లి పాయలసలు తగలకూడదాండి.” అడిగిందామె

‘మీకు తగలకూడదు. మీరు తరగకూడదు కూడాను. అన్నారు స్వామి.

‘తరగకూడదు కూడానాండి ! తరిగితే ఏమవుతుందండి !

‘తరిగితే మందు యాక్షన్ కూడా తరిగిపోతుంది.’

‘మరి మార్గమేమిటండి ?’

‘తినడమే కాకుండా కొనడం కూడా మానెయ్యడమే !

‘అంతేనంటారాండి’?

‘ఏమిటమ్మా ఇంత మాత్రానికే అంత చాఫ్ పడి పడిపోతున్నావు. కొంపలు మునిగిపోతున్నట్లుగా మరి ఆ ఇంగ్లీషు మందుల వాళ్ళు పంచదార మానేయమంటారు. ఉప్పుమానేయమంటారు. అన్నం మానేయమంటారు. క్రమంగా అన్నీ మానేయమంటారు. మరి అప్పుడేం చేస్తారు ? అందుకనే కం గా రు పడకు, ఇక్కడ ప్రాణావసరాలేవి మానమనడంలేదు. సహజమైన రుచులను మేము కాదనడంలేదు. ఉల్లిలాంటి పదార్థాలైనవి మాత్రమే వదిలేయమంటున్నాము. ఇంత ఘాటుగా చెబితే గాని వదిలేటట్లులేరు మీరు.

‘ఎంతకాలం మానేయాలంటారండీ !’

బలేదానివమ్మా ! నీకు శివలింగాన్ని చూసినా ఉల్లిపాయే జ్ఞాపకమొచ్చేట్టుంది. ఎంతకాలమేమిటి ? ఈ మందు వాడుతున్నంతకాలం. మళ్ళీ నేను తినమని చెప్పేటంతవరకు మీరు తినగూడదు పుట్టకూడదు.

కొంతమంది ఉడికినదైతే తినొచ్చు .... అంటారు కదండీ.

అది ఆ కొంతమందికి సంబంధించిన విషయం. అప్పుడు నువ్వు మందు ఆ కొంతమంది దగ్గరే పుచ్చుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఇక్కడాపప్పులేం ఉడకవు. అదిసరేగాని ఉల్లిపాయంటే నీకు అంత ప్రేమేమిటి ? మానమని చెప్పినందుకు చాలా విరహాన్ని అనుభవిస్తున్నట్లున్నావ్. నీకు ఉల్లివిరహం చాలా ఉన్నట్లుంది సుమా !’ అంటూ నవ్వించి పంపించేవారుస్వామి.

చెప్పమని చెప్పారు

‘ఈ నెలలో మీరు మందుకొచ్చినట్లుగాలేరు’ అడిగారు స్వామి

‘నేను ఈ మధ్య ఊరు వెళ్ళానండీ. ఆ విషయం మీకు చెప్పమనికూడ ఇంట్లో చెప్పాను. వాళ్ళు చెప్పారనే అనుకున్నాను’ అన్నాడాయన.

చిరునవ్వు నవ్వుతూ ఇలా అన్నారుస్వామి: 'బాగుండి. మీరు చెప్పమని చెప్పారు. వాళ్ళు చెప్పమని చెప్పారు. కాకపోతే సైలెంట్ గా, ఆమాత్రం మీరు అర్థం చేసుకోబోతే ఎలా? మీరు చెప్పబోయేముందు ఎవరి శ్రద్ధ ఎంతవరకో చూసుకుని మరి చెప్పాలి.' అని చిన్నగా మందలిస్తూ మందురాసిచ్చారు స్వామి.

బార్లీనీళ్లు - బార్లీనీళ్లు

విశాఖలోని సంస్థ కార్యాలయంలో ఉదయంవేళ డిస్పెన్సరీ జరుగుతూఉంది. యూనివర్సిటీ విద్యార్థులద్దరు మంచుకని వచ్చారు. అందులో ఒకరు పేషెంట్. ఒకరు అతనికితోడు.

'ఎలా ఉంది' ? అని అడిగారుస్వామి.

'ఇవాళ్టికి నార్మల్ కి వచ్చిందండి. మొత్తంమ్మీద నాల్గు రోజులుపట్టింది' అన్నాడతడు.

'ఈ నాల్గురోజులు ఆహారం ఏం తీసుకున్నావుమరి? అడిగారు స్వామి.

'హాస్టల్ లో ఉంటే సాగదని మా బంధువుల ఇంటికి వెళ్ళాను. మూడుపూటలా బార్లీనీళ్ళు త్రాగుతూకాలం గడిపాను. అన్నాడతను వినమ్రమంగ.

స్వామి చిరునవ్వు నవ్వుతూ, 'నీలాంటి విద్యార్థులందరూ బార్ లో నీళ్ళకు ఎగబడుతున్న రోజులివి, నువ్వుచాలా మంచి వాడవయ్యా బార్లీ నీళ్ళతో సరిపెట్టుకున్నావు.' అన్నారు.

ఆ యువకులిద్దరూ నవ్వుకున్నారు.

‘ఈపూట సత్యం తినమంటారాండి ?’ అడిగాడతను

‘ఏం వేసుకు తింటావ్ ? అడిగారు స్వామి.

బీరకాయతో తినవచ్చాండి ? అన్నాడతను. తినమంటారో లేదో అన్నట్లుగా.

బాగుందయ్యా ! నీలాంటి కుర్రాళ్ళందరు నిస్సందేహంగా బీరకాయలు పట్టుకుని బజార్లలో షికార్లు చేస్తున్నరోజులలో నువ్వు బీరకాయతో తినొచ్చాండి ? అని భయపడుతూ, భయపడుతూ అడుగుతున్నావు. బాగుంది నీలాంటి కుర్రవాళ్ళ సంఖ్య పెరిగితే ఇంకా బాగుంటుంది.

అందరూ ఒకలాగే ఉండరు కాదండీ ! మాస్టరుగారూ ! అన్నాడు ఆ కుర్రవాడితో వచ్చిన మిత్రుడు,

‘నిజమే నీవన్నది. ఎప్పుడూ ఆ న్ని ర కాల వాళ్ళూ ఉంటారు. నీ రకం వాళ్ళు ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉంటారో వారి పేరిట మిగిలిన వాళ్ళకూడా చెలామణీ కావలసి వస్తోంది. ఏమంటారు ! యువకులంతా చెడిపోయారని ఎవరైనా అన్నారనుకో నిజంగా అంతా చెడిపోయారనా ? వాళ్ళ ఉద్దేశం. ఎక్కువమంది చెడిపోయారని. మెజారిటీ వాళ్ళదని. ఇప్పుడు నేను కోరేదేమిటంటే మీలాంటి వాళ్ళది మెజారిటీ కావాలని.’ అన్నారు స్వామి.

‘మీలాంటివాళ్ళు పూనుకున్న తర్వాత అది ఎలాగూ జరుగుతుండండీ !’ అంటూ నమస్కరించారు ఆ ఇద్దరూ.

అవసరాన్ని గమనించగలం - అలసత్వాన్ని గౌరవించలేం

‘మాస్టరుగారూ : చిన్నమాట ఈ మధ్య మా వాళ్ళు రెండు మాడుసార్లు లేటుగా వచ్చారు. అలా వచ్చినందుకు ఇక్కడి వాళ్ళు మందలించారట. ఒక సందర్భంలో మీరుకూడ గట్టిగా మందలించారని చెప్పారు. ఇలా అంటున్నానని మీరేమీ అనుకోకండి. ఇది వైద్యాలయంకదా ! ఇక్కడ కూడా ఆలశ్యమైదంటే ఎలా ? వేళలు ఇంకెవరికైనా పెట్టవచ్చుగాని పేషెంట్లను కూడా పాటించమంటే ఎలా ? కొంచెం ముందు వెనకా అయినా సర్దుకుపోవడం మంచిదేమో అనుకుంటాను. ఏమంటారు ? అన్నాడొకాయన.

సూటిగా చూస్తూ స్వామి ఇలా అన్నారు: నిజమైన కారణముండి ఆలశ్యంగా రావడం జరిగితే ఇక్కడివాళ్ళు తప్పక అర్థం చేసుకుంటారు. ప్రాణవిపత్కర పరిస్థితులు ఏర్పడినవేళ అసలు వేళలే పట్టించుకోరు. ఇక ఎటొచ్చి తీరి ఆలశ్యంగా వస్తున్న వాళ్ళతోనే వస్తుంది ఇబ్బంది. నిజంగా వాళ్ళురావాలి అనుకుంటే రాగలరు. కాని అలా అనుకోవడానికి బద్ధకిస్తున్నారు, వాళ్ళు, బద్ధకించి, ఇది వైద్యాలయంకదా ఇక్కడకూడా వేళలు పెడితే ఎలా ? అని లా పాయింటు తీస్తున్నారు. అలా పాయింట్ తీస్తే ఎలా చెప్పండి. అలాంటప్పుడు ఆ పాయింట్స్ పట్టించుకోకుండా మా అప్పాయింట్ మెంట్స్ ప్రకారం మేం వెళ్ళిపోతుంటాం.

చూడండి ఏ పనికయినా ఓ పద్ధతి ఉండాలి. కొన్ని వేళలుండాలి. అది తప్పదు. ఒక వేళంటూ పెట్టాము కాబట్టి ఈ వేళకు వెళితే మాస్టరుగారు దొరుకుతారని మీరొస్తున్నారు. ఇలా వేళలు లేవనుకోండి మీరెప్పుడని వస్తారు ? నెనెప్పుడని చూస్తాను ? ఇర అది లాటరీ వ్యవహారంలా ఉంటుంది. అలా అస్తవ్యస్తంగా నడిపేకన్నా వేళలను పాటించడమే సర్వదా శ్రేయస్కరం. నేను మొదటే చెప్పాను మీకు నిజమైన కారణమూండి లేటయిన వారిని ఇక్కడివారు అర్థంచేసుకుంటారు. మీరేమీ అనుకోకండి. నేనిలా చెబుతున్నానని. నేను అవసరాన్ని గమనించగలను. కాని అలసత్వాన్ని గౌరవించలేను. అందుకనే ఎందరు ఈ పాయింట్ మీద ఫ్రైస్ ఇచ్చినా నేను రాజీవడటంలేదు. ఇది సేవాసంస్థ మాత్రమేకాదు. శిక్షణ సంస్థకూడా ! అది మీరు మరచిపోకూడదు మీ ఆరోగ్యాలు చక్కదిద్దబడటమేగాదు. మీ వ్యక్తిత్వాలు కూడా తీర్చిదిద్దబడాలి ఏమంటారు ?

అవతలివ్యక్తికి మాటలాడటానికి ఇంకేం మిగిలింది ? అతడు మెల్లగా అన్నివిధాలా సర్దుకున్నాడని వేరుగా చెప్పనక్కర లేదుకదా !

ఆ ముదం పనికిరాదు

స్వామికి ఎదురుగా ఒక తల్లి కూతుళ్ళు కూర్చుని ఉన్నారు. ఆ కూతురివడిలో ఒకపాప ఉన్నది. ఆ కూతురికి కూతురన్న మాట తల్లి బిడ్డల విషయంలో ఎలాంటి జాగరూకతలు తీసుకోవాలని అడిగి తెలుసుకుంటోంది ఆ పెద్దతల్లి.

‘మాస్టరుగారూ ! ఈ బాబుకి గ్రేఫ్ వాటర్ పట్టమంటారా ?’ అడిగిందామె.

‘అటువంటివేం అవసరం లేదు.’ అన్నారు స్వామి. ఒక్క క్షణమాగి వాటివల్ల జీర్ణకోశం దెబ్బతినిపోయే ప్రమాదముంది’ అన్నారాయన.

‘మరి ఆముదం మాటేమిటి ? ఇప్పటి డాక్టర్లె మో ఆముదం పనికిరాదు అంటున్నారు.’ అన్నదామె.

‘ఆముదం పనికి రాదన్నారా ! వాళ్ళకు ఆ ముదం పనికి రాదు, అని నేనన్నానని చెప్పు’ అన్నారు స్వామి.

ఆమె నవ్వుకుంది. ఆ కూతురు నవ్వింది. కూతురు కూతురు కూడా నవ్వింది నారూ నవ్విస్తోందన్నట్లుగా.

స్వామి ఇలా వివరించారు : మీరు చెప్పండి. మీ తల్లి దండ్రులు మీకు ఆముదం పెట్టారా లేదా ? మీ అమ్మాయికి మీరు ఆముదం పెట్టారా లేదా ? మరి మీ తరం వరకూ నడచి వచ్చిన సంప్రదాయాన్ని మీరెందుకు వదులుకోవాలి. వదులుకోవలసిన

అనసరమేమొచ్చిందీ ? పైద్యులు చెబుతున్నారు గనుక. అంతేనా ? ఆ పైద్యులది ఇంగ్లీషువాళ్ళ చదువు. ఆ ఇంగ్లీషు వాళ్ళకు ఆముదం సంగతి తెలియదు. తెలియనివాళ్ళు తెలియ నట్లుకుకోవాలి. తెలిసినట్లు ఏదో చెప్పడం ఎందుకు ! ఈ డాక్టర్లు గుర్తుకుతెచ్చుకోవాల్సిందేమంటే, వాళ్ళ తల్లులు చూడ వాళ్ళకు ఆముదం పెట్టారని.

సత్యం గమనించినపుడు తెలిసేదేమిటంటే ఆముదం పెద్దవాళ్ళల్లో విరేచనకారి మాత్రమే. అదే చిన్నపిల్లల్లో దాని కథ వేరు. పెద్దల సంప్రదాయం ప్రకారం ఆముదం పెట్టటంవల్ల సిల్లల్లో సకల అవయవాలు సమపాళ్ళల్లో ఎదుగుతాయి. అన్న మయ, ప్రాణమయ, మనోమయ కోశాలకు ఆ ఎదిగే వయస్సులో ఆముదం వల్ల చక్కటి అనుసంధానం కుదురుతుంది. ఆ కోశాలన్నీ చక్కగా వికసించి శక్తిమంతమౌతాయి. ఈ సూక్ష్మాంశాలన్నీ తెలియక ఆముదాన్ని కనుక కేవలం విరోచన కారిగా భావించి, పెట్టడం మానేస్తే ఎదుగుదలలో ఎగుడు దిగుడు లొచ్చే అవకాశముంది. వివిధ ప్రజ్ఞల వికాసంలో ఒడిదుడుకులు వచ్చే అవకాశం చూడ ఉంది. కొందరు 'కాక్స్'గా రూపొంద వచ్చు. అందువల్ల అనాదిగా వస్తున్న ఆచారం ప్రకారం ఆముదాన్ని పట్టడమే మంచిది. ఇక మిగతాటానిక్కులవీ అంటారా ? అత్యవసర పరిస్థితులలో తప్ప అవి అనవసరం.

మీరు చెప్పినట్లుగానే నడుచుకుంటాము అన్నట్లుగా తలలు ఊపారువాళ్ళు.

అవునూ ! స్వామి వాక్కుకు తల ఊపనిదెవరు ?

4. సమాజము - సంస్కరణ

1. పాలన-పాలనా
2. పిండిపాలు-నీళ్ళపాలు
3. ఆర్థికంకాదు-పాఠశూర్థికం.
4. పిడివాదం-దోపిడివాదం.
5. చెడిపోవడంకాదది- చెదిరిపోవడం.
6. భయపడకండి-బాటలోనడవండి.
7. శ్రమపడకండి-కృషిచేయండి.
8. ఎదురు చూడకండి-ఎదురుగా చూడండి.
9. ఊహించకండి-జీవించండి.

పాలన - పాలనా

ఏమిటి అరాచక పరిస్థితి. అసలు పరిపాలన అనేది ఈ దేశంలో ఉన్నదంటారా ! అయినకాడికి గుంబుకోవడమే కనబడుతోంది. అన్నీ అమ్ముకోవడమే. ఉద్యోగాల దగ్గరనుండి లైసెన్స్ ల వరకూ అన్నీ అమ్ముకోవడమే. ఎలక్షన్ లో పెదజల్లిన దానికి పేయింతులుగా సంపాదించడానికి. కానిమార్గాలను అదే పనిగా వెతకటమే ! ఇదేనా పాలన ?

చిరునవ్వుతో స్వామి ఇలా అన్నారు: మీరు సహృదయులు కనుక ఇంకా బాధపడుతున్నారు. ఈ స్వతంత్ర భారతదేశంలో కుతంత్రంపెరిగింది. పాలన అన్నది కనుమరుగై చాలాకాలమైంది. ఇప్పుడు ఈ దేశంలో ఎక్కువచోట్లకనబడేది పాలనకాదు. పాలనా ! ఎవరికివారు తమ పాలుగాలభించవలసిన అణాకోసం తంటాలుపడుతూ ఉండటమే నేడు కనబడుతూ ఉన్నది.

చూడండి ! ఇవాళ ఈ దేశంలో పాలన ప్రాణా ఒక వ్యాపారం, గెలవడానికి కొంత ఖర్చుపెడుతున్నారు. అది ఈ వ్యాపారానికి పెట్టుబడి అన్నమాట. గెలచిన తర్వాత వేయింతులు సంపాదిస్తున్నారు. అది ఆ పెట్టుబడిమీద లాభాలు తీయడమన్నమాట.

చూస్తుంటే అసలు ఈ దేశంలో వ్యాపారం కానిదంటూ ఏదయినా ఉన్నదా అనిపిస్తున్నది. చదువు వ్యాపారం. ఉద్యోగం వ్యాపారం. పెళ్ళి వ్యాపారం. పిల్లలు వ్యాపారం. దేశంలోని పాలనే వ్యాపారమయినప్పుడు పాలనలోనిభాగాలన్నీ వ్యాపారంకావడంలో ఆశ్చర్యమేముంది ! సర్వం విష్ణుమయం

కాదిప్పుడు సర్వం వ్యాపారమయం ! ఒకప్పుడు వ్యాపారాన్ని కూడా ధర్మదృష్టితోచేసిన జాతిమనది. ఇప్పుడుధర్మాన్నికూడా వ్యాపారదృష్టితో నడిపించబోతున్న ప్రపంచమనది.

ఇంతబాధలోనుండి అవతలిసోదరులు కొంత నవ్వారు. మీరు ఎంత బాధలోనున్నారనినయినా, ఆ బాధలోనుండే నవ్వించగలరు అన్నట్లుగా.

‘అవును నవ్వుతూ చూసినప్పుడే ఎంతటి బాధకయినా పరిష్కారందొరుకుతుంది ! అన్నట్లు చూస్తున్నారని స్వామి.

పిండిపాలు - నీళ్లపాలు

‘బాబూ పాలండి’ ! అంటూ నిలబడలేక నిలబడ్డాడు గుమ్మంముందు పాలవాడు.

‘పిండిపాలా, పిండినపాలా ! లోననుండి అదిగాడు ఇంటా యన కొంచెం కొంటెగా.

‘అయ్యా ! పిండిఉన్నపాలండి ! మీరింకొక క్షణంలో ఇక్కడ ఉండకపోతేనండీ, నేను చురొక ఇంటిముందు ఉంటానండీ అన్నాడాపాలవాడు మీ లెక్కెంతఅన్నట్లుగా.

ఇలా ఉంటున్నాయి నేటి మన సమాజంలో నిత్యం మన చెవుల్లో పడుతున్న సంభాషణలూ.వాటి సొగసులూ. ఇక చుని షికి మనిషి ఎంత దగ్గరగా ఉన్నాడు. ఎంతగా చూడమయి పోతున్నాడు అన్నది మీరాలోచించండి.

ఒక పల్లెటూళ్ళో తెల్లవారు జామున పాలకేంద్రం దగ్గర రైతులందరూ చెంబులతో, బిందెలతో పాలుపట్టుకొని బుద్ధిగా నిలబడిఉన్నారు. ఆ కేంద్రంలోని కుర్రవాడు పరీక్షచేసి మరీ ఆ పాలను ఒంపుకంటున్నాడు. వచ్చిన పాలకు వచ్చినట్లుగా మార్కులు వేసుకుంటున్నాడు. మరిన్ని మార్కులు మనపాలకు పడాలన్న కోరికతో, ఆ రైతు సోదరులు నికార్యుని పాలను పట్టుకొచ్చి మరీ నిలబడుతున్నారు.

ఆ ఊళ్ళోనే రోజూ పాలు కావలసిన వాడొకడు తన ప్రక్రియ వాడినడిగాడు. ఆ పాలకేంద్రానికి పోసేదేదో, నాకు పోయిందా అని. కావాలంటే ఒక రూపాయి ఎగస్ట్రో తీసుకోమని బ్రతిమిలాడాడు. ఆ పాలు పోసేవాడుననిగాడు. చివరికి 'సరేలే' అన్నాడు! మర్నాటినుండిపాలు పోసాడు. సగానికి సగం నీళ్ళు కలిపిపోశాడు. రూపాయికి రూపాయి ఎగస్ట్రోనూ తీసుకున్నాడు. దీనినేమనాలి చెప్పండి? పాలకేంద్రం పాటి చేయడాసాటివాడు! ఈ జాతిలో, ఈ మనజాతిలో మనుషులు ఒకరికొకరు కాకుండా పోతున్నారనీ, మన జాతీయత అంతా నీళ్ళపాలు అవుతోందనీ మనం గ్రహించుకోవడానికి ఈ నీళ్ళపాల నిదర్శనం ఒక్కటి చాలదూ !

పిండిపాలూ, నీళ్ళపాలు, ఇక మనజాతీయత నీళ్ళపాలు!

సభ ఆశ్చర్యపడుతూనే, ఆవేదనను అనుభవిస్తోంది. రోజూ చూస్తున్నదృశ్యాలే ఇవి. కానీ ఇప్పుడిలా చూస్తూఉంటే ఎంతదారుణంగా కనబడుతున్నాయి. దిగజారి పోతున్న మన బ్రతుకులకు అద్దం పడుతూ మనమెక్కడిదాకా పడిపోయామో చూపెడుతున్నాయి.

స్వామి సభను గమనిస్తున్నారు. తన చూపులతోనే సభ లోనివారినిపైకి లేవనెత్తే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

ఆర్థికంకాదు - సారమార్థికం

నేటిసమాజంలోని సకలసమస్యకూ మూలం ఆర్థికసమస్యల. ఆర్థికమయిన అంతరాలే, ఆ అంతస్తులలోని తేడాలే ఈ సమాజాన్ని అస్తవ్యస్తం చేస్తున్నాయి. అని సమ్మతున్న వాళ్ళున్నారు. వారినమ్మకాన్ని నేను రాదననుకానీ, ఆ సమ్మతం కొంత వరకే నిజమని మనం గ్రహించవలసిఉంది అంటున్నాను.

ఆర్థికమయిన అంతరాలు ఉండకూడదు. నిజమే కానీ అంతమాత్రాసనే మన సమస్యలన్నీ తీరిపోవు. తండ్రి తన నలుగురు బిడ్డలకూ ఆస్తిని సమంగా సంచి ఇస్తున్నాడు. అంతమాత్రాన వారు కలసి ఉండగలుగుతున్నారా? కలసి ఉండగలరని మనం చెప్పగలమా! మనుషులు కలసిఉండటానికి అంతమాత్రమే చాలదు అనితేలిపోతోందికదా!

మనిషికి మనిషి దగ్గరకాపడానికి సనాతనధర్మం కొన్ని సోపానాలను నిర్మించింది. అందులో మొదటిది ధనాన్ని బట్టికాదు. గుణాన్ని బట్టి మనం మనిషికి పిలుపనివ్వాలి అన్నది. మనిషీ! తొటిమనిషివైపు చూస్తున్నప్పుడు అతని చుట్టూ ఉన్న స్థితిగతులపై పుకన్నా, అతడినుండి వ్యర్తమవుతున్న గుణగణాలపై పుతేరి పారబూడు! అని ఉపదేశించింది. ఈ ఉపదేశాన్ని మనం చిత్తశుద్ధితో అమలుపరుస్తే ఏమవుతుంది. కులమత భేదాలు ఇక మనపైన పనిచేయవు, పరుసులూ, హోదాలూ ఇక మనకు అడ్డురావు. మీరన్న అంతరాలన్నీ అంతలోనే జారిపోతున్నాయి. ఏమంటారు.

. ఒకనిజం చెప్పినా. ఇవాళ మనిషి బాధపడుతున్నది తనకు స్థితిగతులు లేనందుకుకాదు. తనకు సరయినస్థితిగతులులేవని తోటిమనిషి తననెక్కడ చిన్నచూపు చూస్తాడోనని. మనిషి తోటి మనిషిని చిన్నచూపుచూడకుండా ఎప్పుడు ఉండగలుగుతాడు ! అతడు పారమార్థికంగా ఎదిగినప్పుడు ! కనుక ఆసలు సమస్య ఆర్థికంకాదు, పారమార్థికం.

సనాతనధర్మం మనిషిని ఇంకొక మెట్టుపైకి ఎక్కు మన్నది. తోటి మనిషితో ప్రవర్తించేటప్పుడు గుణగణాలనుబట్టి కూడాకాక ఆ లోని వెలుగును పట్టించుకోవడం నేర్చుకోమన్నది. నేర్చుకుంటున్నకొద్దీ. అందరిలోనూ అందగానూ ఉన్నది అదే వెలుగని' అది ఒకే వెలుగని తెలుస్తుందిచూడు. నిండుగా ఈ సత్యం నీకు అనుభవానికొస్తుందిచూడు. అని ఉపదేశించింది.

ఎక్కవలసిన మెట్లను చూపటమేకాదు. ఆ మెట్లను ఎక్కేటందుకుగాను. మనిషి నిరంతరం చేయవలసినసాధన ఏమిటి అన్నదికూడా సనాతనధర్మం వివరంగా ఉపదేశించింది. అదే యోగసాధన విధానం, అష్టాంగయోగమార్గం. మనుషులను ఈ సాధన వైపునకు మళ్ళించగలిగినప్పుడు ఇక సమస్యల బెడద అన్నది తలదొత్తదు. నకల సమస్యలతూ పరిష్కారం దివ్యమయిన ఈ సాధనలోనికి మానవజాతి ప్రవేశించడమే ! కాలకాలాలలో దేశదేశాలలో ప్రవక్తలూ, మహర్షులూదిగివచ్చేది ఇందుకే ! మానవజాతిని పెద్దఎత్తున ఈ సాధనపథాన ప్రవేశింప చేసేటందుకే ! అందుకే భూమి తన బరువనిపించినప్పుడల్లా అటువంటి పెద్దలకొరకు ఎదురు చూస్తూఉంటుంది.

సభ తాను మొత్తంగా సాధన పథాన ప్రవేశించానంటున్నది. స్వామి ఉపదేశం దానిపై అంతగా పనిచేస్తున్నది.

పిడివాదం - దోపిడివాదం

అనాదిగా నరజాతిని పట్టి పీడిస్తూ వస్తున్నది రెండే రెండు వాదాలు. మొదటిది పిడివాదం రెండవది దోపిడివాదం. పిడివాదంలో పడినప్పుడు మనిషికి మనిషి ఎటుమైపోతున్నాడు. దోపిడివాదానికి గురియైనప్పుడు మనిషికి మనిషి మిగలకుండా పోతున్నాడు.

పిడివాదమంటే చాదస్తం. తోటిమనిషిని కులంపేరితో, మతం పేరితో, పార్టీపేరితో వర్గం పేరితో ఎడంగా ఉంచడం. మనుషుల మధ్యలేనిపోని అంతరాలు సృష్టించడం. అస్పృశ్యుడవనిదూరంగా ఉంచితేనేం, ఆడదానివని దూరంగా ఉంచితేనేం ఏరాయి అయి తేనేం పళ్ళూడగొట్టుకోవడానికి. చదువులేదని దూరంగా పెడితేనేం స్థితి పరుడు కావని దూరంగా ఉంచితేనేం, ఏ తేడా అయితేనేం మనుషులను విడదీయడానికి. పిడివాదమంటే ఒకానొక చాదస్తం. మనిషిని సూటిగా చూడనివ్వదది. తోటిమనిషిని మనిషిగా గుర్తించనివ్వదది. క్రమంగా మనుషులను విడదీసి ఒంటరి వాళ్ళను చేస్తేస్తుంది అది. మనిషిని మనిషికి కాకుండా చేస్తుందది. సహజీవనానికి స్వస్తి పలుకుతుందది.

దోపిడివాదమంటే మనిషిని మనిషి దోచుకుతినడం దోచుకు తినకుండా ఉండలేక పోవడం. కార్మికుల్ని చేస్తేనేం. కొనుగోలు దారుల్ని చేస్తేనేం దోపిడి దోపిడేకదా ! మామూళ్ళని గుంజి తేనేం లంబాలుగా పడితేనేం దోపిడి దోపిడే కదా ! రిక్తవాడిగా చేస్తేనేం పెట్టుబడిదారుగా చేస్తేనేం దోపిడి దోపిడే కదా ! తోటి మనిషిని సేపిస్తూ క్రతరకు, తోటిమనిషిని మోసగిస్తూ

బ్రతుకు అని పురికొల్పుతుంది ఈ దోపిడీవాదం. 'తోటి మనిషిని మననీయకు, అతడినిక మిగలనీయకు : అన్న ప్రపరేషణ ఇస్తుంది ఈ దోపిడీవాదం. చాలు. నరజాతి నశించిపోవడానికి ఈ రెండు వాదాలూ చాలు. మనిషికి మనిషి కాకుండా పోవడానికి మనిషికి మనిషి మిగలకుండా పోవడానికి ఈ రెండు వాదాలూ చాలు. ఏ దేశాలలో నయినా, ఏ పేర్లతో కనబడుతున్నా ఏనాశనానికి దారితీస్తున్నవి ఈ రెండు వాదాలే.

సనాతన ధర్మం ఈ రెండు వాదాలకూ పరిష్కారంగా రెండు ఉపదేశాలను చేసింది. మనిషీ ! ఎన్నడూ తోటిమనిషిని నీకన్నా వేరుగా చూడకు.' అన్నది మొదటి ఉపదేశం. 'మనిషీ ! తోటిమనిషిని సేవిస్తూ బ్రతుకుతానని ప్రతినచేయి' అన్నది రెండవ ఉపదేశం. ఈ రెండు ఉపదేశాలనూ ఒంటపట్టించుకున్నప్పుడు నరజాతి అన్నివిధాలా సుఖశాంతులను అనుభవించగలదు.

స్వామి గొంతు ఆర్పిమైంది. స్వామి వదనం గంభీరంగా ఉంది. స్వామి మధనం అమృతాన్ని అందిస్తున్నది. స్వామి సందేశం సనాతన ధర్మ స్వరూపాన్ని స్పష్టంచేస్తున్నది.

సభలోని శ్రోతలు ముగ్ధులవుతున్నారు. మంత్ర ముగ్ధులవుతున్నారు.

చెడిపోవడం కాదిది - చెదిరి పోవడం

చాలా మంది అంటున్నారు. 'ఈ జాతి చెడిపోయిందని'. చెడిపోలేదు ఈ జాతి చెదిరిపోయింది. ఆ చెదిరుబాటు చెడిపోవడంగా కనిపిస్తోంది.

శతాబ్దాల తరబడి బానిసత్వం ఈ జాతిని చెందరవందర చేసింది. మహమ్మదీయుల దండయాత్రలు మన జాతి సంస్కృతి చిహ్నాలను మట్టుపెట్టే ప్రయత్నం చేశాయి. ఎన్నెన్నో గుడులు గోపురాలు బ్రద్దలు కొట్టబడ్డాయి. దేవతా మూర్తుల ముక్కులు, చెవులు అనేకంగా కోసవేయబడ్డాయి. ఈ సంస్కృతి అంటే అంతకసే వాళ్ళకు ! ఆ కసిని చూసి ఈ జాతి చెదిరి పోయింది. తనకు తెలియకుండానే తాను చెదిరిపోయింది.

ఆంగ్లేయుల పాలన మన జాతీయత కూడా, మన సంప్రదాయానికి మనం చెందకుండా పోవడానికి కావలసిన విష పీజాలన్నింటినీ నాటింది. మన పవిత్ర గ్రంథాలను మనమే శంకించేలా, మన అవతార మూర్తులను మనమే అపహేళన చేసేటట్లుగా తయారుచేసింది. ఈ దేశంలో ఉంటూనే విదేశాలకు మానస పుత్రులను కమ్మని మనను అశీర్వాదించింది. అందుకు కావలసిన ఏర్పాట్లన్నీ చేసింది. అప్పుడేమయింది. జాతి ఛిన్నా ఛిన్నమయి పోయింది. మరింతగా చెదిరిపోయింది.

ఇంతలో దేశానికి స్వాతంత్ర్యమొచ్చింది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత మొదటిసంగం పరిపాలన మనకు ధర్మం పై పు నుండి ధనం పై పునకు సడిపించింది. ఇప్పుడు రెండవ సంగం పరి

పాలన పైతిక విలువలకు అన్నివిధాలా స్పృహ చెప్పేటట్లు చేస్తున్నది. యధారాజా తథాప్రజా అన్నట్లుగా పాలనతో పాటుగా జాతి కూడా దిగజారుతావస్తున్నది.

ఇన్ని కారణాలచేత జాతి చెదిరిపోయింది, చిందరవందరయింది. మంచిగా బ్రతుకుదామని ఉన్నా అలా బ్రతుకలేనిస్థితిలో పడిపోయింది. అలాబ్రతుకలేనేమో అనిభయపడుతోంది. భయపడి పరిస్థితులతో ఎక్కడిక్కడ రాజీపడిపోతోంది. గాలి వాటానికి అనుగుణంగా కొట్టుకు పోతోంది. కాని ఎక్కడో అంతరాంతరాలలో నేను నేనుగా బ్రతుకలేకపోతున్నానే, అన్న భావం ఇంకా ఈజాతిలో ఉంది. బ్రతికి ఉంది. కొడిగట్టి కుంచించుకు పోతున్న దీపారాధనలాఉంది. నాలోని ఈ భావాన్ని కాస్త ఎగసన ద్రోసి వారు లేరా అని వెతుకులాడుతోంది. బ్రతిమిలాడుతోంది. అందుకే అంటున్నాను. ఈ జాతి ఇంకా చెడిపోలేదని ఇదంతా చెదరు బాదేనని.

కాస్తంత ఉత్సాహపరిస్తే, కాస్తంత ధైర్యంపోస్తే కాస్తంత మేలుకొలిపితే, పూనుకొనికాస్తంత శిక్షణనిస్తే ఈ జాతిమళ్ళీ బాగుపడుతుంది. బట్టకడుతుంది. ఇన్నిసార్లు అనుభవం ఇదేమాట చెబుతున్నది. ఇదే బాట చూపుతున్నది.

సభలో ఉత్తేజం తనడుతున్నది. ఆత్మవిశ్వాసం కావలసిన మేడకు ఎదిగి వస్తున్నది. జాతి తనను తాను తెలుసుకుంటున్నది. తనను తాను మలచుకుంటున్నది. అని అనిపిస్తున్నది.

భయపడకండి - చాటులో నడవండి

మీకు నిజంగా ఇలా ప్రతికూలమేలేదు. మెచ్చుచెప్పుకొనాడు. తున్న భయంవల్ల మీరిలాగ అయిపోతున్నారని. మీరు పరుగులు చేత వేటాడబడుతున్నారు. ఆ భయం మెచ్చుచెప్పుకొనాడు. కుక్కలా వేటాడుతున్నది.

ఎంతకాలం భయపడతారు. ఎంతకాలం పరుగులు వేతారు.

ఎంతకని పరుగుడతారు. ఎక్కడికిని పరుగు వేతారు.

రేపెలా జరుగుతుందోననిభయం. ఎల్లాంటి అసలు జరుగుతుందో లేదోననిభయం. భవేవ్యత్తు అసలేలా జరుగుతుందోననిభయం. మనస్థితిగతులు ఏమవుతాయోననిభయం. ఇంభుమెత్తులు కలసి వస్తారా అని భయం. కన్నకొట్టలు మనని చూస్తారో లేదోననిభయం. వ్యాధి బాధలు దానికి వస్తాయా అని భయం. మన ఆర్జన చాలుతుందా, మన మనుగడ సాగుతుందా, ఇలా చూస్తూ మాత్రంగా ఉంటూ మనం దాటిపోతామా లేదా అని భయం. భయం, భయం, భయం అంతా భయం. జీవితమే భయం. జీవించడమే ఒక భయం !

కానీ మన పెద్దలేం చెబుతున్నారు. పారిపోవడమే భయం. పడవద్దని చెబుతున్నారు. అసలు భయమేమిట అనినచోనేమిట చెబుతున్నారు. భయం మనని అన్ని విధాలా దిగజార్చి నేర్పుతుంది, భయపడుతున్న కొద్దీ మనం అన్ని విలువలకు మారబడుచుపోతామనీ, విలువలకు దూరమవుతున్న కొద్దీ, భయం ఇంకా భయం పెరుగుతుందనీ జీవితంలో భయమొక్కటే ముగిసే దురుదృష్టి చెబుతున్నారు.

సోదరులారా ! కొంచెం ఆలోచించండి. నేటి సమాజంలో ఇన్ని మోసాలు. ఇన్ని దగాలు ఎందుకని జరుగుతున్నాయి. భయం వల్లనే ! ఇన్ని దగాలు, ఇన్ని మోసాలు చేస్తేగాని నేనొక స్థాయిదాటి పైకిపోలేనని మనిషికి భయం కలగడంవల్లనే ! నేటి సమాజంలో ఇన్ని కొట్లాటలు, ఇన్ని హత్యలు ఎందుకు జరుగుతున్నాయి. నన్ను అవతలివాడు ఇలా బ్రతకనిప్పుడేమోనన్న భయంవల్లనే ! చూశారా మనం చూస్తున్న ఈ దగాల వెనుక, మోసాల వెనుక, కక్షలవెనుక, కర్పణాల వెనుక, చివరకు హత్యలవెనుక, కిరాతకాల వెనుక ఉన్నది భయమేనని ! భయమే ఇన్ని రూపాలు ధరించి, మనను అన్ని విధాలా హత మాటస్తోందని ! చూశారా గమనించారా భయమన్నది ఎంత భయంకరమైనదో !

భయపడవద్దు. భయం పడి దిగజారవద్దు. దిగజారుతూ విలువలన్నింటినీ వదులుకోవద్దు. పరిస్థితులతో రాజీపడుతూ అనుక్షణం చస్తూ బ్రతకవద్దు.

మీరు అనుకున్నట్లుగా మీరు బ్రతకండి. పెద్దలు చూపిన బాటలో నడవాలని మీరనుకోండి. అలా నడిచేటందుకు దీక్ష బూనండి. కంకణధారులుకండి !

పెద్దలుచూపిన మార్గమేమిటన్నది మీకు తెలుసు. కానీ మీరా మార్గాన నడవలేక పోతున్నారట. ఎందువల్ల ? ఆ మార్గాన నడిస్తే బ్రతుకు ఇలా గడవదేమో అన్న భయంవల్ల ! మిత్రులారా ! మార్గం తెలియక మనం చెడిపోవడంలేదు. ఆ మార్గాన నడిచే ధైర్యంలేక, ధైర్యంచాలక మనమిలా అయిపోతున్నాం.

భగవద్గీతలో వ్యాసభగవానుడంటాడుకదా' 'ఈ బాటలో ఏ మేరకు నడిస్తే, ఆ మేరకు భయం తొలిగిపోతుంది' అని. అంటే అర్థమేమిటి. ఆబాటలో మనం నడవకపోబట్టే, నడవడానికి భయపడబట్టే, ఈభయం ఇంతగా మనల్ని గుంజగలుగుతోందన్నమాట. ఒక్కసారి దృఢంగా సంకల్పించి ఆ బాటను పడితే క్రమంగా ఆ భయం మనల్ని విడిచిపెట్టిపోతుంది. కనుక భయపడకండి బాటలో నడవండి.

గంభీర పదనులై ఉన్నారు స్వామి. స్ఫూర్తిచుంతంగా చూస్తున్నారు. కనుచూపుమేరలో కనబడుతున్న వారదంరికీ ఆ స్ఫూర్తి అందేలా చూస్తున్నారు.

శ్రమ పడకండి - కృషిచేయండి

మీరు కృషిచేస్తున్నారా, శ్రమపడుతున్నారా ? శ్రమ పడకండి కృషిచేయండి. శ్రమపడటానికీ, కృషిచేయడానికీ చాలా తేడా ఉంది గమనించండి.

శ్రామికులు అన్నపదం వినబడినప్పుడల్లా నాకు చాలా బాధకలుగుతుంది. శ్రామికులు అంటే శ్రమజీవులూ శ్రమపడే వాళ్ళు అని అర్థమొస్తుంది. ఆ జీవితాలలోని కళాకాంతులను ఆ పదమే లాగేస్తున్నదా అనిపిస్తుంది నాకు.

శ్రమ అనగానే అలసట అనిపిస్తుంది. కృషి అనగానే తృప్తి అనుభవానికి వస్తుంది. అలసట చెందుతూ పనిచేస్తే అది శ్రమ అవుతుంది. తృప్తి ననుభవిస్తూ, పనిచేస్తే అది కృషి అవుతుంది. రెండుస్థితులకూ ఎంత తేడా ఉందో గమనించండి.

అలసట చెందుతూ పనిచేయపద్దన్నారు మన సెద్దలు. అసలు పని చేయడం చేతకాకపోవడం వల్లనే అలసట వస్తున్నది అన్నారు. పని చేయడమెలాగో నేర్చుకోమన్నారు. తృప్తి ననుభవిస్తూ పనిచేయమన్నారు. దానినే వారు కర్మయోగమన్నారు.

మనస్సు ఇంద్రియాలలోనికి బెదురుతూ, పరిస్థితులకు బెదురుతూ పనిచేస్తున్నప్పుడు అలసిపోతూ ఉంటుంది. అప్పుడూ పని శ్రమ అవుతుంది. మనస్సు, బుద్ధిని రూడుకొని, హృదయంతోటి అనుపంధానాన్ని పెంచుకున్నప్పుడు ఇంద్రియాలను నడపగలుగుతుంది. పరిస్థితులను మలచగలుగుతుంది. అప్పుడలా చేసిన పని కృషి అవుతుంది.

శ్రమ ఎక్కువకాలం పడలేం. కృషి ఎంతకాలమయినా చేయగలం. అలసట చెందుతూ శ్రమించటానికికాదు మనమీ ఊమి మీదకు వచ్చింది. ఆత్మానుభూతిని పొందుతూ కృషి చేయడానికి మన మీ ఊమిమీదకు వచ్చాం. ఈ సత్యాన్ని మనస్సుకు తెలియచెప్పండి. ఈ రోజునుండి శ్రమపడకండి. కృషిచేయండి.

స్వామి వాక్కులు జీవితాలను వెలిగిస్తున్నాయి. స్వామి చూపులు జాతి మనస్సును చుల్కిస్తున్నాయి. సభఉత్తేజితమవుతున్నది. కృషికి ఉన్ముఖమవుతున్నది.

ఎదురు చూడకండి - ఎదురుగా చూడండి

ఎందుకలా ఎదురు చూస్తారు ? ఒక్కసారి ఎదురుగా చూడండి. మీరేం చేయాలి అన్నది మీముందే పెట్టబడి ఉంటుంది. చూడకపోతే చూడలేకపోతే అది మీ దోషమే అవుతుంది. ఎదురు చూడకండి ఎదురుగా చూడండి.

అవకాశాలకోసం ఎదురుచూస్తూ, జీవితాన్ని కాలక్షేపంగా గడిపేస్తున్నవారు ఎందరో కనబడుతున్నారు. వారిని చూస్తుంటే జాలివేస్తున్నది, 'ఎదురుగా ఉన్నదే అవకాశమని వారితెందుకు తెలియడం లేదా' అని.

ప్రకృతిమాత రరుణామయి. ఆమెఅందరికీ ఎప్పటికప్పుడు అవకాశాలను కలగజేస్తూనే ఉంటుంది. కానీ మనిషి చిత్రమయిన వాడు. తాననుకున్న అవకాశమేదో రావడంలేదనీ, వస్తున్న అవకాశాలన్నింటినీ వదులుకుంటూ ఉంటాడు. నీకేంకావాలో నాకు తెలియదా అన్నట్లుచూస్తుంది ప్రకృతి. ఆ తల్లి చూపునుగమనించుకునేస్థితిలో ఉండడు మనిషి. అతడెటో చూస్తున్నాడు. ఎందుకో చూస్తున్నాడు. ఏమో అయిపోతున్నాడు. ఎందుకిలా అయిపోతున్నావంటే 'అదేనండి ఏ అవకాశమూ లభించడంలేదు' అంటున్నాడు. ఎదురుగా వస్తున్న అవకాశాలను పట్టించుకోనివాడికీ, నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నవాడికీ, కావాలని పోగొట్టుకుంటున్నవాడికీ ఇంక ఏ అవకాశం లభిస్తుంది ! ఏ అవకాశం లభించాలి !

ఇదీ ఇప్పటి నీ కర్తవ్యమని ప్రకృతిమాత మనముందు ఏ చిన్నపనిని పెట్టినా, దానిని మనం శ్రద్ధగా చేయగలగాలి.

చిన్నపని కదా అని చానిని నిర్లక్ష్యంచేస్తే, ఈ చిన్నపని పోతుంది. నీవనుకున్న పెద్దపని, పొరపాటున కూడా నీ బెంతకు రాదు. గుండీలే కుట్టడానికి బద్ధకిస్తున్నవాడికి బట్టల్ని కట్టమని ఎవరిస్తారు.

ప్రకృతిమాత మనకప్పగించిన ప్రతివనినీ శ్రద్ధగా మనం చేస్తూ పోవాలేగానీ. మనం అనుకున్న దానికన్నా మించిన పనులు మన దగ్గర కొస్తాయి. ఆమె మన కథను అలా నడిపిస్తుంది.

వర్తమానాన్ని నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నవాడు భవిష్యత్తును సృజించుకోగలడంటారా : 'వర్తమానంపైన శ్రద్ధపెట్టండి.' అనే వర్తమానాన్ని ప్రకృతిమాత నిరంతరం మన కందిస్తూ ఉంటుంది.

ఎదురుగా ఉన్నదే మన కర్తవ్యం అని మనం చేయడం మొదలుపెడితే మనకేంకావాలో, మన మేంకావాలో అందుకు తగిన అన్ని పనులూ అలా వచ్చి మన ముందు నిలబడుతూ ఉంటాయి. ఈ సత్యాన్ని గమనించండి.

ఎదురు చూడకండి, ఎదురుగా చూడండి.

ఊహించకండి - జీవించండి

నీమిటలా చూస్తూ కూర్చుంటారు. ఎందుకలా ఊహల్లో తేలి
ఆడతారు. ఊహిస్తున్న క్షణాలలో మీరు జీవించడం మానేస్తు
న్నారని మీకు తెలుసునా, ఊహించకండి. జీవించండి.

వస్తున్న ఊహను వస్తున్నట్లుగానే జీవితంగా రూపొం
దించండి. కొంతకాలం ఊహిద్దాం. ఆ తరువాత జీవిద్దాం అను
కోకండి. ఊహించడానికి అలవాటు పడినవాడు ఇక జీవించడానికి
సద్దపడలేడు. మీది ఊహజీవితం కాకూడదు. మీ ఊహ జీవితం
కావాలి. నిజంకావాలి. నిజంగా మీరు జీవించాలి !

కలలు కంటూ ఉండిపోకండి. ఆ కలలను అప్పుడే జీవిత
సన్నివేశాలరూపంలో ఇలలో ప్రతిష్ఠించండి. కలతోపాటు మీరూ
కరిగిపోవద్దు. మీ తరువాత కూడా మీ జీవితం ఈ భూమిమీద
మిగిలి ఉండేట్లు చూసుకోండి.

ఊహను ఊహగాకాక, జీవితంగా రూపొందించేస్తున్నా
రనుకోండి. కొన్నాళ్ళకు మీ ఊహ సంకల్పరూపాన్ని ధరిస్తుంది
అప్పుడు మీ కిక కలిగేది సంకల్పాలే. ఆ సంకల్పాలు జీవిత
సన్నివేశాలుగా రూపొందుతూ ఉండగా మీరు ధన్యుజీవులవు
తారు. చరితార్థులవుతారు. కనుక ఊహిస్తూకాలాన్ని వెళ్ళుచున్న
కండి. జీవిస్తూకాలానికి రూపుదిద్దండి !

సూటిగా చూస్తున్నారు స్వామి. చురుక్కుమంటున్నాయి
 ఆ చూపులు. మేలుకోరేచూపులవి. మేలుకొలిపే చూపులవి.
 వింటున్నవారు మేల్కొంటున్నారు. జీవించడానికి సిద్ధమవు
 తున్న మమ్మల్ని దీవించమంటున్నారు.

5. ఆత్మవిద్య - అసలు రూపం

1. చా చా చా
2. దేహనిండ కాదది-చై వనిండ
3. సమస్య కాదది సహజం
4. నలగడం కాదు-మెలగడం చేతకావాలి
5. అడిగిందల్లా ఈయదు-అవసరమైంది ఇస్తాడు
6. అవతార్ అపతార్ అంటారు మీరెప్పటికలా అవుతారు
7. కొలుస్తున్నారు
8. యాంత్రిక జీవనంకాదు-యాత్రిక జీవనం కావాలి
9. కలసి రావడం
10. పాత పుస్తకాలు కాపు-అవి 'పాత్' పుస్తకాలు
11. వద్దు అసలేదు-హద్దు అన్నారు
12. ఆశ్చర్యాలనుండి ఆచరణకు
13. మరల మరల స్మరించండి-'మర'లా మాత్రం స్మరించడండి
14. రాజయోగం గాదు-రాజీయోగం
15. ఉపరి ప్రశ్నలనుండి పరి ప్రశ్నానికి
16. భక్తి ఒక మార్గం కాదు-అది చున గమ్యం

చా చా చా

చూడగా : మనిషి జీవితంలో మూడు 'చా'లు కనబడుతున్నాయి. అతని జీవితాన్ని ఈ మూడు 'చా'లే ఆక్రమిస్తున్నాయి. ఈ మూడు 'చా'లను అధిగమించలేక అలా బ్రతికేస్తున్నాడు మానవుడు. అవేమిటో తెలుసునా ? బాల్యం, యౌవనం, చాంచల్యం, వార్ధక్యంలో చాదస్తం, మొత్తం మీద మూడు 'చా'లు, మన జీవితం వృధాగా గడిచిపోవడానికి ఇవి చాలు.

బాల్యంలో కూడని పనులు చేస్తే, ఇదిబాల్యం, చాపల్యం దానికి నహజం అంటారు. యౌవనంలో పెత్తరి పనులు చేస్తే యౌవనం కదండీ ! ఆ మాత్రం చాంచల్యమంటుంది అంటారు. వృద్ధాప్యంలో అయిన దానికీ కాని దానికీ కలుగచేసుకుంటూ అయినవాళ్ళకు కూడా తలనొప్పి కలిగిస్తున్నవేళ వృద్ధాప్యం కదండీ ఈ మాత్రం చాదస్తం తప్పదు అని సరిపెడతారు.

అది సరే ! ఇంతకీ మనిషెప్పుడు మనిషిగా జీవించేది ? చాపల్యం, చాంచల్యం, చాదస్తం అంతలో తనువును చాలించడం. మనిషి జన్మ ఎత్తినందుకు మనమేదో చాలా చేస్తాం, చాలా ఇస్తాం, అని అనుకుంటుంది ప్రకృతి, కాని మనమేం చేస్తున్నాం ? ఈ 'చా'లలో పడికొట్టుకుంటూ తనువులు చాలిస్తున్నాం. అప్పుడు ప్రకృతి తనకు ప్రతినిధులుగా మహనీయులను నిలబెట్టి కాలకాలాలలో, దేశదేశాలలో, మానవ జాతికి ఉపదేశింప జేస్తున్నది. ఏమని, 'మానవుడా నీ కొరకు ఈ దేహమున్నది. ఈ దేహము కొరకు నీవు లేవు. ఈ సత్యాన్ని నీవు గమనించు.

అప్పుడు దేహం యొక్క ప్రభావం నీ మీద పడదు సరికదా, కర్తవ్య నిర్వహణకు దివ్యోపకరణంగా దేహాన్ని నీవు వినియోగించ గలుగుతావు. అలాగే వయసనేది కూడా దేహానికి సంబంధించినదే ! ఎప్పుడైతే నీవు దేహం యొక్క ప్రభావానికి అతీతంగా నిలిచి, దివ్యోపకరణంగా దేహాన్ని వినియోగించడం మొదలు పెట్టావో, అప్పుడిక వయస్సు యొక్క ప్రభావం కూడా నీ మీద పడదు సరికదా, ఆ వయస్సు కర్తవ్య నిర్వహణలో నీకెంతో వినియోగపడుతుంది.

నీ చిన్నతనం అన్నింటినీ నేర్చుకోవడానికి పనికి వస్తుంది. నీ యౌవ్వనం కర్తవ్య నిర్వహణకు కావలసిన శక్తియుక్తులను సమకూర్చి పెడుతుంది. నీ వృద్ధాప్యం అనుభవాన్ని పంచిపెట్టడానికి కావలసిన పెద్దరికాన్ని నీకు అందిస్తుంది. చూశావా ! ఈ చిత్రం ! దేహం ప్రభావం నీ మీదపడినప్పుడు 'చా' లతో గడిచిపోయే నీ జీవితం, దేహాన్ని నీవు వినియోగించడం నేర్చిన వేళ ఎంతగా సార్థకమౌతుందో చూశావా ! సోదరులారా ! మహనీయుల సందేశాల సారాంశమిది !

మానవధర్మ శిక్షణ సంస్థ నెలకొల్పబడిన తర్వాత నిర్వహింపబడిన తొలిగురుపూజలలో తొలిరోజున ఆ గురుపూజా వేదికపై నుండి స్వామి ఇచ్చిన సందేశంలోని భాగమిది. అలాస్వామి సందేశమిస్తుంటే వేదిక మీద వేంచేసి ఉన్న మహనీయులందరూ 'జనాను' అనాదిగా మేము ఇస్తూవస్తున్న సందేశమిదే', అంటూ తమ తమ దరహాసౌలతో బదులు పలుకుతున్నారా ! అన్నట్లు ఉన్నది ఆ దృశ్యం. అది అపూర్వం.

దేహనింద కాదది దైవనింద

ఇటీవల కాలంలో ఆధ్యాత్మికతను బోధించాలి. అనుకునే వారిలో కొందరికి ఒక చిత్రమైన ఊహకలుగుతోంది. అదేమిటి అంటే ఈ దేహాన్ని గురించి సాధ్యమైనంత తక్కువ చేసి చెప్పడం ఈ దేహం చీము నెత్తురులతో కూడుకున్నదనీ, నిశించిపోయేదనీ, రకరకాలుగా వర్ణించిచెప్పి, కనుక ఈ దేహభిమానాన్ని వదలి దైవం పై పుకు మళ్ళాండి' అని నచ్చ చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు పాపం ! దైవం పై పుకు మళ్ళాడం మంచిదే నిజానికి కావలిసిందికూడా అదే అయితే అందుకు దేహాన్ని నిందించవలసిన అవసరం ఏముంది ? అన్నది పోయింద్.

పతంజలి ఒక చక్కటి మాట చెప్పాడు. భౌతికంగా, మానసికంగా శుచిగా ఉండటం అభ్యాసమైన కొద్దీ దేహం ఎడల వ్యామోహం తొలగిపోతుందని, అంటే దాని అర్థం ఏమిటో తెలుసునా ? ఈ దేహంనాది అన్నభావం కరిగిపోయి, 'ఈ దేహం భగవంతుని విగ్రహం, కార్యసాధనకై అతనిచే రూపొందింపబడిన ఒక దివ్యోపకరణం.' అన్న దర్శనం కలుగుతుందని. ఆధ్యాత్మిక సాధనలో నిజంగా ప్రవేశించిన వానికి దేహాయొక్క దివ్యత్వం బోధపడుతుంది తప్ప దానిని నిందించాల్సిన అవసరం అతనికిమీ కనబడదు, సరికదా దివ్యత్వం బోధపడుతున్న కొద్దీ దేహాన్ని అతడు పవిత్రంగా నిలబెట్టుకుంటూ, నిరంతరం సద్వినియోగం చేసే ప్రయత్నం చేస్తాడు. అలా చేస్తున్న కొద్దీ దేహానికి, ఇంద్రియాలకు, మనస్సుకు మరింతగా శక్తియుక్తులు లభిస్తూఉంటాయని కూడా ఆ పతంజలే వివరించాడు.

కాబట్టి ఈ దేహం మనది అన్న భావన కరగిపోయి 'దైవ దత్తమైన ఉపకరణమిది.' అన్న దర్శనం మనకు కలగాలితప్ప ఎన్నడూ ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ దేహనిందను మనం చేయకూడదు అలాచేస్తే దేహనిందకాదది దైవనిందే అవుతుంది.

ఇంకో చిత్రమేమిటంటే దేహాన్ని అదేపనిగా నిందిస్తూ న్నాము అంటే ఆ దేహాన్ని దైవంకన్నా పేరుగానన్నా మనం చూస్తూ ఉండాలి. లేదా ఈ దేహం మనది అన్న భావం అన్నా మనలో ఏషూలో పనిచేస్తూ ఉండాలి. ఈ రెండు భావనలూ ఆరోగ్యానికంత మంచివికావు. కనుక దేహంలోకూడా దైవాన్ని చూస్తూ. దాన్ని ఆ దైవం అప్పగించిన కార్యక్రమానికి మాత్రమే వినియోగించగలిగిన వివేకం మనకు కలగాలి.' అంటూ సాదకునికి కావలసిన వెలుగును గుమ్మరించారు స్వామి ఒక ప్రసంగంలో.

సమస్య కాదిది సహజం

మనిషి సంతోష స్వరూపుడై ఉండాలి. ఎదురవుతున్న సన్నివేశాలను వాటికి తగినట్లుగా నిర్వహిస్తూ తాను మాత్రం సంతోష స్వరూపుడై వెలుగొందగలగాలి. సన్నివేశాన్ని టాకిల్ చేసే వేళలో హడావిడిపడి తాను తన నిజస్వరూపాన్ని కోల్పో కూడదు. ప్రతి చిన్న సన్నివేశానికి మన స్వరూపాన్ని మనం కోల్పోతున్నాం అంటే ఇక అర్థమేముంది చెప్పండి.

అయితే అడుగడుగునా సమస్యలొస్తూ ఉంటే మీరన్నది అప్పుడెలా సాధ్యం ? అని మీరు అనవచ్చు. మీకొక సత్యం చెబుతున్నాను గమనించండి. మనిషిమొందు ఎప్పుడూ అతని శక్తికి మించిన సన్నివేశమే ఉంచబడుతుంది. అది ప్రకృతి లోని ఒక ఏర్పాటు. మన శక్తికన్నా చిన్న సన్నివేశాలు మన ముందుకు వస్తూఉంటే మనం ఎదగడానికి అవకాశమేది ? ఉన్న స్థితికన్నా ఉన్న తస్థితిని పొందడానికి, ఇదివరకటికన్నా ఎదుగుదలను అనుభవించడానికి ఒక అవకాశమే ఈ మానవ జన్మ ! అలాంటి అవకాశాన్ని మనం సద్వినియోగం చేసుకోవాలి అన్న సంకల్పంతో ప్రకృతి ఎప్పుడూ కూడా మనకు మించిన సన్నివేశాలనే మన ముందు పెడుతుంది. ఆ సన్నివేశాలను మనం నిర్భయించాలి, అంటే మనం ఎదిగి తీరాలి. ఎదిగి తీరతాంకూడా : ప్రకృతికికూడా కావలసిందదేకదా ! మన శక్తికిమించిన సన్నివేశం ఎదురై నప్పుడు మనం దానిని సమస్య అంటున్నాం. ప్రకృతి అది సహజం అంటున్నది. సమస్యకాదిది సహజం అన్నది ప్రకృతి యొక్క ఉపదేశం. ఈ వాస్తవం తెలియక మనిషి దెంబేలుపడిపోతూ ఉంటాడు. ఇలాంటి వాస్తవాలను గ్రహించడానికే మన పెద్దలు 'తత్త్వజ్ఞాన' మని పేరు పెట్టారు, 'తత్త్వం' అంటే ఏమిటి ? స్వభావం. ఈ స్పష్టియొక్క స్వభావాన్ని గ్రహిస్తూ తదనుగుణంగా జీవనయాత్రను నిర్వహించే వారే తత్త్వవిదులు అనబడతారు.

ఇటువంటి నత్యాలు తెలుస్తున్నకొద్దీ మనిషి మనస్సుకు సిమితం చిక్కుతుంది. సిమితం చిక్కినకొద్దీ అతడు సంతోష

మయమైన తనస్థితిలోనుండే సకల కార్యక్రమాలనూ నిర్వహించ గలుగుతాడు. ఇలా నిర్వహించడంలో అపారమైన వైపుణ్యాన్ని చూపినవాడే శ్రీ కృష్ణుడు, అందుకే అతడు 'కర్మాచరణలో వైపు ణ్యాన్ని చూపగలగటమే యోగమని' ఉపదేశించాడు.

నలగడంగాదు - మెలగడం చేతకావాలి

పిల్లన్న మనస్తత్వాలు కలిగిన మనుషుల మధ్యలో మన మున్నప్పుడు, మన జీవితం వారితో ముడిపడి ఉన్నప్పుడు, అడుగుడుగునా వారితో కలసి సన్నివేశాలను నిర్వహించ వలసి పచ్చినప్పుడు 'ఏమిటోనండీ : ఇన్ని రకాల మనస్తత్వాల మధ్యలో నేను నలిగి పోతున్నాను' అంటూ ఉంటాం. 'అలా నలగడం కాదు నాలా మెలగడం నేర్చుకోండి'. అంటున్నది రామాయణంలోని సుమిత్ర.

సుమిత్రకు ఒకవైపు కౌసల్య. మరొక వైపు కైక. 'పట్ట మహిషివై నప్పటికీ భర్త అంతగా నన్ను పట్టించుకోవడంలేదని కౌసల్య బాధ. 'కావాలని కట్టుకున్నాడు కదా ! అటుపైన మరొకరికి ఆయనని ఎందుకు చెందనిస్తాను ?' అన్నది కైక సంతం. ఈ ఇద్దరి మధ్యలో సుమిత్ర. పేరుకు తగినది. ఇద్దరితోనూ మైత్రి చేయగలిగినది. అంతేకాదు తాను, ఇద్దరు బిడ్డలను కని అమె బిడ్డకొకరిని, ఈమె బిడ్డకొకరిని సమ దృష్టితో అప్పగించగలిగింది. ఇది నిజంగా ఎంత విచిత్రం ! ఎంత లోకోత్తరం. కౌసల్యను

చూసి కైక చూర్జ్యపడింది. కైకను చూసి కౌసల్య భయపడింది. వీరిద్దరి మధ్యా సుమిత్ర నిలబడింది. నిజానికి ఆమె నిలబడింది. ఇంతవరన్నా ఆమె స్థానంలో ఉంటే వారిద్దరి మధ్యా పడి నలిగి పోయేవారు. నలిగిపోతున్నాం బాబోయ్ అని ఆక్రోశించేవారు. కాని ఆమె నలగడానికి బదులుగా మెలగడం ఎలాగో మనకు చూపిస్తున్నది. అది మెలగడమే కాదు. వారిద్దరి మధ్యా ఆమె మెలగడం కూడా : ఇలాంటి వారిని చూస్తున్న కొద్దీ, ఆరాధిస్తున్న కొద్దీ నలగడం అనే స్థితి నుండి మెలగడం, మెలగడం అనే స్థితినుండి మెలగడం, మనకు కూడా చేతనవుతుంది అంటూ స్వామి ఒకానొక శ్రీరామనవమి సందర్భంలో దివ్యోపదేశం చేశారు.

అడిగిందల్లా ఈయండు అవసరమైంది ఇస్తాడు

నేనిన్నాళ్ళనుండి ఫలానా మంత్రం చేస్తున్నాను. కాని నాకేం ఒరిగింది. నేననుకున్నది ఒక్కటి కానప్పుడు నేనింక ఆ మంత్రం ఎందుకుచేయాలి ? అంటూ ఉంటారు ఒక్కొక్కళ్ళు.

ఒక చిన్న ప్రశ్న. ఒక మంత్రంచేసినా, ఒక ప్రార్థన చేసినా మనకుతోచిన జపతపాదులు ఆచరించినా, ఇవన్నీ దేని కోసం ? మనం చెప్పినట్లు దేవుడు నడచుకోవడానికా ? దేవుడు చెప్పినట్లు మనం నడచుకోవడానికా ? మనం చెప్పినట్లు దేవుడు నడచుకోవడానికయితే దానిని జపం, తపం అనరు. దేవుణ్ణి నవ పెట్టడం అంటారు. తీరిగ్గా కూర్చుని, తాడపాశం పెట్టూ దేవుణ్ణి సతా యిం చ ద మా ప్రార్థన అంటే ? చాల బాగుంది మన నిర్వచనం.

అలాకాక దేవుడు చెప్పినట్లుగా మనం నడచుకోవడానికి ఈ పూజలూ, జపాలు అని గ్రహించగలిగినపుడు మనం అనుకున్నవి కాలేదు అన్న ఆలోచనే ఉండదు. ఆయన అనుకున్నట్లుగా మనం ఉండటానికిగాను, మనం చేసే ప్రయత్నమే ప్రార్థన ! ఎప్పటికప్పుడు ఆయనతో మనకు గలప్రతిని సరిచూచుకుంటూ, ఆయన ప్రతినిధిగా జీవించడానికి కావలసిన వెలుగును ఆయన నుండి స్వీకరించడానికే మన ప్రార్థన. ఈ సత్యాన్ని మనం ఎంతగా గమనించుకుంటే అంతగా దైవానికి దగ్గరవుతాం.

ఈ సందర్భంతో రవీంద్రుడు దైవాన్ని దేహించి ఒక మాట చెప్పాడు. 'ప్రభూ ! నీ వైపుచూసి, నా మానసిక చాపల్యాన్ని అపుకోలేక ఏపేవో అడుగుతూ ఉంటాను. అందులో కొన్నింటిని నిలిపిస్తావు. మరి కొన్నిటిని నీవివ్వవు. ఇచ్చినవాటి విషయంలో తన్నా ఇవ్వని వాటి విషయంలోనే నేను నీకెక్కువగా కృతజ్ఞతలు చెప్పుకోవలసిఉంది. ఎందుకనీ అంటే నేను నాకుతోచింది అడుగుతాను. నీవు నాకు అవసరమైంది ఇస్తావు. నేను కోరిన వాటిలో నిజంగా నాకవసరమైనవేమిటో నీకన్నా నాకెక్కువ తెలుస్తుందా? ప్రభూ ! రనుక నేనడిగిన వీయనప్పుడే నిజంగా నేను నీకు థాంక్స్ చెప్పాలి. ఎందుకనీ : అవి నాకవసరం కావని శ్రద్ధతో గమనించి నాకివ్వసంతుకు. అలా ఎప్పటికప్పుడు కంటికి రెప్పలా కాపాడుకుంటూ ఉంటావు నువ్వు.

హిన్నారా. రవీంద్రుని మాటలు ! సత్యాన్ని ఎంత తీయగా చెప్పాడాయన ! ఎంత తీరుగా చెప్పాడు ! మన పిల్లవాడే ఉంటాడు. చూసిందల్లా అడుగుతూ ఉంటాడు. అప్పుడు మనం ఏం చేస్తాం ? అందులో ప్రమాదంలేనివి వాడు ఆడుకోవడానికి

పనికి వచ్చేవీ వాడికిస్తాం. వాడు. అడుకోవడానికి పనికిరానివి, ప్రమాదకరమైనవి వాడడిగినప్పుడల్లా, ఎవో కబుర్లు చెప్పి వాడిని మంపిస్తాం. హుష్ క తెత్తుకుపోయింది అంటాం. వాడటు చూస్తాడు, మనమిటు దాచేస్తాం. అంతేగా ! వాడు ఏరేజిరో అడిగాడునుకోండి మనం గడ్డ గినుకుంటున్నప్పుడుచూసి, మా అబ్బాయేకదా ! అడిగాడు అని ఇచ్చెచ్చిస్తామా ? దేవుడుకూడా మన విషయంలో సరిగా అల్లాగే ప్రవర్తిస్తాడు. కనుక ఈ మంత్రం చేస్తే ఏమొచ్చిందీ ! ఈ ప్రార్థన చేస్తే ఏమొచ్చింది. అనకండి. మన ప్రకారం అతడు నడచుకోవడంకాదు. అతడి ప్రకారం మనం నడచుకోవాలి. అలానడచుకోవడానికిగాను మనం దైవాన్ని చేస్తున్న అభ్యర్థనే మన ప్రార్థన.

అంటూ స్వామి దైవాన్ని నసపెట్టేవారి పని పట్టారు ఒకసారి.

అవతార్ అవతార్ అంటారు - మీరెప్పటికీ అలా అవుతారు

ఒకసారి స్వామి ఒకనాక ఆధ్యాత్మిక సోదర బృందాన్ని ఉద్దేశించి మాట్లాడటానికి అంగీకరించి వెళ్ళారు. ఆ బృందం వారు సంకీర్తన చేస్తూ మధ్య మధ్యలో 'అవతారునికీ జై కలియుగ అవతారునికి జై' అనసాగారు.

స్వామి వారిని ఉద్దేశించి మాట్లాడుతూ ఇలా అన్నాడు: మనకొక అవతారమూర్తి నచ్చడం మన అదృష్టం. ఆ అవతారమూర్తి యొక్క స్మరణ అనుభూతి ప్రదమేకాని అస్మరణ యొక్క

పరమార్థమేమిటో మనం గమనించుకోవాలి. మనం ఆయనలా ప్రవర్తించడానికి మనలను ఉన్నాం చేయడానికే ఆ స్మరణ. మనం ఆయనలా ప్రవర్తించకుండా కేవలం స్మరించుకుంటూ, జై కొడుతూ, తృప్తి పడుతూ కూర్చుంటే చూసి చూసి ఏదో ఒక రోజున ఆయనే మనకు కనిపించి అవతార్ అవతార్ అంటారు. మీరెప్పటికీ అలా అవుతారు ? అని అడుగుతాడు. ఎందుకనంటే మనం ఎలా అవ్వాలో ఎలానడుచుకోవాలో చూపించడానికే కదా ఆయన దిగివచ్చింది ! మరి మనం అలా అవకుండా, నడుచుకో కుండా కూర్చుండిపోతే ఆయన అడగడా ? మీరిలా కూర్చుండి పోయినప్పుడు నేను దిగి వచ్చిన ప్రయోజన మేమిటని ఆయన ప్రశ్నించడా ? ఆలోచించండి. అవతారుని అడుగు జాడల్లో ప్రయాణం చేయడానికి ఉద్యమించండి.

స్వామి మాటలు వారికి ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించాయి. వారు స్మరిస్తున్న అవతారుడే ఈ రూపంలో గోచరించి, వారిని హెచ్చరిస్తున్నట్లుగా అనుభూతి చెందారు వాళ్ళు.

కొలుస్తున్నారు

‘మాకు మొదటినుండి వారే ఇష్టదైవం. వారినే నిరంతరం మా ఇంటిల్లిపాదీ కొలుస్తూ ఉంటాం’ అన్నాడొక సోదరుడు, స్వామి చిరుసవ్వుసవ్వారు.

‘ఏమిటి మాస్టరుగారూ ? నవ్వుతున్నారు’ అని అడిగాడతడు.

అందుకుస్వామి ఇలా అన్నారు: 'ఏమీలేదు. కొలుస్తున్నారు అన్నపదప్రయోగాన్ని గూర్చి ఈపదం ఎంత చిత్రమైనది ! పైవాన్ని రెండురకాలుగా కొలిచే వాళ్ళున్నారు. రెండు రకాల వాళ్ళూ ఆయన్ను కొలుస్తున్నారు. మొదటిరకంవారు మామూలుగా భక్తివిశ్వాసాలతో కొలుస్తున్నారు. రెండవరకంవారు ఆయన ఎంతవరకు దేవుడు ? అని కొలుస్తున్నారు. అంటే మహిమలు చేయగలడా ? లేదా ? అడిగినవి ఈయగలడా లేదా ? ఇతరులకన్నా చిన్నదేవుడా ? పెద్దదేవుడా ? ఇంతకూ ఈయన పవరెంత ? ఈయన వలన జరిగే ఉపయోగమెంత ? అని కొలుస్తూ ఉంటారన్నమాట ! మొత్తంమీద కొలుస్తున్నారు. అన్నపదం ఇద్దరికీ సరిపోతుంది. ఇద్దరికీ అన్వయిస్తోంది. ఏమంటావ్ ? అందుకని నన్నొస్తేను నవ్వుతున్నాను. ఇంతకూ నీవు మీ ఇష్టదైవాన్ని ఏ అర్థంతో కొలుస్తున్నావ్ ? అంటూ స్వామి అతనిపై పు చూసాడు.

అతను తనలో తానే నవ్వుకుంటూ తలవంచుకుని అది మీరే చెప్పాలి' అన్నాడు.

'తెలివిగలవాడివి' అంటూ వెన్నుతట్టి చిరునవ్వులు చిందించారు స్వామి.

యాంత్రిక జీవనం కాదు - యాత్రిక జీవనం కావాలి

రాను రాను మనుషులు యాంత్రికమైన జీవనానికి అలవాటుపడుతున్నారు. అంటే వాళ్ళ జీవితం మెకానికల్ అయిపోతోంది. ప్రకృతితో సంబంధం క్రమంగా సన్నగిల్లుతోంది. ప్రకృతితో సంబంధంఎవరికైతే సన్నగిల్లుతుందో, వారిజీవితంలో క్రమంగా అశాంతి నిండుతుంది. యంత్రాలతో పాటు మనం కూడా ఒక యంత్రమైపోయినట్లుగా భావనకలుపుతుంది. అదే పని అలాగే చేసుకుంటోపోవడం యాంత్రికమనబడుతుంది. అలాకాక రోజు రోజుకూ పనిలోనూ, చేయడంలోనూ కూడా విస్తృతీ, ఎదుగుదలా కనబడినప్పుడు ఆ జీవితానికో రుచి ఏర్పడుతుంది. దాన్ని మనం యాత్రికజీవనం అనవచ్చును. యాత్రికుడు రోజూ ప్రయాణం చేస్తున్నాడు. కాని ప్రయాణం సాగుతున్న కొద్దీ కనబడే దృశ్యాలలోను, ఆ దృశ్యాలనుండి ఆతను పొందే అనుభూతిలోనూ ఒకానొక నిత్యనూతనత్వం చోటు చేసుకుంటుంది. అప్పుడతనికి ప్రయాణం యొక్క అలసట తెలియదు. ప్రయాణం చేస్తున్నట్లే అనిపించదు. మరింత ప్రయాణం చేయాలనిపిస్తుంది. ఎందుకని ? మరింతగా అనుభూతి లభిస్తుంది కనుక ! మనది అలాంటి యాత్రిక జీవితంకావాలి. మన విధి నిర్వహణ అలాంటి యాత్రను తలపించాలి. మరిపించాలి.

యాంత్రిక జీవనంలో పడి కొట్టుకుంటున్న మనకు యాత్రిక జీవనం సాధ్యమవుతుందా ? అని అనుకోవద్దు. మనం దృఢంగా సంకల్పించినప్పుడు ఎందుకు సాధ్యంకాదు? అమెరికాలో

కొందరు సజ్జనులు భాగవతాన్ని చదువుకున్నారు. అందులో కృష్ణుడు తిరుగాడిన బృందావనాన్ని గూర్చి చదువుకుంటున్నప్పుడు వారి మనస్సులు పులకించాయి. 'మనమలాంటి బృందావనాన్ని ఎందుకు నిర్మించుకోకూడదు.' అనుకున్నారు. అంతే నిర్మించుకున్నారు.

మళ్ళీకోరి అవతరింప చేసుకున్న ఆ బృందావనానికి వారు 'న్యూబృందావన్' అని పేరు పెట్టుకున్నారు. స్త్రీలు గోపికలుగా రూపొందారు. పురుషులు గోపాలకులుగా రూపుదాల్చారు. పాడి పంటలను వృద్ధిచేశారు. కృష్ణుని స్మరణలో వృత్తివ్యాపారములను రాసలీలగా నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రజ్ఞామయ స్వరూపుడైన కృష్ణుడితో తిరుగాడుతూ 'కృష్ణా కాన్వెన్సెన్ మిషన్' పేర యాత్రాజీవనాన్ని దివ్యంగా గడుపుతున్నారు. అమెరికా లాంటి దేశంలోనే అలాంటిది సాధ్యమైనప్పుడు మనకు ఎందుకు సాధ్యం కాదు ? కావలసినది దృఢసంకల్పం ! ఆత్మవిశ్వాసం ! ఆచరణశీలత ! అలోచించండి ! అంటూ ఒకానొక సందర్భంలో సోదరదృందాన్ని ఉద్దేశించి ప్రవచనం చేస్తూ పిలుపునిచ్చారు స్వామి.

కలసి రావడం

‘ఎన్ని పూజలుచేసినా, ఎన్ని నోములునోచినా, ఏమిటో నండీ ! కలసిరావడంలేదు.’ అంటుంటారు కొందరు. ఏమిటి కలసి రావాలి ? డబ్బులు, ఉద్యోగాలు, పెళ్ళిళ్ళు, పిల్లలు ఇవేనా ? అవన్నీ వచ్చాయనుకోండి. అప్పుడు మనం సుఖపడగలమని గ్యారంటీ ఉందా ? కనుక నిజంగా కలసిరావడం అంటే ఏమిటి అంటే మనకి మనం కలసిరావడం. మనదేహం, ఇంద్రియాలు, మనస్సు మనకు కలసి రావడం. మనం చెప్పినట్లుగా అవి నడచుకోవడం ! మన కర్తవ్యనిర్వహణలో మనషిగా అవనిలబడటం. అదీ కలసి రావటమంటే ! కనుక దేవుని దగ్గరకూర్చున్నప్పుడు ఈ కలసిరావడాన్ని గురించి ప్రార్థించకండి. అప్పుడు మిగతావి ఉన్నా, లేకున్నా కూడా మీరు సుఖపడగలుగుతారు’ అంటూ స్వామి ఉపదేశించారు ఒక శుభవేళలో.

పాత పుస్తకాలు కావవి - పాత పుస్తకాలు

రామాయణ, భారత భాగవతాది గ్రంథాల వైపుచూస్తూ వాటిసంగతి తెలియని వారు కొందరు ‘ఇప్పుడెందుకండి ఇవన్నీ ఎప్పటివో పాతపుస్తకాలు కదా ! అందరూ ముందుకు పోతుంటే మనం వెనకబడి పోవటానికా ? అన్నట్లు వీటి సంగతి ఇప్పుడెందుకండి అయినా ఈ నవీన యుగంలో వీటి అవసరం ఇంకా ఉందంటారా ?’ అని అడిగేవారు తారసపడుతూ ఉంటారు అక్కడ

క్కడా అడపాదడపా పాపం. వాళ్ళకు తెలియదు. ఇవి పాత పుస్తకాలు కావనీ, పాత్ పుస్తకాలనీ !

పాత్ పుస్తకాలు - పాత్ అంటే మార్గం. మానవజాతి చిరకాలం సుఖపడడానికి కావలసిన సనాతన ధర్మమార్గం ! అలాంటి మార్గం యొక్క అవశ్యకత మానవజాతి ఉన్నంతవరకూ ఉండనే ఉంటుంది కదా ! అలాంటి దివ్య మార్గాన్ని గూర్చి తెలియజెప్పే దివ్యగ్రంథాలను పాతపుస్తకాలని అనవచ్చా ? అంటే మనకింక పుట్టగతులుంటాయా ? ఇంతమాట అంటున్నానని అనుకోకండి. పుట్టినందుకు గతులుచూపే దివ్యగ్రంథాలు గదా అవి ! అందుకనే అలా అన్నాను ఏమంటారు. అని స్వామి అండే, విన్నవారేమంటారు ? నాగస్వరానికి నాగులు తల ఊపినట్లు ఈ నాదస్వరానికి అన్ని కాలాల ప్రజలు తలలు ఊపక ఏం చేస్తారు ?

వద్దు అనలేదు హద్దు అన్నారు

ఆధ్యాత్మిక జీవనం అలవరచుకోవడం అనగానే కొందరు లేని పోని అంక్షలు పెడుతుంటారు. సినిమాలు వద్దని చెప్పడంతో మొదలు పెట్టి పెళ్ళి చేసుకోవద్దు దాకా ఎన్నెన్ని వద్దులో ఉంటాయి వారి అంక్షల్లో.

ఇలాంటి వారందరూ ఒక సూక్ష్మాంశాన్ని గమనించాలి. భారతీయ సంప్రదాయంలో నాటినుండి నేటి వరకు మన పెద్ద

తెవరూ ఇలాంటి ఆంక్షలు పెట్టలేదు. వారు దేనిని వద్దనలేదు. హద్దు అన్నారు. అన్నీ అనుభవించవలసిందే ! అయితే హద్దు తెరిగి అనుభవించాలి. ఆ హద్దుల ఎడల యెరుకగలగాలి అంటే మనలో వివేకం వెలగాలి. వివేకం వెలగాలి అంటే మనస్సు బుద్ధిపై పుకు మొగ్గాలి. ఇంద్రియాలలో చిక్కుబడుతున్న మనస్సు బుద్ధిపై పుకు మొగ్గి, ఆ బుద్ధి సారధ్యంతో ఇంద్రియాలను నడపడం నేర్చుకోవాలి.

అప్పుడు తెలుస్తుంది. ఈ సృష్టిలో అక్కరలేనిదిగానీ, అంటరానివిగాని ఏవీలేవని. అన్నీ ఆ దైవము యొక్క వ్యక్త రూపాలేనని దేని ఆవశ్యకత, దేని వినియోగం దానికి ఉన్నాయని : ఏ అంశం ఎందుకున్నదో, బుద్ధి వెలుగుతో గమనించుకొని, ఆ అంశాన్ని అందుకే వినియోగించుకోగల్గడం మనకు చేతకావాలి. హద్దుతెరిగి ప్రవర్తించడం అంటే అదే : కనుక పెద్దలైనవారు వద్దు వద్దని ఆంక్షలు పెట్టకుండా సృష్టిలోని ఆయా అంశాల నిజస్వరూపాన్ని సామాన్యులకు తెలియజెప్పి, ఏ దృష్టితో ఆయా అంశాలను, ఎలా వినియోగించుకోవాలో నేర్పడం అవసరం. ఈ నేర్పడానికి మన పెద్దలు శిక్షణ అని పేరు పెట్టారు. గురువు శిష్యునికిచ్చే శిక్షణ అదే. మన సంప్రదాయాన్ని చిత్తశుద్ధితో తేరిపార చూసినప్పుడు ఈసత్యం మనకు బోధపడుతుంది. అంటూ స్వామి తెలియజెప్పారు ఒకానొక సందర్భంలో.

ఆశ్చర్యాలనుండి ఆచరణకు

‘ఫలానాచోట ఒక పెద్దాయన ఉన్నారు. ఒక ఆధ్యాత్మిక వేత్త ఉన్నారు. అని ఎవరై నా చెప్పగానే ఆ ప్రక్కవాళ్ళు వారుకూడా ఏమైనా మహిమలు చేస్తారా ? మీరేమయినా మీకు సంబంధించి అలాంటివేమైనా గమనించారా ? అని అడగడం ఈ నాడొక అలవాటయిపోయింది.

ఆధ్యాత్మిక వేత్త అనగానే అతడు మనం ఆశ్చర్యపడే ట్టుగా ఉండాలనుకుంటోంది లోకం. లేని వాటిని సృష్టించడమో లేదా ఉన్న వాటిని మాయం చేయడమో, లేదా అన్న పానాలు లేకుండా అలా నిలబడిపోవడమో, ఇలా ఆయన ఏదో చేయాలి మొత్తంమీద : లేకపోతే మనకు తృప్తి ఉండదు. ఆయన మనలాగా ఉంటే ఆధ్యాత్మిక వేత్త ఏమిటి అనిపిస్తుంది. ఏదైనా ఒక స్పెషాలిటీ ఉండాలి కదా అని మన మనస్సే మనని ప్రశ్నిస్తూ ఉంటుంది.

చీత్రమేమిటంటే ఆధ్యాత్మిక వేత్త అయినవాడు ఇతరుల కన్నా ఏ విషయంలోకూడా విచిత్రంగా ప్రవర్తించకూడదని శ్రీ కృష్ణుడు గీతలో చెప్పాడు. అలా కనబడకుండా ఉండడం సాధనలో ఒక భాగమన్నాడాయన : అందరిలాగ ఉంటూనే, అందరిమేలూ కోరుతూ, అందరికొరకు పనిచేసేవాడు నిజమైన ఆధ్యాత్మికుడని ఆయన నిర్వచనం. కనుక ఆశ్చర్యాలనుకోరే స్థితినుండి ఆచరణకు విలువనిచ్చే స్థితికి మనం ఎదగవలసి ఉంది.

రామకృష్ణాది అవతార మూర్తులు ఈ నాటికి ఆదర్శమూర్తులుగా మనచేత పూజింపబడుతున్నది వారు చేసిన ఆశ్చర్యకర అంశాలను బట్టికాదు. వారు నడిచిచూపిన లచరణ పథాన్నిబట్టి. అంటూ స్వామి చురకవంటి హెచ్చరిక చేశారు ఒకనొక సందర్భంలో.

మరల మరల స్మరించండి - మరలా మాత్రం స్మరించకండి

మీకు నచ్చిన నైవనామాన్ని మనసారా స్మరించండి. గొంతెత్తి స్మరించండి. మరల మరల స్మరించండి 'మర'లా మాత్రం స్మరించకండి :

'మర'లా అంటున్నారేమిటి ? అనుకోకండి. ఇటీవలి కాలంలో మనలో ఎక్కువ మందిమి మరలాగానే స్మరిస్తున్నాం. నైవనామాన్ని అంటున్నవారిలో, ఆ అంటున్న క్షణాలలో ఆ నామాన్ని వింటున్న వారెందరు ? వినకుండా అంటున్నప్పుడు మనకూ, డిప్రెస్సర్లకు తేడా ఏమిటి ? ఆ డిప్రెస్సర్ మన కన్నా స్పష్టంగా అంటోది కదా !

ఒక మంత్రాన్నిగాని, ఒక నామాన్నిగాని గొంతెత్తి అంటూ, ఆ అంటున్న క్షణాలలో మనసారావింటూ ఉండాలి. అనడం ఎంత అవసరమో, వినడం అంతే అవసరం. వింటున్నప్పుడు ఏం జరుగుతున్నది ? వినటానికి మన మనస్సుకూడా ఆకర్షకు చేరుకుంటున్నది. మనస్సునకు ఆ నామస్పర్శ అంటు తున్నది. అటుపైన మనస్సే ఆ నామమై వెలుగొందుతున్నది. అందువల్లనే మన పెద్దలు చేద విద్యను ఉద్గీర్ణ విద్య అన్నారు.

గాంతెత్తి గానం చేయమన్నారు. మనసారా పానం చేయమన్నారు. ఆ గానం, ఈ పానం కలుస్తే ధ్యానం అవుతుందన్నారు. అలాగే ఆ ధ్యానం నిలుస్తే సమాధి సిద్ధిస్తుంది అన్నారు. నీ వెవరవు అన్నదానికి నీకిప్పుడు సమాధానం దొరుకుతుంది అన్నారు.

చూశారా ! సోదరులారా ! నామస్మరణ వై నం ఎలాంటిదో ? నామస్మరణ వై భవమెలాంటిదో ? అంటూ స్వామి మరల మరల స్మరించుకునేలా నామస్మరణ స్వరూపాన్ని ఉపదేశించాడు. సోదర బృందాన్ని ఉద్దేశించి ప్రవచనమిస్తూ ఒకసారి.

రాజయోగమా ? రాజీయోగమా ?

‘ఆ మధ్య ఒకతను నా దగ్గరకు వచ్చాడు. తన స్థితిగతులన్నీ చెప్పాడు. అక్కడికి ప్రతిదానిలోనూ ఎడ్జెస్ట్ అయిపోతున్నానండీ. మనం ఆధ్యాత్మిక మార్గంలో ఉన్నాం కదా ! అని అలా సరిపెట్టుకుంటున్నాను. అయినా సరే పరిస్థితులు మాత్రం ఇంకా దారికి వస్తున్నట్లు కనబడడం లేదు, అని చెప్పాడు.

అప్పుడు నేను చెప్పాను. ‘ఆధ్యాత్మికత అన్నదానికి నీవు ఇప్పటి అర్థం చెప్పావయ్యా ! నిజమే ! నీవన్నట్లు ఎడ్జెస్ట్ అయిపోవడమే ఆధ్యాత్మికత అనుకుంటున్నారు ఇటీవలకాలంలో కొంతమంది, కానీ ఎడ్జెస్ట్ అవటం మనలో ఉన్న మంచితనాన్ని తెలియజేస్తుంది. ఆ మంచితనంలో కొంత మెతకదనం ఉందనికూడా తెలియజేస్తుంది. మెతకదనం లేని మంచివాడు ఎడ్జెస్ట్ మెంట్ అనే స్థితినుండి ఎరేంజ్ మెంట్ అనే స్థితికి ఎదుగుతాడు. సరిపెట్టుకోవడం అనే స్థితినుండి సరిదిద్దుకోవడం అనే స్థితికి ఎదుగుతాడు. చూశావా. ! గమనించావా ? సరిపెట్టుకోవడానికి సరిదిద్దుకోవడానికి ఎంతతేడా ఉందో ఒక్కసారి ఆలోచించు అని.

చూశారా ! నేటి సగటు భారతీయుని మనస్తత్వాన్ని తెలియజెప్పడానికి ఈ ఉదాహరణ చెప్పాను మీకు. ఎడ్జెస్ట్ మెంట్ చునస్తత్వం ఒక సగ్గుణంగా, ఒక ఆధ్యాత్మికతగా చెలామణి అవుతోందీనాడు. చనిషి అడుగడుగునా రాజీపడిపోతున్నాడు. నెల్లవారి లేస్తే పాలదగ్గరనుండి దేశపాలనవరకు అతను సరిపెట్టుకోవడానికి అలవాటు పడితే మనస్థితిగతులుగానీ దేశస్థితిగతులుగాని మరి ఇక ఎలా మారుతాయి ? దేశంలో మార్పులేదు. అభివృద్ధిరావడం లేదు అంటున్నా మేగాని, మనమిలా ఉండే అవి ఎలా వస్తాయి ?

మన పూర్వులు మనకు రాజయోగం నేర్పారు. మన మిప్పుడు రాజీయోగం నేర్చుకుంటున్నాం. ప్రస్తుత భారత దేశయోగమే ఇలా మారిపోయింది. మనం నిద్రలేవాలి. ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ మనం రాజీపడకూడదు. అలా అని ఘర్షణ పడవలసిన అవసరంలేదు. జీవిత సన్నివేశాలలో ఇటు రాజీపడకుండా, అటు ఘర్షణ పడకుండా మందుకు సాగిపోయిన శ్రీరామచంద్రుడు మనకు అదర్శంకావాలి. ఈ దృష్టితో ఒక్కసారి రామాయణం చదివి చూడండి.' అంటూ స్వామి చేరవచ్చిన సోదరబృందాన్ని ప్రభోదించారు ఒకసారి.

ఈ పరి ప్రశ్నల నుండి పరి ప్రశ్నానికి

పరిప్రశ్నలూ అంటే ఏమిటి ? అని చాలా మందికి అనుమానం వస్తూ ఉంటుంది. ప్రశ్నలు రెండు రకాలు. ఈ పరి ప్రశ్నలూ, పరిప్రశ్నలూ అని. మనం రైల్వే వెళున్నామనుకోండి. మన ఎదురుగా ఉన్న సీట్లో ఎవరో కూర్చుని ఉంటారు. వాళ్ళు సుముఖంగా ఉండటం చూసుకొని మీ పేరేమిటండి ?

మీ ఊరేమిటంటి? ఎక్కడికి ప్రయాణం ? ఏం చేస్తుంటారు ? ఇలా రకరకాల ప్రశ్నలు వేస్తూ సమాధానాలు రాబడుతూ కాలక్షేపం చేస్తూ ఉంటాం. అలాగే మీకు పెళ్లైందా ? పిల్లలెందరు ? ఏం చేస్తున్నారు. మొదలైన ప్రశ్నలన్నీ కూడా ఇలాంటివే. ఇలాంటి వాడినన్నిటినీ కలిపి ఉపరి ప్రశ్నలు అనవచ్చు. పైపై ప్రశ్నలన్న మాట ! వాడివల్ల మనకేమయినా తెలిసిందా అంటే తెలిసింది. తెలియలేదా అంటే తెలియలేదు.

అలాకాక ఆ కూర్చున్న వ్యక్తి యొక్క నిజ స్వరూపాన్ని చూడగలిగేటంత వరకు మనం ప్రశ్నించుకుంటూ వెళ్ళగలిగితే, అది పరిప్రశ్న మవుతుంది. అతనిపేరు అతనుకాదు. అతనికులం అతనుకాదు. అతని వయస్సు అతను కాదు. అతనిదేహం అతను కాదు. మరి ఎవరతను ? ఇంతకూ ఎలా ఉంటాడతను, ఆ నిజమైన అతను మన మనస్సుకు పొడగట్టేంత వరకూ మనం పేనుకుంటూ వెళ్ళే ప్రశ్న పరిప్రశ్న.

సాధారణంగా మనం మనిషి చుట్టూవున్న అంశాలను చూస్తాం. అదే మనిషనుకుంటాం. అలా అనుకుంటూనే కాపురాలు కూడా చేసేస్తుంటాం. ఆలోచించి చూడండి. ఇంతమంది దగ్గరగా కాపురాలు చేస్తూ బ్రతుకుతున్నారు కదా ! ఇందులో ఒకరి నిజ స్వరూపాన్ని ఇంకొకరు గుర్తించ గలిగే దంపతులు ఎంతమంది ఉంటారంటారు ! ఒకరికొకరు పూర్తిగా తెలియకుండానే కాపురాలు గడచిపోతున్నాయి. ఆశ్చర్యంగా లేదూ ! ఒకరికొకరు తెలిసి కాపురమే సాగుతే అది అర్థనారీశ్వరత్వమవుతుంది. అద్వైతానుభూతి అప్పుడు సిద్ధిస్తుంది. అలాంటి స్థితి అనుభవానికి వచ్చే వరకు ప్రశ్నించుకుంటూ సాగడమే పరిప్రశ్న. చూశారా ! ఉపరి ప్రశ్నలకు, పరిప్రశ్నలకూ ఎంత తేడా ఉందో ! తెల్లవారి

లేచింది మొదలు రాత్రి పడుకునే వరకూ ఉపరి ప్రశ్నలతో పై పైన బ్రతుకుతూ రోజులు గడిపేస్తున్నాం. అలా గడిపేసిన వారికి సుఖసంతోషాలేం దొరుకుతాయి? వాటిని ఆశిస్తూ అవి అందడం లేదని నిరసిస్తూ, తోటివారు కారణమని వారినినిందిస్తూ, ప్రొద్దువెళ్ళుచుకుంటున్నాం. అలాకాక పరిప్రశ్నచునేది అలవాటుచేసుకొని మనయొక్క, మన చుట్టూ ఉన్నవారి యొక్క నిజస్వరూపాన్ని దర్శిస్తూ, కర్తవ్య నిర్వహణ ద్వారా ఆ నిజస్వరూపాన్ని సేవించగలిగిననాడు అనుభవానికొచ్చేవే నిజమైన సుఖ సంతోషాలు! ఉపరి ప్రశ్నలతో కాలం గడుపుతున్నప్పుడు మనం దైం పాస్ చేస్తున్నాం. పరిప్రశ్నలతో మనం ముందుకు సాగుతున్నప్పుడు దైం మనలను పాస్ చేస్తోంది. అంటే ఉత్తీర్ణతను అనుగ్రహిస్తుంది. కనుక ఉత్తనే గడిపే స్థితినుండి ఉత్తీర్ణతను అనుభవించగలిగే స్థితికి మనం ప్రయాణం చేయవలసి ఉంది. ఆ స్ర్చయకానికి సాధనమే పరిప్రశ్నము అంటూ స్వామి సాధన యొక్క లోతులలోనికి వెళ్ళి అమృతప్రాయమైన సందేశ మిచ్చారు ఒకసారి.

భక్తి ఒక మార్గంకాదు - అది మన గమ్యం

ఒక గురువుగారికి ఒక శిష్యుడు పాదాలపై సాష్టాంగ పడుతూ 'ప్రణిపాతం చెందుతున్నాను' అన్నాడు. అలా అతను చాలాసార్లు పడుతూ లేస్తూ ఉంటాడు. ప్రణిపాతం అంటే అలా పడిపోవడం అనుకుంటున్నాడతడు. సాష్టాంగ నమస్కారమనేది అత్యుత్తమమైన ప్రసంగదాయమే! ప్రణిపాతానికి సంకేతమే! అయితే, అది ఏమిటో ఎందుకో తెలిసి ఆచరించాలి. లేదా సంపూర్ణమైన సమర్పణ భావం మనలో నిండినప్పుడు, మనకు

తెలియకుండానే మనసుండి వ్యక్తమైనదై నా అయిఉండాలి. నిజానికి ఈ ముద్రలన్నీ అనుభూతి చెందుతున్న మానవులనుండి అప్రయత్నంగా వ్యక్తమైనవే మొదట. అలా అప్రయత్నంగా వ్యక్తమవుతున్న ముద్రలను గ్రహించి, పెద్దలైనవారు సంప్రదాయకంగా రూపొందించి ఇస్తూవచ్చారు.

ఇంతకూ ప్రణీపాతమంటే ఏమిటి ? మెదడును ఆటపట్టుగా కలిగిన మనస్సు, హృదయస్తుడైన ఈశ్వరునికి శరణాగతి చెందడం. మనస్సు, నరప్రజ్ఞ అయితే, హృదయస్తుడైన ఈశ్వరుడు నారాయణ ప్రజ్ఞ అవుతాడు. ఈ నరుడు ఆ నారాయణుని శరణాగతి చెందడమే ప్రణీపాతమంటే. మనస్సు శిష్యుడై తే హృదయస్తుడైన ఈశ్వరుడు గురువవుతాడు. ఈ శిష్యుడు ఆ గురువునకు శరణాగతి చెందడమే ప్రణీపాత మనబడుతుంది.

ఎవరికి వారికి సాధన ప్రారంభమైన తొలినాళ్ళలో తమ లోని హృదయస్తుడైన ఈశ్వరుడు గోచరించడం అంత సులభం కాదు కనుక, లోకమున అప్పటికే మనస్సులు హృదయాన కరిగి స్థితప్రజ్ఞులై ఈశ్వర స్వరూపులై లోకహితార్థం మానవులుగా చరిస్తున్న మహనీయులకు శరణాగతి చెందటమనేది మార్గంగా పెద్దలు నిర్దేశించారు. ఈ నిర్దేశమే గురుశిష్య సంప్రదాయమై యుగముల తరబడి వర్ధిల్లుతూ వస్తున్నది.

హృదయస్తుడైన ఈశ్వరుని గురురూపమున దర్శించడంతో మొదలుబెట్టిన సాధకుడు, క్రమంగా సకల జీవరాసుల హృదయములనుండి వ్యక్తమవుతున్న ఆ సర్వేశ్వరుడికి, సర్వము నందున్న ఈశ్వరునికి, సర్వమునకు ఈశ్వరుడైన వానికి శరణాగతి చెందడం అభ్యాసం చేయాలి. గురువునకు శరణాగతి చెందడం అనేది ఒక ప్రారంభం. సకల జీవరాసుల స్వరూపంలో ఉన్న దైవానికి శరణాగతి చెందడానికి నాంది పలకడమే గురువునకు శరణాగతి చెందడం. గురువుతో ప్రారంభించి, జగత్తుంతా ఆ గురుస్వరూపాన్ని దర్శించి, జగద్గురువుగా అతనిని

దర్శించగలగాలి. అలాంటి దర్శనం కొనసాగుతూ ఉండగా, ఆదర్శిస్తున్న వానిలోని మనస్సు క్రమంగా అతని హృదయ స్థానాన్ని చేరి, హృదయస్థుడైన ఈశ్వరునిలో కరిగిపోతుంది అప్పుడు తనయందు నిఖిల ఘాతముల యందు ఉన్నది ఆ ఒక్కడే అని అనుభవానికి అందుతుంది.

సర్వజీవరాసుల హృదయాంతర్వర్తయైన ఈశ్వరుని విశ్వసించి మనసా, వాచా, కర్మణా, అతనికి శరణాగతిచెందాలి. నామరూపాది పై భవాలలో విలసిల్లుతున్న అతని నిజస్వరూపం పొడగట్టేవరకూ పరి ప్రశ్నం వేసుకుంటూ ముందుకు సాగాలి. పరి ప్రశ్నం వల్ల అతని స్వరూపం పొడగడుతుంది. పొడగట్టిన ఆ దివ్య స్వరూపం అనుభవానికి రావాలంటే ఏం చేయాలో తెలుసునా? మన స్వధర్మాన్ని, అతనికి సమర్పణగా, అతని ఎడల సేవగా, నిర్వహించడంలో శ్రద్ధ చూపాలి. అనగా జీవరాసుల రూపంగా ఉన్న అతణ్ణి మన స్వధర్మంతో అర్చించాలి. అప్పుడు తన ముగ్ధుడై మనలను స్వీకరిస్తాడు. మనమే అతడనీ, అతడే మనమనీ తెలియగలిగే ఎరుకనిస్తాడు. ఆ ఎరుకనే, తెలిసిన పెద్దలు జ్ఞానమంటున్నారు. జ్ఞానమంటే తెలియడం. ఏమని తెలియడం? అతడే మనమని తెలియడం. ఆ తెలిసిన క్షణంలో మనస్సు అతడిలో కరిగిన క్షణంలో అనుభవానికొచ్చే స్థితినే భక్తి అంటారు. భక్తుండే ఏమిటి? కలియడం, కరగడం వర్ణభక్తి అంటారు అంటే ఏమిటి? ఒకరంగు మరొక రంగుతో కలియడం కాదా! కనుక తెలియడం జ్ఞానం, కలియడం, భక్తి ఈ రెండింటికి కావలసిన సాధనం స్వధర్మ ఆచరణ అనే సత్కర్మస్వరూపం. స్వధర్మాన్ని సత్కర్మగా, సేవగా ఆచరిస్తున్న కొద్దీ అతడి నిజస్వరూపం తెలియడం ప్రారంభమౌతుంది. తెలియడం ప్రారంభించిన కొద్దీ స్వధర్మం మరింత సత్కర్మగా రూపొందుతుంది. ఇలా కర్మ జ్ఞానములు ఒకదాని వలన ఒకటి ఊతం అందుకుంటూ సాగు

తుండగా ఎదో ఒక క్షణంలో మనస్సు అతనిలో కరగడంప్రారంభమౌతుంది. ఆ కరిగేస్థితే భక్తి. అదే మానవజీవితానికి గమ్యం. కనుక భక్తిమార్గంకాదు. గమ్యం. తెలియక మనం దానినికూడా ఒకమార్గంమంటాం. అదిగమ్యం. అది రమ్యం, పరమప్రేమ అనుభవానికొచ్చే శుభసమయమది. కృష్ణుని యెదు గోపికలు అనుభవించినదే కనుకనే నారదుడు తన భక్తి సూత్రాలలో భక్తి అంటే పరమప్రేమ అనీ, గోపికలు అనుభవించిన దివ్యస్థితి దానికి ఉదాహరణమనీ చెప్పాడు. ఇప్పుడొకసారి చూడండి. తద్విద్విషణ్ణి పాతేన సరిప్రశ్నేన సేవయా అన్న భగవద్గీతా వాక్యానికి ఇంతవరకు నేను చెప్పిన వివరణ బోధపడిందనుకుంటాను? సర్వజీగరాసుల రూపంలో రూపములలోనున్న సర్వేశ్వరుని విశ్వసించి శరణాగతి చెందండి. ప్రణి పాతేన' అంటే అది అతడి యొక్క నిజస్వరూపం పొడగట్టేవరకూ ప్రశ్నించుకుంటూ సాగండి. సరిప్రశ్నేన అంటే అది! పొడగట్టిన అత్మస్వరూపాన్ని మీస్వధర్మ నిర్వహణనే సేవగా మలచి ఆరాధించండి 'సేవయా అంటే అది, అప్పుడతడు ముచ్చటపడతాడు మనలను స్వీకరిస్తాడు మన మనస్సు అతడిలో కరుగుతూ దివ్యానుభూతి చెందుతుండగా ఈ జన్మకర్మలు సవ్యములై, దివ్యములై సార్థకత చెందుతాయి. భక్తి లేక ముక్తి అంటే అది.

అంటూ స్వామి వివరిస్తున్న వేళలో ఆ వింటున్న వారికి ఆ స్థితి అక్కడిక్కడే అనుభవానికి వస్తున్నది. దేశకాలాల స్పృహ వారినుండి జారిపోతున్నది. వారి మనస్సు హృదయస్థుని చేరిపోతున్నది. భగవద్గీతలో ఇలా కృష్ణుడు చెబుతూ ఉండగానే అలా అర్జునుడు ఆ స్థితిని పొందుతూ ఉంటాడు. అలా పొందాడు కనుకనే గీతా బోధఅయ్యేటప్పటికి లేచి నిలబడ్డాడు. సరిగా అలాంటి స్థితి అనుభవానికి వస్తున్నది.

